Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 150
17 ARALIK 1979
PAZARTESİ
10 LİRA

«Ülkede karışıklıklar çıkar, ve hükümetin aldığı tedbirler etkisiz kalırsa, o hükümet de yardım talebinde bulunursa, veya Amerikan Komutanlığı o hükümetin etkili bir şekilde karışıklığı önleyecek durumda olmadığına kanaat getirirse, Amerikan kuvvetleri kendi güvenliğini korumak için o ülkenin bazı bölgeleriyle önemli tesislerini işgal eder.»

Demirel'in halk hareketine karşı cihadı

- **Faşist milliyetçi hareketle işbirliği halindeki Demirel, işçi sınıfı politik hareketine, öğretmenlerin örgütüne ve demokratik polis örgütlenmesine sövüyor.**
- **Komünizm, anarşi, terör ve bölücülük âvazeleri altında, Demirel burjuvazinin halk güçlerine karşı yeni saldırı planlarını dile getiriyor.**
- **DGM'lerin hortlatılmak istenmesine ve diğer anti-demokratik yasa değişikliklerine karşı etkili bir kitle mücadelesi gerekmektedir.**

AP Genel Başkanı ve azınlık AP görünümlü 3. MC'nin başı Süleyman Demirel, faşist terörün ülkeyi kana buladığı bir ortamda, kendi yandaşlarına ve işbirliği içinde bulunduğu MHP'lilere, ülkücü komandolara ve tüm milliyetçilere sadece moral değil, cür'et ve cesaret verme politikası sürdürüyor, komünizme, TÖB-DER'e ve POL-DER'e saldırıyor.

Faşist terörün bu kadar gemi azıya aldığı herkesçe bilinirken ve ülkücü milliyetçilerin işledikleri suçların haddi hesabı yokken, MHP ile işbirliği içindeki Demirel, kendi sınıfının ve zümresinin politikasına uygun olarak, mazlum halk güçlerine ve onların öncüsü olan işçi sınıfı politik hareketine, işçi sınıfı ideolojisine saldırıyor.

MHP'nin terörünü, anti-demokratizm için koçbaşı olarak kullanan emperyalizmin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin istekleri doğrultusunda, Demirel de bu terörden anti-demokratizm yolunda —kendi sınıfı adına— yararlanmak istiyor.

Ülkücü milliyetçi çetelere güven ve cesaret veren Demirel, ülkücülerin suçları hep böyle ayyuka çıktığı ve bizzat AP'nin seçmen tabanında bile MHP'ye karşı tepkilerin yükseldiği dönemlerde, sesini aniden «komünizme ve bölücülüğe» karşı yükselterek, MHP'ye güvence verir. Sadece güvence vermez, aynı zamanda «devam aslanım» gibilerinden onları teşvik de eder.

Demirel, bu demeçleri ve

Devamı s. 7, sütun 4'de

Demirel Faşist Terörü himaye ve teşvik ediyor

- **TSİP MYK Üyesi Ali Kar, Demirel'in TÖB-DER ve POL-DER'i «cinayet işleyen teşekküller» diye nitelemekle, açık açık faşist terörü teşvik ettiğini söyledi.**
- **Kar: «En değerli bilim adamları arda arda öldürülüp, yüzlerce ilerici öğretmen katledilirken, Demirel'in faşist cinayet şebekelerini görmezden gelip TÖB-DER'i boy hedefi seçmesi, halkımızın önündeki tehlikenin ne boyutlara ulaştığını göstermektedir.»**

TSİP-MYK üyesi Ali Kar, Demirel'in TÖB-DER ve POL-DER'i «cinayet işleyen teşekküller» diye nitelemesini şiddetle kınayarak, bu sözlerle Demirel'in faşist terörü gözardı edip demokrasiyi savunanlara iftira ettiğini, daha da önemlisi bu sözlerin faşist saldırganlığı himaye ve teşvik etmekten başka anlamı olmadığını belirtmiş ve demokrasiyi savunan herkesi an yitirmeksizin Demirel'in faşizm işbirlikçiliğine karşı güçlerini birleştirmeye çağırmıştır.

Ali Kar'ın açıklaması şöyledir:

Devamı s. 7, sütun 1'de

Bir ihanet belgesi daha açığa çıktı!

- **Suphi Gürsoytrak'ın Senato'da açıkladığı Türkiye-ABD gizli anlaşması egemen sınıfların yurt topraklarını emperyalizme nasıl kolaylıkla peşkeş çekebileceğini gösteriyor.**

Milli Birlik Gurubu üyesi senatör Suphi Gürsoytrak, Cumhuriyet Senatosunda ilginç bir belge açıkladı. Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında 5 Mart 1959 yılında imzalanmış bir anlaşmaya göre Amerika'nın istediği zaman Türkiye'ye silahlı müdahale hakkı bulunuyor. Anlaşmanın bu olanağı emperyalizme veren ve yukarıda yayınladığımız maddesi son derece açık. Amerika gerekli gördüğünde Türkiye hükümetinin çağrısına bile gerek duymadan müdahale edebilecek ve önemli tesis-

Devamı s. 7, sütun 6'da

Bir kez daha «DGM'lere Geçit Yok!»

Gericiler DGM'leri can simiti olarak görüyor

- **Devlet Güvenlik Mahkemelerini kolayca geçirecek formüller peşinde koşulurken, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin tepkisi de hesaba katılıyor. Hükümet bu nedenle, CHP'nin «evet» diyeceği bir tasarının daha az tepki çekeceğini hesap etmektedir**
- **Sıkıyönetim koşullarında DGM'leri kolaylıkla kurabileceğini sanan AP'nin yanısıra, MHP de, tırmandırdığı terör yoluyla, bu mahkemelerin kurulması gereğine inancı güçlendirmeye çalışmaktadır.**

Tekelciler, parlamentodaki gerici burjuva partileri, tekelci basın ve sağcı yazarlar, ağız birliği ile baskı uygulamalarını davet ediyorlar. Demokratik örgütlerin kapatılmasını, sol güçlerin susturulmasını istiyorlar. Davet ettikleri baskı araçlarından özellikle Devlet Güvenlik Mahkemelerine, kendileri için bir can simidi gözüyle bakıyorlar.

Ancak, emekçilerin DGM'lere karşı ne denli duyarlığı olduğunu çok iyi bilen gericiler, bu tepkileri mümkün olduğu kadar aza indirmenin yollarını da zorlamaya çalışıyorlar.

Bu hesapların başında, CHP'nin «evet» diyeceği bir formül bulmak geliyor. Bilindiği gibi CHP, 12 Mart döneminde bu mahkemeleri yaratan Anayasa değişikliklerine oy vermişti. Aynı yaklaşımla CHP'nin onayının bugün de alınabileceğini uman hükümet, bu nedenle işi ciddi tutuyor ve hazırlıklarını

Devamı s. 7, sütun 5'de

Kıbrıs'ta NATO'cu çözümlere hayır!

- **Egemen gerici güçler ve onların kuklası Denktaş, büyük bir pervasızlıkla «Bağımsızlık» ilânından sözederek hazırladıkları 16 yıldızlı «bayrağı» yayınlıyorlar.**
- **KÖGEF, «NATO'cu çözümlere karşı halkımızın yanında sonuna kadar sesimizi yükselteceğiz» dedi.**

Kuzey Kıbrıs'ın işgaliyle yaratılan bir oldu bittiden başka anlamı olmayan ve hiç bir meşru dayanağı bulunmayan kukla KTFD'nin başı

Devamı s. 7, sütun 3'de

İktidardayken kardeş parti demişlerdi...

Ecevit MHP'yi yeni mi gördü?

- **22 aylık iktidarı boyunca faşist Milliyetçi Harekete karşı bir şey yapmayan CHP yönetimi, şimdi yine boş lâf üretiyor.**

İktidardan düştükten sonra uzun bir suskunluk dönemi geçiren ve Adalet Partisi liderinin ıslahı nefs edip MHP'ye karşı tavır alabildiğini uman Ecevit, nihayet konuştu. Demirel'in MHP ile CHP arasında bir seçme yapması gerektiğini belirten Ecevit, «Demirel seçme yapmıştır, MHP ve eski cephe hükümeti doğrultusunu seçmiş durumdadır» dedi. MHP'nin şiddet eylemlerinin kaynağı olduğunu belirten Ecevit, Demirel'in hem sivrisi

Devamı s. 7, sütun 6'da

TSİP, TİP'e yaptığı işbirliği çağrısını somutladı

- **«Bugün halkımız en başta faşizmin saldırısıyla karşı karşıyadır. O halde esas görev, faşizmin saldırıları karşısında direnmek, acilen gerçekleştirilecek hedef de, faşizme geçit vermemektir.»**
- **«Türkiye ekonomisini kontrolu altında tutan yerli, yabancı ve çok uluslu tekellere karşı mücadele şu anda işçi sınıfımız başta olmak üzere emekçi halkımızın başlıca sınıfsal hedefidir.»**

(Yazısı. 3. sayfamızda)

Sermayenin direktifi: «Ücretler kısılsın, demokrasi boğulsun!»

Odalar Birliği'nin çiçeği burnunda Başkanı M. Yazar, hükümete yol gösteriyor!

- **Kendi çıkarlarına zarar veren bütün kanun, kararname, yönetmelik ve tüzüğü, yürürlükten kaldırılmasını isteyen tekelciler, kendilerinin denetlenmemesini talep ediyorlar.**

Tekelci parababaları, hükümetin takip etmesi için bir «gölge programı» hızla oluşturdu. Demokrasi güçleriyle uğraşmaktan vakit bulduğu sürece Demirel bu programda istenilenleri yerine getirmeye çalışacak. Demirel iktidarının işverenlere danışmaksızın bir ekonomi-politika gütmesi beklenemez. İşverenler ise, yapması gerekenleri, hazır bir reçete gibi Demirel'in önüne koydular.

İşverenler adına Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, isteklerini bir tek cümlede özetliyor: «Daha çok

Devamı s. 7, sütun 3'de

Gerçek Durum

Demokrasiden Kurtulma Çabası

Sermaye sahipleri kendileri için «çıkış yolu»nu aylar öncesinden saptamışlardı. Bu yol demokrasiden adım adım uzaklaşmak anlamına geliyordu. Bunun o günlerdeki ilk somut adımı, CHP iktidarından kurtulmak idi. Tekelcilerin seçim stratejileri ve seçimler sonrası siyasi manevraları bu programa göre gerçekleşti.

Burjuvazinin demokrasi dışı çözümlere yönelmesi, CHP'den kurtulmak istemesi arasında iki yönlü bir ilişkisi vardır. Eğer CHP'yi de yanına alıp demokrasiyi daraltan çabalara ortak edebilirse, bu sermaye için çok daha yararlı olacaktır. Bu nedenle, burjuvazinin gerici siyasal hesaplarının her zaman CHP'ye dönük bir yüzü, onu teslim almaya matuf bir yanı olmuştur ve bu devam etmektedir.

Sermaye sahiplerinin bu hesapları bugün Demirel iktidarı ile somutlanmaktadır. Hükümet programı burjuvazinin çıkış yoluna dönük olarak hazırlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir. Bu geçiş sürecini, en geniş destekle ve en çok kazançla yaşayabilirlerse, tekelcilerin demokrasiyi daraltmaları mümkün olacaktır. Bu en geniş desteğin bir bileşeni de CHP'dir. CHP'nin yardımına bunun için ihtiyaç duyulmaktadır.

CHP yönetimi ise, kendisine duyulan ihtiyacı yanlış yorumlamaya devam ediyor. CHP'nin çekilmek istediği uzlaşma alanı, tekelcilerin önerdiği çözüm noktasıdır. Yani, demokraside inat etmeme noktasıdır. CHP ise bunu, demokrasinin asgari koşullarında birleşme isteği olarak gördüğü için yanılmakta, bu nedenle «yumuşak muhalefet» görüntüsünü güçlendirmeye çalışmaktadır. Burjuvazinin bu hesaplarını sezdiği noktada ise CHP yönetimi AP'yi mutedil olmaya çağırmak ve bunu ummak gafletine düşmektedir.

CHP yönetimini yanlışa sürükleyen bir başka değerlendirme de «devlet» faktörü karşısındaki tutumudur. AP'nin sınıfsal militanlığı karşısında CHP

Devamı s. 7, sütun 7'de

Maden-İş'in kongresi Çarşamba günü başlıyor

- **DİSK Maden-İş Sendikasının 23. olağan kongresi 19-22 Aralık tarihlerinde Çınar Oteli Konferans Salonunda yapılacak.**
- **Genel Kurul'da Maden-İş'in iç sorunları ve DİSK'in tek tip tüzüğü görüşülecek.**

DİSK'e bağlı Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikasının 23. Olağan Genel Kurulu 19-22 Aralık tarihlerinde toplanıyor. Çınar Oteli Konferans salonunda yapılacak olan Genel Kurul'da Maden-İş'i, DİSK'i ve işçi hareketini yakından ilgilendiren çeşitli konular tartışılacak. Erken olarak toplantıya çağrılan Genel Kurulda konuklar da birer konuşma yapacaklar. TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, gündemin konuklara ayrılmış bölümünde delegelere hitap edecek.

Kongrede DİSK'in hazırlamış olduğu tek tip tüzük gö-

Devamı s. 7, sütun 2'de

ABD silah tekellerinin buyruğu kabullenildi

Yeni ABD füzelerini onaylayan NATO saldırgan yüzünü yine sergiledi

- **Üye ülkeler arasında çatlak sesler çıkmasına rağmen NATO Bakanlar Konseyi'nin ABD füzelerini kabullenmesi, Avrupa ve dünya barış ve güvenliğini tehdit etmekte ve NATO'nun saldırgan, militarist yüzünü sergilemektedir.**
- **ABD silah tekellerinin tatlı kârlarının yüzü suyu hürmetine Avrupayı Pershing ve Cruise füzeleriyle donatma kararı alan NATO'nun bu girişimi barışa ve insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur.**

NATO'nun bir savunma örgütü değil, saldırı örgütü olduğu biliniyor. Günümüz koşullarında bu saldırı örgütünü ayakta tutmak büsbütün zorlaştı. NATO içinde yer alan ülkelerin, yaygınlaşan barış politikasından ve siyasal yumuşamadan etkilenmemeleri mümkün değil.

NATO'yu bugün ayakta tutabilmek için kullanılan yöntem, eskisinden değişik olmak zorunda. Eskiden geçerli olan «Sovyet tehdidi» masalı ve «hür dünyanın savunulması» yutturmacası, ortak payda olamıyor. NATO ülkelerinde, barışsever güçlerden de öte, hükümetler, NATO içinde ulusal çıkarlarının güvencede olmadığını görüyor ve tutumlarını değiştiriyorlar.

Batı Avrupa'ya ABD silah tekellerinin buyruğuyla ABD füzelerinin yerleştirilmesini konu alan, son NATO bakanlar konseyi toplantısında, NATO ülkeleri, yeni motiflerle bir arada tutulmak ve aynı karara imza atmak zorunda bırakıldılar. Dayatmacı olan güç, her zaman olduğu gibi, ABD emperyalizmi, onaylayıcıları da, Ingiltere ve Alman hükümetleri oldular.

NATO'nun bu üç patronunun oluşturduğu blok, emperyalist kamp içinde ve NATO çerçevesinde, belli bir ekonomik hegemonyayı temsil ettiğinden ötürü, bu konumlarının yaptırım gücünü kullanıyorlar. NATO'yu ayakta tutabilmek için, öteki NATO ülkelerini şantajla korkutuyorlar: Sosyalizm tehlikesine karşı savunma motifi, yerini ekonomik dayatmalara terk etti. Bunun ne derece ömürlü olacağı ve NATO'yu daha ne kadar süre koruyacağı ise bugünden bilinmiyor.

ABD emperyalizminin dayatmasıyla Avrupa'ya yerleştirilmeleri NATO Bakanlar Konseyinde kabul edilen Pershing (sağda) ve Cruise (yukarıda), ölüm füzeleri, dünya barış ve güvenliğini tehdit ederken, ABD silah tekellerinin kasalarını dolduracak.

NATO'nun her yeni planına «evet» demek zorunda kalan ülkelerden biri olan Türkiye, gittikçe zayıflamasına rağmen militarizm zincirinde bir halka olmaya devam ediyor. Türk Dışişleri Bakanı, NATO'nun yeni silahlanma planlarını gerekli gördüklerini ve NATO'nun harcamalarına Türkiye'nin katılmaya devam edeceğini, hükümeti adına duyurdu. Hiç bir yararı olmadığı, tersine, ulusal çıkarları açısından zararı oldu-

Devamı s. 7, sütun 2'de

«Yaşa Lenin» beraat etti

- **Haziran Yayınlarının kitabı komünizm propagandası yapmak iddiasıyla toplatılmış ve yayınevi sorumlusu hakkında dâva açılmıştı.**

Ekim devriminin mimari Lenin'in yaşamını anlatan ve Haziran Yayınlarının «Yaşa Lenin» adıyla türkçeye çevirdiği kitap beraet etmiştir.

Yayın yoluyla komünizm propagandası yapıldığı iddia edilerek toplatılan Yaşa Lenin'in yayımcısı Bülent Tuna'nın 142. maddeye istinaden cezalandırılması istenmişti.

4. Ağır Ceza Mahkemesi Profesör Nevzat Güreli, Öztekin Tosun ve Erol Cihan'dan oluşan bilirkişinin mütalâasına dayanarak kitapta isnat edilen suçun varit olmadığına kanaat getirmiş ve Bülent Tuna'nın beraetine karar vermiştir.

gedik

OL ŞİKAYET!

Aydınlık Gazetesi muhabiri NATO merkezinden yazıyor.

«Yüzüm, gözüm şiş içinde, dövüldüm.»

Yer Brüksel, olay, militarizm ile barış kavgası...

Taraflar, emperyalizm ve barış cephesi.

Ya bu Maocu'nun orda bulunmasının sebebi ne?

«Ne Rusya, ne Rusya!» diye bağırırken çenesi düşmüş olamaz mı?

taş

Vatandaşın Hekim Seçme Özgürlüğü!

Ecz. Rıfat GÜNEY
Kamu Eczacıları Derneği Başkanı

Tam Gün Çalışma Yasası, çıktığı günden beri büyük tartışmalara neden olmuş, özellikle yasa ile çıkarları bozulanların ve bunların siyasi iktidardaki uzantıları çirkin politikacıların hışmına uğrayarak bozula yozlaşa bugüne kadar gelmiş, çok talihsiz bir yasamızdır. Yasaya karşı olan çıkar çevreleri bugün hâlâ, «yeteri kadar bozulmadı acaba ne kadar daha bozar işlemez duruma getirebiliriz» çabası ve arayışı içindedirler.

Gerçekten, yasa çıktıktan sonra, bu yasanın uygulama yönetmeliği hazırlanarak uygulamaya sokulmuş, olmamış... Yasanın aksayan yanları var, bunları düzeltelim diye yeni bir yönetmelik daha hazırlanıp uygulamaya geçilmiş, yine olmamış... Bu iş yönetmelik değiştirmekle olmuyor, Yasayı değiştirelim de işi kökten halledelim denmiş...

İşte bu yüzden şimdi, Sağlık Bakanının açıkladığına göre; yeni bir yasa değişikliği yapılıyor. Belki hazırlandı da Parlamentoda görüşülmek üzere sırasını bekliyor. Bu değişiklik gerçekleşirse; bir yandan devletten maaş alıp, bir yandan da özel muayenehanelerinin tatlı kârlarından vazgeçemeyen memur doktorlarımız ve özellikle bu tatlı kârlarını astronomik düzeylere ulaştırmayı becererek Üniversitelerimizin Tıp Fakültelerini özel çiftlikleri haline getiren değerli bilim adamları doktorlarımız rahat edecekler.

Gazetelerden öğrendiğimize göre, yeni hükümetimizin sayın Sağlık Bakanı, Yasanın aksayan yanlarını düzeltmek için üniversitelerden görüş istediğini açıklamış bulunuyor. Yasaya ta başından beri, özel muayenehanelerini kapatmak durumunda kalanlar ve Üniversitelerimizin Tıp Fakültelerinde kürsü başı tutup devlet olanaklarıyla hasta ticareti yapanlar karşı çıkmışlardır. Bu bakımdan yasayı değiştirmek üzere kararlı olan sayın Sağlık Bakanımızın üniversitelerden görüş istemesi çok doğaldır. Daha önce «Üniversite özerkliğine aykırıdır, vatandaşın hekim seçme özgürlüğü kutsaldır, diye Anayasa Mahkemesine dava açan ama ne yazıktır ki (!) bu davayı kaybeden değerli bilim adamlarımız için bugün ortaya çıkan fırsat, çok değerli bir fırsattır. Anayasa Mahkemesinde kurtaramadıkları özel muayenehanelerini böylece hükümetimizin de yardımıyla parlamentoda kurtarabileceklerdir.

Yalnız bu arada insanın aklına tatsız sorular çengelleniyor. Tıp Fakültelerimizin kürsü başlarındaki bu çok değerli bilim adamı doktorlarımızın asıl işi; bilimsel araştırmalar yaparak tıp bilimine ve halk sağlığına katkıda bulunmak mıdır?.. Her alanda olduğu gibi sağlık hizmetleri alanında da yeterli hizmet üretilmeyen yurdumuzda, bu hizmetin yeteri kadar ve nitelikli olarak üretilmesi için gerekli olan sağlık personelini yetiştirmek midir?..

Yoksa özel muayenehane açıp para karşılığı hasta bakmak mıdır?

Ve sonra ne demektir, vatandaşın hekim seçme özgürlüğü?

Vatandaşın hekim seçme özgürlüğü sözü, insanın aklına yakışıksız çağrışımlar yaptırıyor. Bir yanda en düşük düzeyde bir sağlıklı yaşamdan (konut, gıda v.s.) bile yoksun ve hasta yurttaşlar... Öte yanda bu hasta yurttaşlar tarafından seçilmeyi bekleyerek özel muayenehanelerinde oturan doktorlar!

Tam Gün Çalışma Yasası, doktorlar muayenehane açamaz da demiyor. İsteyen doktor dilediği yerde muayenehanesini açsın, hastasını beklesin, hasta da özgür bir şekilde dilediği doktorun muayenehanesine gidip kendine baktırsın. Buna bir şey diyen yok. Yasa, doktorlar hem özel muayenehane çalıştırıp hem de devlet hesabına çalışamazlar diyor. Bunun için de kendilene, hiçbir devlet memuruna verilmeyen hatırı sayılır bir de tazminat veriliyor.

O halde bu «istemezük» ayaklanması neden?

Nedeni açıktır; bir takım tüccar doktorlar, devlet olanaklarını kullanarak, hasta sırtından büyük paralar kazanıyorlar ve Yasa bunu engellediği için de kıyameti koparıyorlar.

İnsanoğlunun en doğal haklarından olan sağlıklı yaşama hakkını ona sağlayabilmek için, çağlar boyunca, kendi sağlığını da hiçe sayarak hizmet veren hekimlik mesleği saygın bir meslektir. Böyle bir mesleğin onuru, vatandaşın hekim seçme özgürlüğü ortadan kaldırılıyor diye ortaya çıkan özel muayenehane bezirganlarının yaygaralarına feda edilmemelidir. Bu hem, hekim seçmek bir yana, hayatlarını hekim yüzü görmeden tüketen halkımızın büyük çoğunluğuyla alay etmektir. Hem de büyük çoğunluğu kamu görevlisi olarak olağanüstü özverilerle halk sağlığına hizmet eden hekimlere karşı yapılan büyük bir saygısızlık demektir.

Evet... Halkımız hekim seçme özgürlüğü filan istemiyor. Onun istediği sağlıklı yaşam hakkıdır. Onun istediği, hastalandığında devlet hastahanelerinin kapılarında perişan olmama hakkıdır. Kürsü ağalarının özel muayenehane tezgahlarından geçmeden devletin hastahanelerinde doktor ve yatak bulabilmek hakkıdır.

Tam Süre Çalışma Yasası, en azından bunu sağlayabilme doğrultusunda atılmış bir adımdı. Bir takım haramzade uğruna bu yasanın da işi bitiriliyor. Yazık...

SESLİ DÜŞÜNMENİN AYIBI

A. Hamdi KARSU

Tehlike giderek büyüyor ve somutlaşıyor. Gerçi bu tehlike emekçiler için her zaman büyük ve somuttur. Ama bugün, faşizm tehlikesi, topyekün demokrasi için yakın bir tehlike halini almıştır.

Bunu görenlerin sayısı hiç de az değil. Hatta görmiyen yok gibi. Bu nedenle içinde yaşadığımız günlerde, herkes sesli düşünmektedir. Bu olumlu bir gelişmedir.

Faşizme karşı olan herkesin, aynı çözümde birleşmesi için bir takım engeller varlığını koruyor. Bu doğal sayılmalıdır. Sesli düşünme döneminde bu farklı yaklaşımların altını daha kolaylıkla çizebileceğiz.

Ancak, genel doğrultusuyla farklı çözümler peşinde olanlar da var. Sakıncalı olan da budur. Kimileri umudu Demirel'in kuyruğuna takmış. Bunlar daha çok, sermayenin terör istemediğine, ya da eğer, tekelcilerin nasırlarına basılmaz ise, faşizmden vazgeçebileceklerine inanmaktadırlar. Ve yine bunlar, fazla zayiat vermemesi kaydıyla, baskıların birazcık artırılmasından, «sağa ve sola» eşit düzeyde vurulmasından yana görünmektedirler.

Daha başkaları var ki, bunlar umutlarını çok sağlam bir kazığa bağladıklarına inanmaktadırlar. Umutlarının bağlı olduğu kazık CHP'dir. Bunlara göre, CHP'nin şimdiki pısırıklığına ve suskunluğuna bakılmasın. Bu aslan bir gün silkinip kalkacak ve azıtan Demirel'e haddini bildirecektir. Bunların bir başka umudu da, Demirel'in, CHP'yi kazanmak için verebileceğini sandıkları ödünlere bağlıdır. Böylece, CHP, kişiliğine, AP ise yumuşaklığına bürünmüş olacaktır. Eğer bu sağlanabilirse, faşistler de, terörist solcular da tecrit edilmiş ve ezilmiş olacaktır. Bunlar bir hattın ötesinde kalıyorlar.

Buraya kadar, demokratik bilincin «grilikten» kurtulamadığı söylenebilir. Ama bu sınırdan ötesinde, demokratik bilincin yeşilliği ve canlılığı vardır. Yani, faşizme karşı mücadelenin hem gereği, hem de bilimsel bilinci yerleşiktir. Faşizme karşı mücadelenin umut noktası da bu kesimdir.

Gerçek umut buraya bağlıdır ama, bu umudun kendisi onarıma muhtaçtır. Bilimsel sosyalistlerin söz sahibi olduğu bu alanda, faşizme karşı nasıl mücadele edileceği, ne zaman edileceği, kimlerle edileceği eksiksiz bilinmektedir. Bu kesimde bilinen bir şey daha vardır. O da birlik ihtiyacı...

Doğrunun ve doğrunun varyantlarının bir araya gelmeleri, gördükleri ortak çözümde birleşmeleri mümkün iken, aşılamamış bazı «engellerin» olduğunu görüyoruz. Tümüyle subjektif olmasa bile, çoğunlukla böyle olan bu engellerin başında, kendinden kuşkulanmak (!) geliyor. Kendinden duyduğu kuşkuyu, kendisini «baş köşeye» yerleştirme ihtirasına dönüştürmekle gidermeye çalışanların, özellikle bu sesli düşünme döneminde eksikleri daha net görünüyor.

Birlik gereğinin ülkemizde dile gelişi hiç de yeni değildir. En azından bunun altı yıllık bir geçmişi vardır. Ve birlik politikasının başkaları üzerindeki etkisi de yeni olamaz. Hiç olmazsa bunun da bir yıllık bir geçmişi olmalıdır. Bütün bunların olumluluğa yetmesi gerekirken, yetmiyor olması, sanki bir altı yıl yaşamamış gibi, bugün birliğin gereğinden ve faziletlerinden sözedilmesi nasıl açıklanmalı?

Güneşin batışını «ilk gören» olmak, karanlığı ortak yaşıyanlardan hangisine, ne avantaj sağlayabilir? Şekli bir avantaj sağlasa bile, bunun sonuca bir etkisi olabilir mi?

Çözümün böyle bir tartışmaya hapsedilmesine uzun süre tanık olduk. Buna gericiliğin de tanık olduğundan kuşkumuz yoktur. Ama, kendisinin gelmeye yanaşmadığı alanları, kendisinden kaçanların toplandığı alan olarak görmek, yani, kendisinden duyduğu kuşkuyu devam ettirmek, çözümü istiyor görünüp ondan sürekli uzak durmak anlamına gelir.

Tarihin ve halkın, önce bilimsel sosyalistleri yargılamakla işe başladığını kim se inkâr edemez. Bu doğru tesbiti, sadece başkalarına karşı kullanma hakkına sahip değiliz. Tarih, yargılamasına başkalarını yargılarken, kendisini yargılamayı başaramıyan bilimsel sosyalistlerden başlayacaktır.

Sonuç aynı olacaksa, şöyle veya böyle başlamış olmanın önemi fazla değildir. Ama bir türlü başlıyamamak...

En kötü olanı da bu değil midir?!

İŞTE KAPİTALİZM

Çağdaş Kunta Kinte'ler!

Kapitalizmin büyüğü de küçüğü de, gelişmişi de, geri kalmış ol[illegible] işçiyi, emekçiyi [illegible]mürür. G[illegible] olanı, geri kalmış olanı sömürür ama, [illegible] bile, emekçilerin sömürülmesi şeklinde olur. Yani kapitalizm, her zaman sömürür ve her zaman emekçileri sömürür.

Kapitalizm emekçilerin yarattığı değerleri sömürmekle kalmaz. Onların yaşamalarını, güvenliklerini, özgürlüklerini de sömürür. Sömürdüğünün de değerini bilmez. Hem sömürür, hem ezer ve horlar.

Türkiye'deki işçi, kaptalizm yüzünden yoksuldur ve kalkar Almanya'ya gider. Orada da sömürülür ve yoksullaşır. Almanya'da kapitalizm, Türkiye'den işçiyi çağırır ama sınır kapısında onu kurt köpekleriyle, polisiyle karşılar. Kimlik sorar, sağlık belgesi sorar, iş ehliyeti sorar... Kaçak olup olmadıklarını araştırır. Ama işçinin kaçağı olmaz deyip işine geleni alır ve en ağır işlere koyar. «Ses çıkartırsan polise bildiririz» diye tehdit etmeyi de ihmal etmez.

Bunları bir insandan değil de, her hangi bir hayvandan sorar gibi sorar. Her zaman, bu yaptıklarının hesabının kendisinden sorulacağını biliyormuşcasına sorar.

Türkiye'den giden işçlerin çilesi Alman kapitalizminin bir yüzkarası ise Türkiye kapitalizmi için iki defa yüz karasıdır. Geri kalmış kapitalizm ve gözü doymaz kapitalistlerimiz, Alman tekellerinin ağzına attıkları işçilerimizden döviz bekleyip kendi geleceklerini güvence altına almak istiyorlar. Ama işçinin hiç bir güvencesi yok. Sosyalizmden başka...

Yukarıda, bir gelişmemiş kapitalist ülke insanı olan Türk işçilerinin, bir gelişmiş kapitalist ülke olan Almanya'da karşılanışı görülmektedir!

Demokratik örgütler, Tütengil'in cenaze törenindeki baskıları kınadı

DİSK, TÜMÖD, TÜMAS, İstanbul Barosu, Türk Tabibler Birliği, TMMOB, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜS-DER ve TÜTED ortak bir basın toplantısı yaparak Prof. Tütengil'in cenaze töreninde meydana gelen olayları kınamışlar ve demokrasiden yana tüm örgüt ve kişileri faşist cinayet ve tertiplere karşı, gerici, ırkçı, şöven baskı ve saldırılara karşı birlik içinde mücadele etmeye çağırmışlardır.

DİSK Yürütme Kurulu üyesi Tuncer Kocamanoğlu'nun basın toplantısında açıkladığı ortak bildiri aşağıdadır:

«Prof. Tütengil'in cenaze töreninde meydana gelen olaylar Türkiye'de demokrasi güçlerinin karşı karşıya bulunduğu saldırının boyutları hakkında somut bir kanıt olmuştur.

Faşist cinayet örgütlerinin bilim adamlarına, işçilere, gençlere yönelik saldırıları önlenemez, yakalanan faşist katiller tutukevlerinden ellerini kollarını sallayarak çıkabilirken, Prof. Tütengil'in cenaze törenine katılarak kendisine karşı son görevlerini yapmaktan ve bu olaya duydukları tepkiyi sessizlik içinde ifade etmekten başka bir amaçları olmayan yakınları, dostları, meslektaşları, öğrencileri ve yurttaşlarına karşı girişilen silahlı saldırı siyasal iktidarın anarşiden ve anarşiyle mücadeleden neyi amaçladığını ortaya koymuştur.

AP Genel Başkanı hükümet kurmakla görevlendirildiğinden beri çeşitli vesilelerle yaptığı açıklamalarda zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanacağını açıklamıştır. Başbakan'ın geçtiğimiz hafta sıkıyönetim komutanları ile yaptığı toplantıdan sonra Prof. Tütengil'in cenaze töreniyle alınan önlemler, Sıkıyönetim uygulamalarının tek sorumlusu olan siyasal iktidarın can güvenliğini sağlamaktan işçileri, emekçileri, ilericileri, demokratları sindirmeyi, bilim adamlarını dipçiklemeyi, toplumu suskunluğa itmeyi anladığını göstermektedir.

Siyasal iktidar ve temsil ettiği egemen sınıf ve çevreler aydınların, bilim adamlarının işçilerle öğrencilerle emekçi halkımızla kaynaşmasından bütünleşmesinden korkmaktadırlar.

Prof. Tütengil'in cenaze töreni için alınan güvenlik önlemleri ancak savaş ortamında alınacak boyut ve nitelikte olmuştur. Üç dört askeri barikattan kimlik göstererek ve üzerleri aranarak camiiye ualşabilen bilim adamları ve Tütengil'in yakınlarından oluşan 100-150 kişilik kalabalık camide tüm toplumdan ve yaşamdan tecrit edilmişlerdir. Şişli'den Mecidiyeköy'e kadar yaklaşık 500 bin kişinin yaşadığı bölgede kısmi sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır.

Bütün bu önlemler yetmiyormuş gibi Prof. Tütengil'in eşi ve meslektaşlarından oluşan topluluğun cenazenin arkasından yürüme isteklerine karşı dipçiklerle cevap verilmesi bırakılsın demokrasi, asgarî insanlık ölçüleriyle bile bağdaşmayacak bir davranıştır.

Cenazeye katılmak için toplanan binlerce kişilik işçi, öğrenci ve emekçiden oluşan kitleye karşı güvenlik kuvvetleri aynı saldırganlık içinde olmuşlar ve adeta olay çıkmasını zorlamışlardır. Sonuç olarak 1 kişinin ölmesi, çok sayıda kişinin yaralanması, İstanbul'da resmi terörün alabildiğince yaygınlaştırılması siyasal iktidarın önümüzdeki günlerde izlemeyi programladığı baskıcı politikanın somut göstergeleri olarak kabul edilmelidir. Bu arada tek amaçları Tütengil'in cenazesine katılmak olduğu halde topluluğun dağılması sırasında rastgele gözaltına alınanların derhal serbest bırakılmaları gerekmektedir.

Planlı olarak Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılması yolunda kurban olarak seçilen bilim adamlarının karşı karşıya bulundukları saldırının kaynağı ortadadır. Karafakioğlu'nu, Bedrettin Cömert'i, Necdet Bulut'u, Orhan Yavuz'u, Prof. Ünsal'ı, Doğanay'ı ve Tütengil'i öldüren namlu aynı namludur. Bu namluyu tutan elin arkasında ucu CİA'ya uzanan ve Türkiye'yi 1930'ların faşist Almanya'sına benzer bir topluma dönüştürmeyi amaçlayan gizli açık faşist örgütler bulunmaktadır.

Bilim adamlarını, avukatları, doktorları, teknik elemanları, işçileri, memurları, öğretmenleri, öğrencileri, demokrasiden yana tüm örgüt ve kişileri, egemen sınıfların ve emperyalizmin emekçi halkımızı daha yoğun bir sömürü ve baskı altına almakta araç olarak kullandıkları faşist cinayet ve tertiplere karşı gerici, ırkçı, şöven baskı ve saldırılara karşı birlik içinde etkin, özverili ve yılmadan mücadeleye etmeye çağırıyoruz.

Türkiye'nin aydınlık geleceğine giden yolları tıkamak isteyen egemen sınıflar bu amaçlarına ulaşamayacaklar, bağımsızlık ve demokrasiden yana güçler mutlaka zafere ulaşacaklardır.»

Çağatay Anadol — Bakış

Faşist hareketin stratejisi

Milliyetçi hareketin iktidar stratejisi ana hatlarıyla biliniyor: Bu iktidarın da «anarşiye» karşı çare olmadığını açığa çıkarmak. Bir cunta'nın zeminini hazırlamak için burjuva yasallığı içindeki bütün «meşru» çarelerin tükenmesini sağlamak.

Katli tüm toplumu sarsacak kişilerin cinayet hedefi olarak seçilmesi ve bu seçimin tırmanarak sürmesinin anlamı, böyle bir stratejide ortaya çıkıyor. Meşhur yüzüncü gününe ulaştığında bile hassas hedeflerin vurulması işleminin süregeldiği görülünce Demirel hükümetinin sonu görünecektir. Bundan sonra burjuva yasallığı zemininde denenecek yollar bir AP-CHP koalisyonu olabilir. Bir erken seçimin getireceği umulan alternatifleri olabilir. Bunların ikisi de —sırası mühim değil— denenebilir.

Milliyetçi harekete, dayandığı sınıfsal temelle birlikte darbeyi indirebilecek ve tırmanmış olduğu devlet kademelerinden onu kazıyabilecek bir iktidarın niteliği, şüphesiz bir CHP-AP koalisyonuyla oluşamaz. Zaten böyle bir olasılık, AP'nin faşizmle içiçe geçmiş gerici niteliği gözönüne getirilirse, siyasi olarak gerçekleşmesi mümkün olmayan, zayıf bir olasılıktır. Hem AP'de, hem CHP'de ciddi operasyonlar gerçekleştirilmeden, yani CHP'nin sol kanadı, AP'nin faşist kanadı budanmadan böyle bir olasılık yoktur bile. Parlamenter zeminde mücadeleyi iktidar oluş biçimlerinin temeli olarak alan iki partinin böyle bir operasyona zorlanması bir cuntanın kapıya dayanmasıyla mümkündür. Belki diyoruz, çünkü özellikle AP, ateşteki kestanelerin çıkarılması için geçici bir cunta dönemine razı olabilir.

Başlangıçta cunta milliyetçi hareketin tam kontrolunda olmayabilir. Ama onun dayandığı sınıfsal temeller ve iktidara el koyuşuna neden olan siyasal zemin eninde sonunda milliyetçi hareket tarafından güdülmesine yol açacaktır.

İşte milliyetçi hareket bu hesabın çetelesini tutuyor.

Manzara pek içaçıcı değil. Ama eğer gerekenler biran önce yapılabilirse faşizm kader değildir. Bugün milyonlarca işçi, emekçi, aydın, tehlikenin farkındadır ve onun kime vuracağını çok iyi bilmektedir. Bu kesimler toplumun en örgütlü ve örgütlenmeye en yatkın kesimleridir. Bir anti-faşist halk cephesinin temelleri vakit geçirilmeden atılmalıdır.

Ülkemizde işçi sınıfının siyasi hareketi, yani bilimsel sosyalist hareket bölünmüş olduğundan, en önemli sorun, bu anti-faşist toplum kesimlerini bir araya kimin getireceği sorunudur. Elbette gene işçi sınıfının siyasi hareketi. Bunun için ilk elde yapılması gereken şey bilimsel sosyalist platformda yer alanların anti-faşist, demokratik hedeflerde bir araya gelmesidir. Ancak bu biraraya gelişten sonra, anti-faşist mücadelenin temel ilkeleri eylem programı ve örgütleniş biçimi bilime ve faşizme karşı mücadelenin evrensel pratiklerine dayanarak ortaya çıkarıldıktan sonra faşizmin iktidar stratejisinin tekerine çomak sokulabilir ve o teker onarılamayacak bir şekilde kırılabilir. Çünkü bu beraberliğin etrafında örülebilecek olan demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların sağlam duvarı faşizmin ilk saldırısını durdurabilir.

Anti-faşist güçleri, giderek daha büyük ivmelerle etrafında toparlayacak olan böyle bir girişim sonunda faşizmi kesin mağlûbiyete mahkum edecek dinamiğe sahip olacaktır.

Bütün sorun ikircilikli tavırların ve yalpalamaların aşılmasında düğümleniyor.

Okurlardan

Sorunsuzlar

Yazının başlığına bakıp sorunsuz olan kimse, hele kimseler de olurmuymuş demeyin. İşsizliğin alabildiğine arttığı, temel gıda maddelerinin alabildiğine azaldığı ve karaborsalara düştüğü, daha da kötüsü cangüvenliği denilen şeyin unutulmaya başlandığı yaşadığımız günlerde, sorunsuz olunamaz gibi gelir insana. Gelgör ki, maalesef...

Bilimde, toplumun sınıflardan oluştuğu konu edilirken ezen ve ezilen (işveren ve işçi, yada sömürenler-emekçiler) olarak iki temel sınıftan sözedilir. Hemen ardından da bu ikisi arasında yer alan kaypak bir sınıftan daha sözedilir. Bunlara Küçük Burjuvalar derler.

Bir haber veriyor ajanslar! Falan bilim adamı öldürüldü...

Bir başka haber, faşist canilerin şu kadar ilericiyi, demokratı, sosyalisti şöyle öldürdüğü üstüne... Küçük burjuva dedikodusuna malzeme olabilecek ayrıntıları öğrenmeye çalışıyor boyalı basından ve İlericilik adına kendi çarpık dünya görüşüne uygun bir çarpık yorumdan sonra devam ediyor joker çekmeye.

Küçük Burjuva hayatın her alanında olduğu gibi sanatta da siyasetlede hiç bir zaman ciddiyetle uğraşmaz. Uğraştığı kadarıyla yarı «sol»u, yarıdan çok egemen sınıf iedolojisini savunur pozisyondadır. Aslında günlük yaşam da onun için çerez kabilinden bir şeydir. Önemli dertleri arasında bu ve benzeri ciddi konuları bulamayız. Aslında ciddi bir konusu da yoktur. Dünya yansa bir tütam otu yok içinde. Sorunsuzdur kısaca.

Şöyle bir fıkra anlatılır: Bir gün bir ruh doktoruna bir hasta gelir. Şikayeti: Hiç mutlu olamadığı, hiç gülüp eğlenemediği biçimindedir. Doktor, gerekenleri yaptıktan sonra falan sahnedeki komedyenin oyunlarını izlemesini, o zaman gülüp eğlenebileceğini, bir zamancık da olsa, mutlu olabileceğini söyler. Adamdan aldığı karşılık, «Doktor, o komedyen benim.» sözleri olur.

Konumuz Küçük Burjuvalar fıkradaki komedyene benzemektedirler. Görünüşte ne sanattan, ne siyasetten, kısaca, hayattan beklediği yok gibidir. Oysa içini açıp baktığımızda sorunlar doludur karnının içinde. Her şey onun sorunudur. Hem de en olmayacak, en eften püften problemcikler handikaptır onun için. Bu, biraz da büyük işlerin takipçisi olamayıp, küçük işlerin adamı olarak kalmasından ileri gelir.

Küçük proplemlerin yumağında, dolaşık üstüne dolaşık olup bocalayan, aldırmaz, ırgalanmaz görünen, çevremizde yüzlercesine, binlercesine rastladığımız bu kişilerin dünya olaylarıyla emekten yana bir tavırla ilgilenmeleri yolunda elimizden geleni yapmalıyız. Biz, yılgınlık gösterip küçük burjuvaya karşı, «küçük burjuva»laşmamalıyız.

Ali KAVA/Haruniye

TSİP, TİP'e yaptığı işbirliği çağrısını bir öneri mektubunda somutladı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin Türkiye İşçi Partisi'ne yaptığı işbirliği çağrısıyla ilgili gelişmeler sürmektedir. TSİP'in öneriyi görüşme isteğine TİP'den olumlu cevap gelmesi üzerine 10 Aralık Pazartesi günü TİP Genel Merkezini ziyaret eden Genel Sekreter Yalçın Yusufoğlu ve Ajit. Prop. Sekreteri Çağatay Anadol'dan oluşan TSİP heyeti ile Genel Sekreter Nihat Sargın ve başkanlık kurulu üyesi Gündüz Mutluay'dan oluşan TİP heyeti arasında konuyla ilgili ilk görüşme yapılmıştır. TSİP yetkililerinden aldığımız bilgiye göre TSİP heyeti, sözü edilen görüşmeye işbirliğinin temel hedefleri ve ilkeleri ile ilgili bir öneri mektubu götürmüştür. Görüşme sonunda TİP yönetiminin, TSİP'in somut işbirliği önerileri hakkında görüşünü belirleyip bir dahaki görüşmeye getirmesi noktasında anlaşmaya varılmıştır.

Bu arada Yürüyüş dergisinin 11 Aralık 1979 tarihli 244'üncü sayısında konuyla ilgili bir haber yayınlanmıştır. Ancak haberin veriliş şekli oldukça ilginçtir. Çünkü Yürüyüş TSİP'in işbirliği önerisini «TİP'e başvuru» şeklinde ve önerinin varlık nedenini oluşturan **işbirliğinin** adını dahi anmıyarak vermektedir. Üstelik TSİP'in mektubundan alıntı yapılan paragraf siyasi birlik meselesine de değinilen küçük bir bölümdür. Bu «habercilik yöntemi»nin nedeni bellidir. Yürüyüş, okuyucusuna, TSİP'in TİP'e önerisini «siyasi birlik» konusundaymış gibi göstermek istemiştir. Öyle ki, konuyu bilmeyen bir okuyucu —Gerçek gazetesi'nin 3 Aralık 1979 tarihli ve 147. sayısında yayınlanan TSİP mektubunun tam metnini TİP üyelerinin okumadığı varsayılmaktadır. Ve TİP üyelerinin kendi yayınları dışındakilerle fazla ilgilenmedikleri bir gerçektir.— Yürüyüş'ün söz konusu haberinden, TSİP mektubunun işbirliği konusunda olduğunu çıkarması mümkün değildir. Hatta bu haberden çıkan anlam, TSİP'in TİP'e «siyasi birlik» amacıyla —daha açık söylersek— «birleşme» amacıyla başvurduğudur!

TSİP'in «sosyalist hareketin siyasi birliği» diye bir meselesi olduğunu, hem de bunu başta gelen gündem maddesi yaptığını bilmeyen yok tur. Yine herkes bilir ki, TSİP gerçek bir birleşmeden yanadır ve TİP'in **iltihakçı** politikasının siyasi birlik meselesine çözüm getirmeyeceğini defalarca açıklamıştır. Nitekim geçmişte TSİP ile TİP arasında yürütülen siyasi birlik görüşmelerinin kesilmesinin nedeni de TİP'in TSİP'e «iltihak protokolu»nu dayatması olmuştur. Ve TSİP de TİP'e, iltihakçı politikadan vazgeçilmedikçe siyasi birlik meselesini görüşmenin hiçbir yararı olmayacağını açıkça ve kesin bir dille bildirmiştir.

TSİP siyasi birlik konusundaki ilkeli tutumunu sonuna kadar sürdürmeğe ve gerçek bir birleşme noktasında ısrarlı olmaya kararlıdır. Bu durumda TSİP ile TİP arasında siyasi birlik meselesinin yeniden ele alınabilmesi —TİP bu konudaki yanlış tutumunu değiştirmedikçe— olası değildir. TSİP yetkilileri bu konuda 2 Temmuz 1979 tarihli çağrıdaki **ortak bir program** ve **birleşmeyi simgeleyen yeni bir parti ismi** şartlarının halen geçerli olduğunu, bunlar kabul edilmedikçe hiç kimse ile siyasi birlik meselesini görüşmekte yarar görmediklerini belirtmişlerdir.

Bu açıklamamızı noktalarken hemen ilave edelim ki, özellikle içinde bulunduğumuz şartlarda taraflar arasındaki ilişkileri zorlaştırıcı değil, kolaylaştırıcı yolların izlenmesi hayati öneme sahiptir. TİP üyesine, TSİP'in işbirliği önerisini sanki «birleşme başvurusu»ymuş gibi gösterme «inceliği», ne siyasi birliğe hizmet eder, ne çok aciliyeti olan anti-faşist işbirliklerine ve ne de —geçmişteki örneklerinden de görüldüğü gibi— TİP'in «işçi sınıfının biricik bilimsel sosyalist partisi» olmasına!

● «Bugün halkımız en başta faşizmin saldırısıyla karşı karşıyadır. O halde esas görev, faşizmin saldırıları karşısında direnmek, acilen gerçekleştirilecek hedef de, faşizme geçit vermemektir.»

● «Türkiye ekonomisini kontrolu altında tutan yerli, yabancı ve çokuluslu tekellere karşı mücadele şu anda işçi sınıfımız başta olmak üzere emekçi halkımızın başlıca sınıfsal hedefidir.»

TSİP'in, TİP'e 10 ARALIK TARİHLİ YAZISI

«Türkiye İşçi Partisi
Başkanlık Kurulu

Arkadaşlar,

27 Kasım 1979 tarihli görüşme talebimize olumlu cevap vermeniz üzerine Merkez Yürütme Kurulumuz, öngördüğümüz işbirliği ile ilgili olarak şu esasları görüşünüze sunmayı yerinde Bulmuştur.

— Gerek Birlik Dayanışma'yla, gerekse Devrimci Demokratlar'la sürdürülen görüşmeler olumlu şekilde gelişmektedir. Devrimci Demokratlarla seçimler öncesinde karar altına alınan uzun erimli işbirliğinin önümüzdeki dönemde somut hedefler etrafında, bir program çerçevesinde hayata geçirilmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Benzeri şekilde, seçimler döneminde Birlik Dayanışma ile gerçekleştirilen mahalli demokratik eylem birliklerinin, merkezi işlerliği olan kalıcı bir işbirliği örgütlenmesine dönüştütülmesi yolunda görüşmeler sürdürülmektedir. Amacımız bu görüşmeler sonunda, Partimiz'le söz konusu siyasi çizgiler arasındaki çalışmaları ve ilişkileri gelişkin bir beraberliğe ve dayanışmaya ulaştırmaktır.

— Türkiye İşçi Partisi de söz konusu işbirliği ile ilgili çalışmalarda vakit yitirmeksizin yer almalıdır. Gerek Partimiz, gerekse diğer taraflar bu konuda hem fikirdirler.

Merkezi işbirliğinin örgütlü çalışmaları için öngörmüş olduğumuz çerçevenin ana hatlarını şöyle belirleyebiliriz.

Anti-faşist Hedefler:

Bugün halkımız en başta faşizmin saldırısıyla karşı karşıyadır. O halde esas görev, faşizmin saldırıları karşısında direnmek, acilen gerçekleştirilecek hedef de, faşizme geçit vermemektir. Bu ortak hedef doğrultusunda verilecek mücadelenin ana hatlarında gerek bilimsel olarak, gerek Türkiye pratiğinde anlaşmış olmak gerekir. Gerçekleştirilecek işbirliğinin statüsünün temel ilkelerini bu nokta belirleyecektir. Madem ki amacımız Türkiye'de faşizme karşı olan her kuruluşu, her toplum kesimini, herkesi en geniş bir cephede birleştirmektir. İlk başta aramızda anlaşmamız gereken esaslar bu noktadan kaynaklanacaktır. Kısacası siyasi hareketler, öncelikle en acil görev olan anti-faşist mücadelenin ilkeleri ve hedefleri üzerinde anlaşmalıdırlar.

Böylece evrensel ilkelerin ışığında ve Türkiye'nin özgül koşullarında anti-faşist hedeflerin saptanmasıyla başlatılacak bir çalışma, doğal olarak, sosyalist olsun ya da olmasın tüm anti-faşist güçleri kucaklamayı hedefleyecek bir yol izleyecektir.

Anti-Tekel Hedefler:

Türkiye ekonomisini kontrolü altında tutan yerli, yabancı ve çokuluslu tekellere karşı mücadele şu anda işçi sınıfımız başta olmak üzere emekçi halkımızın başlıca sınıfsal hedefidir. Tekellerin egemenliğine ve sömürüsüne karşı, emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarını iyileştirmek amacıyla hem siyasal demokrasi alanında, hem de ivedi ekonomik demokratik istemler doğrultusunda etkin bir ortak mücadele düzeyine ulaşmak zorunludur.

Anti-Emperyalist Hedefler:

Böyle bir birliktelik, anti-faşist görevleri birinci planda tutmakla birlikte, anti-emperyalist hedeflerde de tümüyle uyum sağlayacak niteliktedir. Anti-emperyalist hedeflerimizi başlıca iki noktada toplamak mümkündür.

a) Bağımsızlık görevleri: Türkiye'nin emperyalizmle olan bütün bağımlılık ilişkilerine karşı bağımsızlık istemi, özlemi ve mücadelesi içinde bulunan güçlerin bir araya getirilmesi amacıyla yola çıkılmalıdır.

Merkezi işbirliği çalışmaları içinde ve kapsamında olan söz konusu siyasi hareketler anti-emperyalist güçlerin öncülüğünü yapacak esas çekirdektir. Bu nedenle anti-emperyalist hedefler etrafında somut mücadele, merkezi işbirliğinin vazgeçilmez çalışma alanlarından birisidir.

b) Barış görevleri: İşbirliği kapsamındaki siyasi çizgilerin hepsi barışseverdir. Dünya Sosyalist Sistemi'nin önderliğini yaptığı barış mücadelesi, barış anlayışımızı belirlemektedir. Bu noktadan yola çıkarak, diğer barışsever güçlerin de ortak ve merkezi mücadeleye kazanılması hedeflenmelidir.

Gerek bağımsızlık, gerekse barış mücadelesi bileşenlerini içeren anti-emperyalist hedeflerimizin başında kuşkusuz ki NATO'dan çıkılması, Türkiye'deki ABD üslerinin tasfiyesi ve yumuşama sürecine katkı getirerek, bölge ve Dünya barışına hizmet edilmesi gelmektedir.»

Mektubun daha sonraki bölümünde ulusal baskılara karşı mücadele gereği dile getirilmekte ve «Özet ifadesini ilkesel olarak Helsinki Nihai Senedi'nde bulan güncel istemler etrafında **öngörülecek çalışmaların, serüvenlere kapalı bir şekilde gerçekçi ve geçerli yöntemlerle somutlanması gerekmektedir.» denilmekte ve şovenizme karşı mücadelenin öneminin gün geçtikçe arttığı belirtilmektedir.**

«Maoizme ve Her Türlü Anti-Sovyetizme Karşı Tavır:

Bu siyasal birlikteliğin diğer belirleyici özelliklerinden birisi de, sahte sol görünüm altında güdülen Maoist, Troçkist ve benzeri anti-Sovyetik politikalara karşı kararlı tutum alması olacaktır.

Maceracılığa Karşı Tavır:

Merkezi işbirliği, maceracı yöntemleri tümüyle reddeden, demokratik mücadelenin gereğini ve önemini kavrayan ve faşizme karşı mücadelede en geniş yığınların kazanılması ilkesini benimseyen çizgilere açık olmalıdır.

Devamı s. 7, sütun 1'de

FAŞİZME TESLİM OLMAMAK İÇİN...

Türkiye'de faşist güçler, bütün güçleriyle toplumun duyarlı noktalarına saldırıyorlar. Faşizm, bu direnç noktalarını imha edebilirse, amaçlarına kolayca varabileceğini biliyor. Son siyasal cinayetlerin kendini ele veren mantığı budur.

Toplumda genel bir yılgınlık yaratmak, faşizmin klasik mantığıdır. Genel toplumsal pasifizm, faşizmin iktidar hedefini kolaylaştırır. Kitleler ve onların demokratik dinamikleri teslim alındığı zaman, demokrasi için iş işten geçmiş olacaktır.

Türkiye'de faşizme karşı duyarlılığın oldukça zayıf düştüğü gözleniyor. Kuşkusuz bu, antifaşist mücadelesinin öncü siyasal güçleri için değil, kitleler için söz konusudur. Ve zaten önemli olan da budur. Faşizmin özlediği noktaya doğru genel bir tırmanma sözkonusudur.

KAPİTALİZMİN YARATTIĞI ALIŞKANLIKLAR FAŞİZMİN İŞİNİ KOLAYLAŞTIRAN BİR ROL OYNAMAKTADIR.

Kapitalizmin kitleler üzerindeki olumsuz etkileri, faşizme karşı duyarlılığını yaralayan faktörlerden biridir. Egemen sınıflar kendi çıkışsızlıklarını, toplumun çıkışsızlığı gibi görmek ve göstermek istemektedirler. Emekçilerin yaşamında bu, sorunların çözümsüzlüğü olarak somutlanıyor. Kötüleşen hayat, artan yoksulluk ve bir türlü aşılamıyan çaresizlikler, kitlelerin bilincini geçici bir süre teslim alabilir ve almaktadır.

Örneğin: Sigara üretiminde devlet tekelini kıran ve özel sektöre sigara üretme olanağı tanıyan hükümet eğilimi, hiç de hakettiği tepkiyi görmedi. Çünkü, pahalı bulunamayan ve bozuk sigara, kaçak sigaranın yavaş yavaş gelişen pazar egemenliği, mevcut durumun burjuvazi lehine değiştirilmesini kolaylaştırıyor. Kitleler bu yeni durumu, eskisinden kurtulmak hevesiyle benimsiyebiliyorlar.

Ya da örneğin: Kapitalizmin doğasını oluşturan şiddet, kitleler tarafından giderek kanıksanır oldu. Duruma «çeki-düzen» verecek müdahaleler karşısında demokratik direnme noktaları bir bir zayıflıyor veya düşüyor. O kadar ki, hükümetin getirmeyi tasarladığı ve pratiğini şimdiden göstermeye başladığı baskıcı önlemler, baskıya karşı olduğunu çok iyi bildiğimiz kimi çevreler tarafından bile benimseniyor. CHP, Devlet Güvenlik Mahkemelerine, demokratik (!) olmaları kaydıyla, evet demeye hazır olduğunu açığa vururken, aydın çevrelerde, terörü durduracak gücün, anayasal kurumlar dışında aranması eğilimi güçleniyor. Hatta, Demirel hükümetinden bile, terörü durdurup «huzuru» sağlamasını bekliyenler giderek çoğalır oldu.

MHP'NİN BAŞINI ÇEKTİĞİ FAŞİST TERÖR GÜÇ TOPLAMA AŞAMASINDAN ÇIKMIŞ GÜÇ KULLANMA NOKTASINA ÇOKTAN VARMIŞTIR

Faşizmin iktidar stratejisi, dünyanın hemen her yerinde, benzer bir mantığı yansıtır. Hitler'in Almanya'da izlediği yol ile, MHP'nin Türkiye'de izlediği yol arasında çarpıcı benzerlikler bulunmasının açıklaması budur.

Faşizm ilk adımlarını, kimi savunduğunu açıkça ortaya koymak için atar. Hitler, silahlı çeteleriyle işlediği binlerce cinayetin ardından, henüz sermayenin güvenini kazanamadığını görünce şöyle diyordu: «Aptallar, kendileri için dövüştüğümüzü göremiyorlar. Biz olmasaydık komünistler her birini sokaklardaki elektrik direklerine asmış olacaklardı.»

MHP'nin ilk adımları da bu yönde olmuştur. Türkeş'in silahlı çeteleri grevci işçilere, öğretmenlere, emekçilere saldırıp, kimden yana olduklarını kanıtlamışlardır. Ama bu yolda, daha pek çok cinayet işlemeleri gerekmiştir.

Öte yandan faşistler, bu «kavga» içinde, militan, gözü kara ve acımasız bir örgüt yaratmayı amaçlarlar. Hitler, «Bana, komünistlerin üzerine kudurmuş hayvanlar gibi saldıracak bir örgüt gerekli» diyordu. Aynı şey MHP'nin de görüşüdür ve bugünkü cinayet çeteleri, bu yönde hayli mesafe alındığının kanıtıdır. MHP'nin elinde, sürekli çalıştırabileceği bir cinayet mekanizması mevcuttur. Güç toplama ve örgütlenme aşamasından geçen MHP terörü, elindeki gücü sistemli olarak kullanabilme aşamasına çoktan varmıştır.

FAŞİST TERÖR GENEL BİR YILGINLIK YARATMAK VE KİTLELERİN BAKIŞLARI ARASINDA ZULÜM İKTİDARINI KURMAK İSTEMEKTEDİR

Faşizm için en sevindirici, demokrasi için en korkutucu olan şey, yılgınlığın, kitleleri aşarak demokratik direnç noktalarına bulaşmasıdır. Çünkü, kitlelerin en yılgın ve umutsuz olduğu dönemlerde bile, faşizme geçit vermiyen dinamikler mevcuttur. Faşizmin şimdiki saldırıları, bu dinamikleri de yoketmek veya sindirmek içindir. Terörün herkesçe anlaşılan böyle bir mantığı vardır.

Tütengil'in cenazesinde İstanbul Üniversitesi Rektörünün yaptığı konuşma, faşist saldırıların hayli tahribat yaptığını bir kere daha gösterdi. Rektör Üniversitelerin «susuyor olmasından» sözederek, bunun geçici olduğunu, bir tehdit olarak ileri sürdü. Yani, «faşizme karşı konuşmanın sırasının gelmediğini, ama bir gün geleceğini» ima etti.

Bu sözler, kendine güvensizliğin ürünüdür. Bundan da kötüsü, faşizmi hiç anlamamış olmanın ürünüdür. Çünkü, kapitalist toplumda her dönem, faşizme karşı konuşmanın zamanıdır. Faşizm, belli mevzilerde oturup beklenmez. Her görüldüğü, hatta hissedildiği yerde, başını ezmek için üzerine yürümelidir. Bu öğüt, salt teorik değil, yüzlerce deneyle doğrulanmış pratiktir. Bunu tutmayanların, yani, suskunluklarına zorlama açıklamalar getirenlerin, sonradan konuşabildikleri hiç görülmemiştir.

Konuşması gerekenlerin suskunluğu, cenaze törenine yapılan saldırı karşısında daha da netleşmiştir. Faşistlerle uyum içinde olan kolluk güçlerinin bu cür'eti, devam edegelen suskunluğun, yayılmaya başlıyan yılgınlığın sonucudur. Üniversite rektörüne kadar uzanan bu geri çekilme ve korku, faşizmin cesareti olmaktadır.

«YILGINLIĞA YER YOK!» ŞİARI KURU BİR ÖĞÜT DEĞİLDİR.

Faşizm tehlikesi, görünen ve görünmeyen güçleriyle gelişiyor. MHP faktörü faşizmin iktidar olma azminin sadece bir yanıdır. Halbuki, MHP'nin vurucu güç olarak kullanıldığı faşist saldırganlık, tekelci sermaye boyutuna kadar uzanan bir derinliğe sahiptir. Demirel hükümetinin kurulmasıyla birlikte, devletin bütün aygıtları, demokrasiye karşı kesin bir saldırının hazırlığı içine girmiş bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemin hakim niteliği, demokrasi düşmanı tüm güçlerin, sermayenin programı etrafında toparlanması ve tek bir uygulamaya hizmet etmesi olacaktır. Bunu görmek zor değil. Çünkü, bizzat tekeller ve onların sözcüleri, bu niyetlerini açık ediyorlar. Sıradan bir emekçinin bile anlıyacağı faşist bir literatür, siyasal yaşama egemen olmaya başladıysa, anlaşılmalıdır ki, tartışmalar, demokrasinin ömrü üzerine yoğunlaşmaktadır.

Demokrasinin ömrünü uzatmak, en genel anlamıyla, kapitalizmin ömrünü kısaltmak demektir. Ama sıra, somut ve pratik hedefler saptamaya geldiği zaman, genel olanın içinden, özel görevleri bulup çıkarmak, büyük önem kazanıyor.

Önümüzdeki günlerde iktidar somut adımlar atacaktır. Ve bu adımların niteliği, «teröre karşı» yaftası altında, demokrasiye karşı olacaktır. Sermaye sözcüleri açıkça yazıyor ve söylüyorlar ki, terör ve demokrasi birbirine eşittir. Terörü ortadan kaldırmak için, demokrasiyi ortadan kaldırmak gerekir!

Şiddet kapitalizmin karakteridir. Kapitalizm bu karakterini en çok, köşeye sıkıştığı zamanlar açığa vurur. Bu dışa vurmanın araçları hiç önemli değildir. MHP olmuş, bir askeri cunta olmuş, ya da faşizmin desteğini alan bir AP azınlık iktidarı olmuş, sonucun **niteliğini** değiştirmez.

Ama bu sonucu değiştirmek gerekir. Faşizm, burjuvazinin «son çaresi» olması anlamında, onun sonuna işaret eder. Türkiye'de sermaye, bu sona geldiği inancındadır. Demokrasinin koruyucu güçlerine düşen görev, sermayenin bu inancını güçlendirmektir! Yani onu, sonuna geldiğine inandırmaktır. Buysa, bugün için demokratik hak ve özgürlükleri sonuna kadar savunmaktan geçmektedir.

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Kökler

Hükümet, terörle nasıl mücadele edeceğinin ana hatlarını belirledi. Geçtiğimiz hafta içinde, bu mücadele tarzının ilk provalarına tanık olduk. Tütengil'in cenazesini namlular taşıdı ve bir TSİP üyesinin tabutunda anarşi arandı. Devlet kendini isbat ediyor!

Demirel «Anarşinin kökünde Türklüğün ve Müslümanlığın en büyük düşmanı komünizmin bulunduğunu» açıkladı. Bu açıklama, kuşkusuz «Türklüğü» ve «Müslümanlığı» çok memnun etmiştir. Yani, MHP ve MSP, hükümete sağladıkları desteğin boşa gitmediğini görmüş ve sevinmişlerdir. Ama, bugün komünizme karşı cihadı yürütecek olanları «Türklük» ve «Müslümanlıkla» sınırlı görmek, ya da mücadeleyi sadece bunlar adına vermek, Demirel hesabına yanlışların en büyüğü olacaktır.

Demirel'in bu tanımlamasında yer alması gereken ve komünizmin baş düşman olarak seçtiği tekelci sermaye unutulmuş. Yani Demirel, kendisini ve kendi köklerini, komünizmin hedefleri arasında görmemekle büyük bir yanılgı içine düşmüş. Komünizmin esas düşman olduğu siyasal güç, tekelci sermayenin has örgütü olarak AP'dir ve onun hükümetinin programıdır. Faşist ve gerici güçler, bu çerçeve içinde komünizmin hedefidirler.

Demirel'in «komünizm» dediğine, daha aklı başında sermaye avukatları, «demokrasi» demektedirler. Yani Demirel, saldıracağı hedefi «komünizm» olarak tanımlarken, sermaye bunu, demokrasi olarak tashih etmekte ve Demirel'i somut hedeflere yöneltmektedir.

Örneğin: Sermayenin en gerici ve heyecanlı kesimleri için yazan Tercüman gazetesi yazarları, «demokrasiye saldırmanın zamanıdır» diyorlar. Bunlara göre, demokrasiyi yeniden tanımlamak ve bu yeni tanımı elde etmek için eskisini yok etmek gerekir. DİSK'in, TÖB-DER'in ve benzeri demokratik kuruluşların olmayacağı bu yeni demokrasi, tekelciler için tam bir demokrasi olacaktır.

Hatta Nazlı Ilıcak, kendisinin yasallığından hiç kuşku duymaksızın, CHP solunu tümüyle yasa dışı ilân etmekte ve kendi demokrasisinin sol sınırını belirlemektedir. Böylece komünizmin —yani demokrasinin— kökleri kurutulup, yeni bir demokrasiye —yani faşizme— varılmış olacaktır.

Demirel nasıl ki komünizmin köklerini merak ediyor ve araştırıyor, Demirel'in köklerini de araştıranlar var. Bu köklerin hiç de «misak-ı milli» sınırları içinde olmadığı görülüyor. Demirel'in köklerine demokrasinin sınırları içinde de rastlanmıyor. Araştırmasını derinleştirip, «hukuk devleti» gibi dar alanlara kaydıranlar bile, bu köklere rastlamadıklarını belirtiyorlar. Geriye anayasa dışı alanlar ve tekelcilerin kasaları kalmaktadır. Buralarda yapılacak bir araştırmanın ne sonuç vereceğini bilemeyiz. Aradığımız «köklere» belki buralarda rastlamak mümkündür!

Terörün kökleri, Demirel'in çarpıtmalarına rağmen, halkımız tarafından çok iyi bilinmektedir. Eğer, mahkemelerin tesbit ettiği kökler «meyan kökü» değilse, mutlaka terörün kökleridir. MHP ile rastlaşmamak için terörün köklerini başka yerde aramaya kalkan hükümetin, bu kez demokrasi güçleriyle karşılaşması kaçınılmazdır.

Bu karşılaşmanın hikayesini yazmaya vaktimiz olacaktır.

Sağ basından

Demokrasi Yorumu!

Sağ, Türkiye'de önemli değişiklikler istiyor. Ama değişikliğin adını koyamıyor. Çerçevesini çiziyor. «Yoksa bu demokrasi değil midir?» sorusuna muhatap olmamak için, özlediğine de demokrasi diyor. Ama bazı şeylerin yokedileceği bir «demokrasi» olacak bu!

12 Aralık tarihli Tercüman'da Rauf Tamer...

GERİYE KALANLAR YETER!

«Millet bu yangını söndürün diye inim inim inlerken, başta DİSK olmak üzere, TÜMÖD, TÜMAS, TTB, İB, TMMOB, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜS-DER ve TÜTED 'sakın söndürmeyin' anlamında dün ortak bir tavır almışlardır. Gerekçe: 'Hürriyetler kısıtlanacak.' Evet... Bu ülkede kimsede 'yaşama hürriyeti' kalmasın fakat bu beyefendilerin arzuları doğrultusunda bir kesim için anarşi çıkarma hürriyeti devam etsin... Başkaca tercümesi yoktur... Öyleyse artık takke iyice düşmüş, kel gözükmüştür. Devlet kadar millet de kararlıdır. Doğacak her tatsız olaydan bu kuruluşlar sorumludur...»

Bu örgütler sadece Rauf Tamer'e batmıyormuş!

YASA İÇİ BİR DÜŞ!

13 Aralık tarihli Tercüman'da Nazlı Ilıcak...

'Irkçı, şoven, asimilasyoncu eğitime son verilsin ve halklara kendi dilinde eğitim yapılsın' fikrini müdafaa eden TÖB-DER yasa dışıdır. Siyasetle uğraşan, eyleme katılan bütün öğrenci dernekleri yasadışıdır.

1 Mayıs günlerinde, meydanlarda Marks ve Lenin'in pankartlarını dolaştıranlar yasadışıdır.

Buna mukabil valinin lüzum gördüğü dernekleri faaliyetten alakoyması kanunidir. Bölücülük ve komünizm propogandası yapanları yargılamak kanunidir. Devlet Güvenlik Mahkemelerini kurmak tamamen kanunidir.»

11 Aralık tarihli Tercüman'da Nazlı Ilıcak...

«Bugün memnuniyetle görüyoruz ki, POL-DER'e, TÖB-DER'e sahip çıkanların cinayet şebekelerini sağcı veya solcu olmalarına göre farklı değerlendirenlerin, devletin aldığı her tedbiri faşizm diye niteliyenlerin sayısı gitgide azalmaktadır.»

NE İLE OLUR VE NE OLUR?!..

13 Aralık tarihli Tercüman'da Ergun Göze...

«Bu DİSK, TÖB-DER, POL-DER ve bu TRT ile demokrasi olmaz... Zaten bunların gayesi de demokrasi olmasındır...»

NAKARAT...

14 Aralık tarihli Tercüman'da Ergun Göze...

«Dün demiştik, bu DİSK ile, bu TRT ile, bu TÖB-DER, bu POL-DER ile demokrasi olmaz...»

Onlar demeye, biz dinlemeye devam edeceğiz. Yalnız onlar, söylemenin yetmediğinin çoktan farkında!..

Savaş, Halk Düşmanı Rejimler ve Çocuk

Irkçı beyaz azınlığın yönetimindeki Güney Afrika Cumhuriyeti'nde, ırkçılar, «Apartheid»e karşı olanları ve hatta onlardan saydıkları küçük yaştaki çocukları bile cezalandırıyorlar. 13-14 yaşlarındaki pek çok çocuk, ünlü Robben «hapishane adası»nda tutuklu bulunuyor. İşte ırkçılığın kurbanı Afrikalı çocuklardan bir kaçı.

Yapılan hesaplara göre, dünyada 5 bin 500 yıl içinde 14 bin 500 kez yapılan savaşlar, 3 milyar 600 milyon insanın ölümüne yol açmıştır. Savaşların kurbanları olan çocuklar üstüne ayrı olarak basılan istatistik veriler yoktur. Fakat zamansız olarak ölenlerin yarısının gençler ve çocuklar olduğu söylenebilir.

İkinci dünya savaşından sonra emperyalist güçler değişik ülkelerde 100'den fazla askerî ihtilaf çıkardılar. Bugün bütün ülkeler, askeri harcamalara yılda 400 milyar dolar, yani günde 1 milyar dolardan fazla para harcıyorlar. 50 milyon kişi, 400 bin birinci sınıf bilgin, mühendis ve teknisyen savaş yararına çalışmıya sürüklenmiş bulunuyor. Yer küresinde 25 milyon kişi askeri üniformayla geziyor. Çağdaş orduda askerlere «tahribat sanatı»nı öğretmek için, çocuklara yaratıcılık sanatını öğretmeye harcanandan 60 kat fazla para harcanıyor.

Özel olarak yapılan hesaplardan anlaşıldığına göre, bir yıl içinde 200 milyon aç çocuğu beslemek, dünyada onmilyonlarca cahile okuma yazmasını öğretmek için, her yıl silâhlanmaya harcanan paraların yalnız önemsiz bir kısmı gerekir.

F-14 tipi bir avcı uçağının bedeli, 9 okulun bedeli, «Leopar-2» tankın bedeli üç odalı 36 dairenin bedeli kadardır. Bir tank taburunun eğitilmesine harcanan para 28 ana okulunun inşaatına yeterken, «Traydent» tipi bir atom denizaltısının imâli bir yıl içinde 16 milyon çocuğun okutulması için yeterli olan tutarı yutmaktadır.

Dünyanın değişik köşelerinde binlerce ve binlerce çocuğun hayatı, savaş, saldırı, faşizm ve ırkçılık tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor.

17 Şubat 1979'da sosyalist Vietnam'da rahat rahat uyuyan çocukları Çin toplarının gürültüsü uyandırmıştı. Maocu Çin egemen çevrelerinin küstahça kopardıkları bu savaşın alevlerinde birçok Vietnam çocuğu öldü ve yetim kaldı.

İsrail'in saldırgan politikası da, birçok çocuğun ölümüne neden oldu ve olmaya devam ediyor. Filistin göçmenlerinin kamp larında gebe ve çocuk doğuran kadınlara yeteri kadar tıbbi yardım gösterilmediğinden, çocuklar arasında ölüm oranı çok yüksektir. Yeni doğan bin çocuktan 105'i ölüyor. 1975'te Alma-Ata kentinde Uluslararası seminerde konuşan Filistin temsilcilerinden Samira Abu Tazam şunları söylemişti: «Birçok çocuğumuz, Suriye, Lübnan ve Ürdün'deki Filistin göçmen kamplarında doğdu. İsrail'in saldırısı yüzünden topraklarımıza dönemiyor ve orada yeni hayatı kuramıyoruz. İsrail istilacılarının komplarımızı ateşe tutmaları ve bombardıman etmeleri yüzünden kadın ve çocuklar ölüyor.»

İsrail tarafından işgal edilen Arap topraklarında, işgal makamlarının arapların en basit hak ve özgürlüklerini kabaca çiğnemelerine karşı yapılan gösterilere ateş açıldığı zaman, 10 ilâ 21 yaşlarında birçok çocuk ve genç ölmüştür. İsrail polislerinin okullara saldırıp dersanelere göz yaşartıcı bombalar atmalarına sık sık rastlanmaktadır.

Kuzey İrlanda'da da çocukların durumu alabildiğine fecidir. Sıkyönetim kanununa uygun olarak, 10 yaşından başlıyarak çocuklar mahkemeye verilmektedir. İlerici örgütlerin faaliyetine katılmakla suçlu sanılan 15 yaşındaki pek çok çocuk, sık sık tutuklanır, dövülür hatta kurşuna dizilir.

Şili, Uruguay, Paraguay, Brezilya, Gaiti, Guatemala, Salvador, Dominik Cumhuriyetinde çocuklar, halk düşmanı diktatör rejimlerin kurbanları oluyor.

Şili'de, ana ve babaları ölen, kaybolan ya da faşist askeri cuntanın zindanlarında bulundurulan 60 bin çocuk vardır. Hatta çocuklar ceza evlerine atılır, rehine olarak kullanılır ve çocuklara da işkence yapılır.

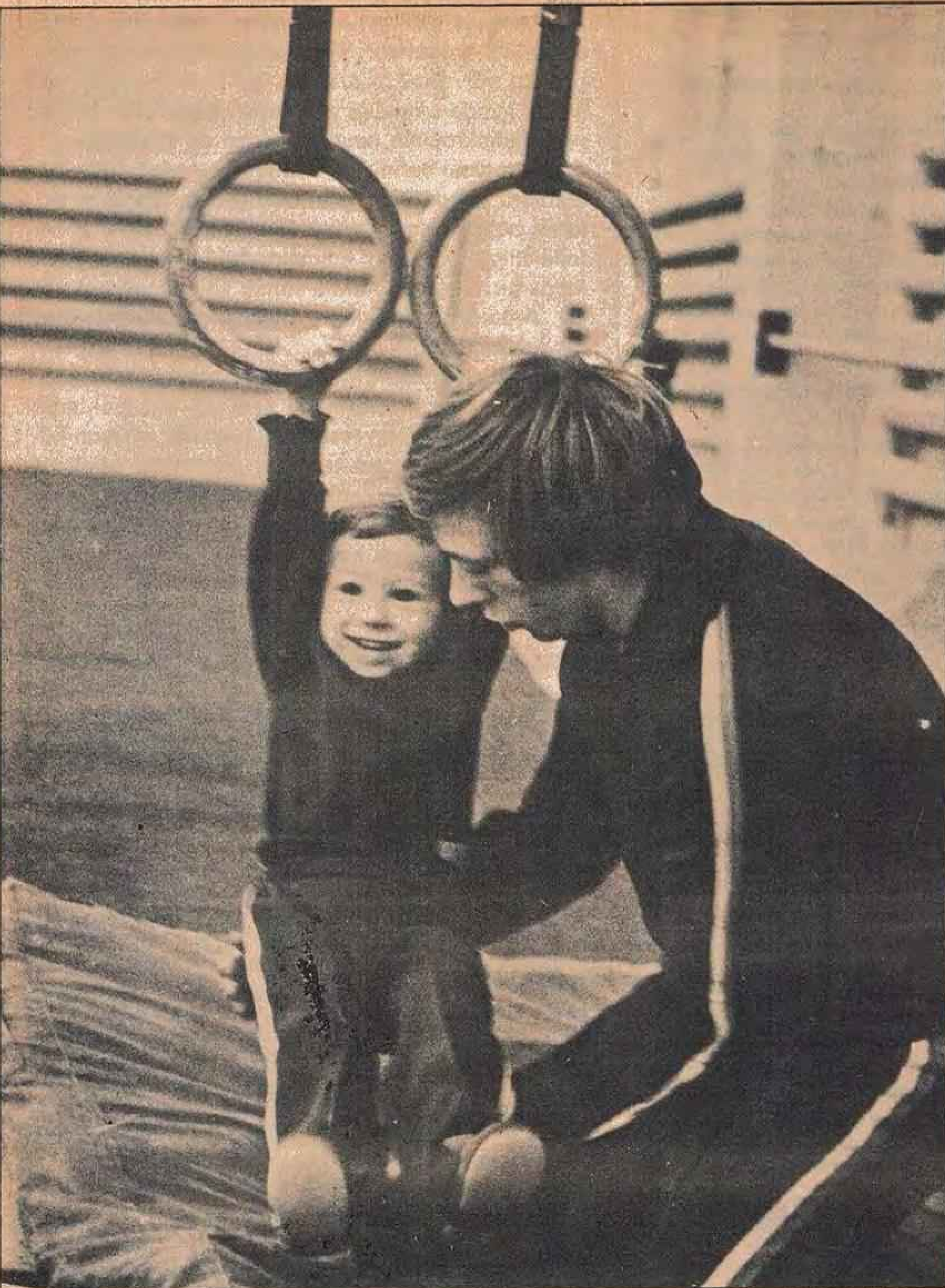
İçinden çıkılmaz zorunluluk, tam haksızlık, Güney Afrika cumhuriyetinde ırkçılarla akibeti, işte budur. Pretorya makamlarınca Afrikalılar için kurulan bantustanlarda halk çok feci ve yoksul bir hayat sürmektedir. Küçüklerin yüzde 40'ı, beş yaşına varmadan ölmektedir.

Ana ve babaları ırkçılar tarafından rezervasyonlara yerleştirilen yerli Namibyalıların çocukları da, parmaklık ve dikenli teller arkasında yaşamak zorundadır.

Rodezya'da yüz yıldır iktidarda bulunan beyaz ırkçı azınlık rejimi, şimdi Zimbabwe yurtsever cephesinin kurtuluş savaşının darbeleri altında sarsılıyor.

Birçok Afrikalı ırgat, patronlarını bırakıp partizan müfrezelerine giriyor. Bu yüzden çiftliklerde işçi gücü yetmiyor. Bu nedenle beyaz ırkçılar, çocukları köle gibi çalıştırıyor. Örneğin resmi Rodezya makamları, Afrikalı öğrencileri zorla çalıştırmak için bir program hazırladılar. Birçok okula daha şimdiden baskın yapılmış bulunuyor. 10-13 yaşındaki 2 binden fazla çocuk anne ve babalarından alınıp beyaz çiftçilerin çiftliklerine çalışmak için gönderilmiştir.

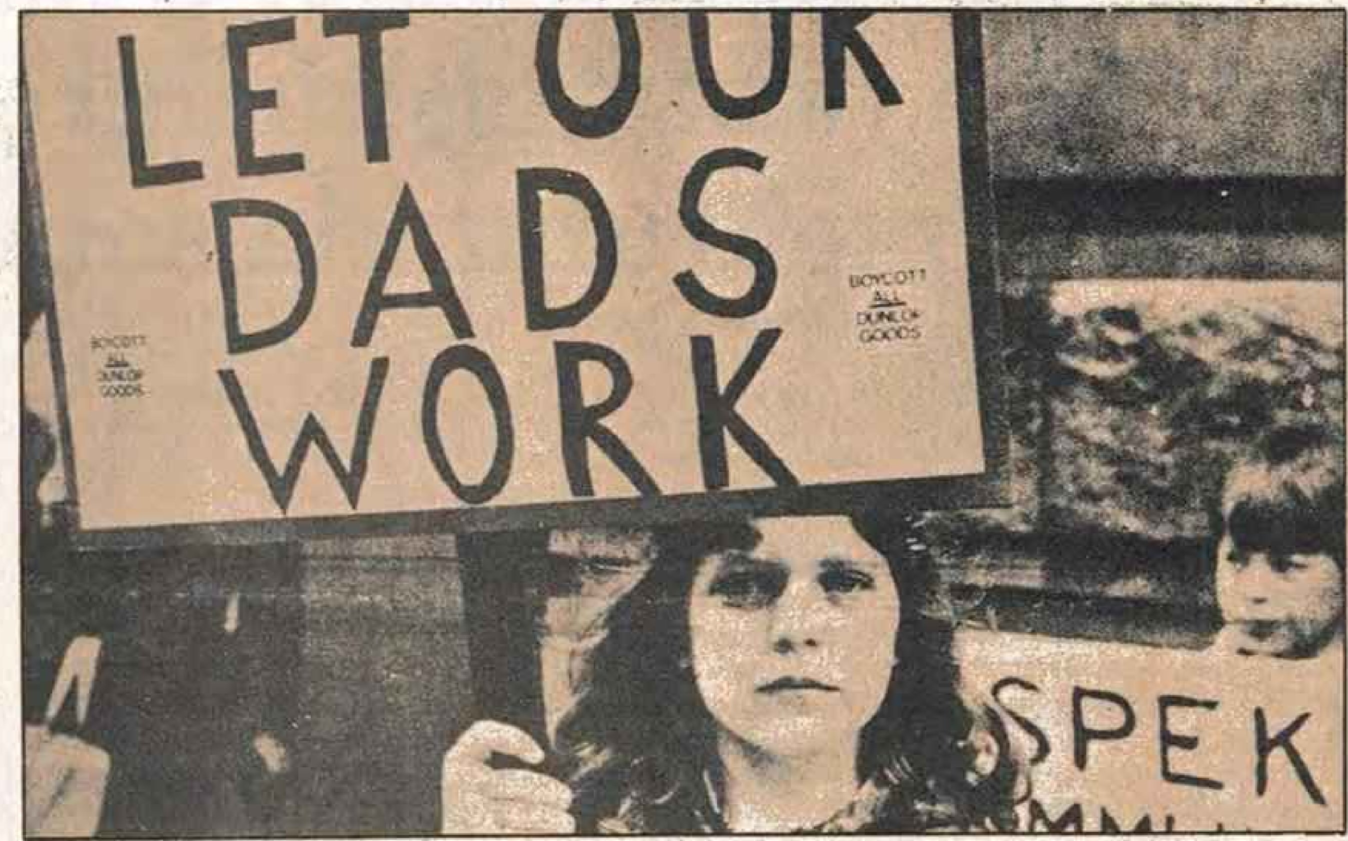
SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalist Ülkelerde sporun yaşı yok

Sovyet Anayasasının 41. maddesi «kitle sporunun geliştirilmesi, fizik eğitiminin önemi»ni dile getiriyor. Sosyalist ülkelerin uluslararası spor karşılaşmalarında kazandığı başarı sporu yirmi iki kişinin yaptığı yüzbin kişinin seyrettiği bir olay olarak kabul etmemelerinden ileri geliyor. Örneğin Sovyetler Birliğinde 6000 spor okulunda iki milyon öğrenci eğitim görüyor... Spor eğitimi görenlerin dışında milyonlarca yurttaş boş zamanlarını spor yaparak değerlendiriyorlar. Beş yaşından yetmiş beş yaşına kadar herkes spor yapıyor, sosyalist ülkelerde.

İşte geçenlerde yapılan dünya jimnastik şampiyonasına kadar dünya jimnastik şampiyonu ünvanını elinde tutan ünlü Andrianov da bir spor okulunda sevimli bir küçüğe ilk dersleri veriyor.

İngiliz işçilerinin çocukları, yaşıtlarıyla birlikte kaygısızca oyun oynamak yerine anababalarına iş istemek için onlarla birlikte gösterilere katılıp, «Babalarımıza iş!» diye bağırıyorlar.

Burjuva İdeolojisi, Ahlâk ve Çocuklar

Kapitalzim egemenliğini sağlamlaştırmak için değişik ideolojik araçlardan genişçe yararalnır. Burjuva ideologları, gençlere kapitalizmin sarsılmaz olduğu, burjuva hayat tarzının üstün olduğu fikrini aşılamak için, bilinçlerine etki yapıyorlar. Burjuva propagandası, politikaya karşı ilgisizlik, özel, bireyci emeller gibi duyguların aşılanmasına, bel bağlıyor.

Kapitalist devletlerin okullarında komünist ve Sovyet düşmanlığı propagandasının yapılması çocukların eğitilmesinde kanunlaştırılmış yöndür.

Kapitalist dünyada çocuk, okul dışında da burjuva propagandasının hedefi olarak kalıyor. Burjuva toplumu, filimler, televizyon programları, çizgi romanlar hatta oyuncaklardan bile yararlanarak «bireyesl başarı» düşüncesinin propagandasını yapar.

ÇOCUKLAR VE TV

Sayısız araştırmaların gösterdiği gibi, çocuklara etki yapan en güçlü faktörlerden biri, televizyondur. Birçok Batı'lı uzman, televizyonun çağdaş koşullarda aile, kilise ve okuldan fazla rol oynadığına emindir. Amerikan sosyologlarının hesaplarına göre, 18 yaşına kadar her Amerikalı televizyon başında 20 bin saat geçirmiş bulunuyor. Yani okulda geçirdiği zamandan fazla. Ne yazık ki, bu çoğunlukla, burjuva toplumu tarafından çocuklara yüksek ülküleri aşılamak için değil, tam aksine basmakalıp düşünme yolunu ve merhametsizce hareket tarzını dayatmak için kullanılır.

Filim ve televizyonda zorbalığın propaganda edilmesi, en ağır cinayetlerin ayrıntılarıyla gösterilmesi, yeni yetişen çocuğu ruhça çöktürür. Caniler ve cinayetlere ilişkin filimler öyle bir hava yaratırki, en çirkin kötülükler, davranış kuralı olur.

Yeni yetmeler arasında cinayet olaylarının artmasının, filmler ve televizyonda zorbalığın propaganda edilmesiyle bağlantılı olduğu çoktan anlaşılmıştır. Amerikan sosyologlarından Herbert Otto'nun tesbit ettiğine göre, bir Amerikalı altı yaşından başlıyarak televizyonda insanın nasıl öldürüldüğünü ortalama 13 bin kez görüyor. Alman Federal cumhuriyetinin televizyonlarında her hafta 200 kez zorbalık vakası ve 80 ceset gösterildiği hesaplanmıştır. Çocuklara küçük yaştan itibaren hep şu hayasızca fikir aşılanır: Hayatta yalnız herkesten hızlı silah ve bıcak kullanmasını, yumruklaşmasını bilenler, galip çıkar! 1977 yılının yazında Artek kampında dünya çocuk festivalinin konuğu, ünlü Amerikan psikologlarından doktor Bencamin Spok, burjuva televizyonunun merhametsizce özünü, bu kitlevi haber yayma aracının, uzaklara giden sosyal sonuçlarını karakterize ederken, televizyon ekranında gösterilen zorbalığın gerçekten de zorbalık yapma azmini teşvik ettiğini ve ahlâk düzeyini indirdiğini söylemişti. Amerikan sanayicileri, kabaca bireycilik, şiddetli rekabet gibi eğilimlerin insancıl ideal ve değerlerin zararına ortaya çıkmasını teşvik etmişlerdi. Bu yüzden cinayetlerin düzeyi yükseldi ve Amerikan devlet adamlarının, gençleri savaşlara sürükleme işi, bir hayli kolaylaştı.

Geçenlerde Batı Alman «Ştern» dergisi, «Çocuk oyunları» adlı bir yazı yayınladı. Dergi kederle şunları yazıyor: «Avlularımızda çocuklar idam oyununu oynuyor ve bebeklerinin başını, cellatlar gibi ustaca kesiyor, çocuk bayramları silâh atma alemine dönüşüyor». Sosyolojik araştırmalar, giyotin oyuncaklarının çocukları ruhça çökerttiğini, bu yüzden çocukların sert ve saldırgan olmaya başladıklarını gösteriyor.

BURJUVA AİLESİ VE ÇOCUK

Burjuva ailesinin geçirdiği buhran, ailenin hayat tarzı, çocukların eğitilmesinde zorluklar doğuruyor, çocukların durumunu giderek daha kötüleştiriyor.

Amerika'da ana ve çocuğu koruyan kanunlar gerçekte yoktur. Gebelere ve çocuk doğuran annelere ücretli izin sağlanmaz, çocuk örgütleri sistemi yoktur. 1978 yılında anneleri çalışan ve altı yaşını geçmeyen 5 milyon 600 bin çocuktan yalnız 900 bini kreş ve ana okullarına devam ediyordu.

Federal Alman cumhuriyetinde 2 milyon 400 bin emekçi kadının, okul çağına varmayan ve okul çağında olan çocukları vardır. 3 yaşını geçmeyen çocukların yalnız yüzde 22 kadarı ana okulu ve kreşlere devam eder. Ana okulunda çocuk için ödenen ücret durmadan artıyor. 1976 yılında bu ücret 1950 yılına oranla iki kat arttı.

İngiltere'de çalışan annelerin yalnız yüzde biri çocuklarını ana okullarına verebiliyor, Avusturya'da 2-3 yaşındaki çocukların yalnız yüzde ikisi, çocuk örgütlerinden yararlanabiliyor. İsveç'te küçük çocuklar, çalışan anneler için çok büyük bir problemdir. 1977 yılının sonlarına doğru, belediye çocuk merkezlerinde, altı aylık çocuklardan tutun da 7 yaşına kadar çocuklar için yalnız 100 bin yer, özel çocuk merkezlerinde 65 bin yer vardı. Oysa 415 bin çocuğun annesi çalışıyor. Çalıştıkları zaman özel olarak eğitilen hemşire ya da eğiticilerin yanında çocuklarını bırakan birçok anneler bu servisi ödedikten sonra, çalışmaya devam etmenin makul olmadığı hükmüne varıyor.

Öğrencilerin tatil günlerini ve boş vakitlerini geçirme sorunu son zamanlarda birçok kapitalist ülkelerde çözülmesi zor bir sorun oldu. Örneğin haftalık «Humanite dımanş» dergisinin bildirdiğine göre, 13 yaşına kadar 350 bin Paris'li öğrenci için, geçen yıl noel tatili zamanında yalnız birkaç küçük spor merkezi ayrılmıştı. Kent dışındaki çocuk kamplarında bir aylık istirahat, bin Frank'a mal olur. Bu kadar parayı da tabii her Fransız ailesi ödeyemez...

Çağdaş burjuva ailesinin manevi ortamı doğrudan doğruya çocukların geleceklerine etki yapıyor .

1975 yılında Amerika'da boşanma olayları 1 milyonu geçti. Yani son on yılda iki kat arttı. 450 binden fazla Amerikan çocuğu, yalnız babalarıyla yaşıyor, çünkü anneleri ailelerini bırakmıştır.

Amerika'da sosyolojik araştırmaların verileri, okul çağındaki bütün çocukların yüzde onunun, ruh ve sinir hastalıklarına tutulduğunu, 18 yaşına doğru dokuz gençten birinin sanık sandalyesine oturduğunu gösterdi. 15-24 yaşındaki Amerikalıların ölümüne yolaçan nedenler arasında, intihar olayları ikinci sırada yer alıyor.

Son yıllarda, birçok kapitalist ülke basını, büyüklerin çocuklara karşı merhametsizce davrandıklarını, «merhametsizlik sendromu»nun ortaya çıktığını yazmaktadır. Amerika, İngiltere, F. Alman Cumhuriyeti ve Fransa'da ana ve babaların çocuklarını öldürdüklerini gösteren birçok olay meydana çıkarıldı. Bu gibi yüzlerce ve binlerce olay oluyor. Örneğin İngiltere'de merhametsizce davranışlar yüzünden günde iki çocuk ölür. Her yıl aynı nedenden ötürü 700 kadar çocuk ölür, beş bin kadarı sakat kalır, ya da ruhen sakat olur. Yüz binlerce çocuk, merhametsizce davranış ve dövmenin günlük hayatın bir kuralı olan ailelerde yaşıyor.

Batı Alman profesörlerinden Gisen ünivesritesi çocuk kliniği görevlilerinden Verner Şuster, geçenlerde yayınladığı «Alman Federal Cumhuriyetinde Aile Hayatı» adlı yazıda, her yıl Batı Almanya'da 3 yaşını geçmeyen altı bin kadar çocuğun şiddetle dövüldükten sonra, hastaneye kaldırıldığını yazıyor. Değişik yaralar alan ve kanamayla gelen çocuklar bu hastanede tedavi ediliyor. Anne ve babalarının işkencelerine uğrayan çocukların onda biri ölüyor. İşkence kurbanı olan çocukların yüzde 80'i memedeki çocuklardır. Alman sendikaları birliği temsilcisi Ganu Brauzer, bu konuda şunları söylemişti; «Ülkemizde işkenceden ölen çocukların sayısı, kızamık ve difteriden ölen çocukların sayısını geçiyor.»

ÇOCUK PORNOGRAFİSİ

Batı'da hızla gelişen yeni endüstri kollarından biri olan çocuk pornografisi, gittikçe fazla yayılıyor.

Amerika'da 300 kadar pernografik dergi çıkıyor. Bu dergilerde çocuklarla büyükler arasındaki cinsel münasebetlerin resimleri basılıyor. Aynı konuda pek çok film yapılıyor. Çocuk pornografisiyle ilgili dergi ve filmler, olağan pornografik dergi ve filmlerden çok daha pahalıdır. Filmde çevrilen ya da fotoğrafla çekilen «hedef» ne kadar küçük olursa mamulün fiyatı daha yüksek olur. Bu filmlerin prodüktörlerinin kazandıkları gelir tutarı birkaç bin doları bulur. Çocuk pornografisi «eserlerini» çıkaran kolun safi kârının 1 günde bir milyar doları geçtiği söyleniyor. Son üç yılda Amerika'da «çocuk pornografisi sanayiine» 500 bin kadar çocuk çekilmiştir.

Bu nedenle Marks'ın burjuva toplumunun başlıca muharrık kuvveti olan kapital üstüne söylediği şu sözleri ister istemez akla gelir. «Yüzde on için kapital her şeye hazırdır, yüzde 20 için canlılığı artar, yüzde 50 için kafasını patlatmaya hazırdır, yüzde yüz için bütün insan kanunlarını çiğner, yüzde 300 için darağacına çekilme tehlikesi altında bile işlemekten çekindiği cinayet yoktur.»

Devamı s. 7, sütun 5'de

ABD İran'a karşı tecrit diplomasisi yürütüyor

- **183 İranlı diplomatın ABD'yi beş gün içinde terketmesi istenirken bir yandan da İran'a karşı uluslararası nitelikte bir ambargo konmasına çalışılıyor.**
- **İran'lı öğrencilerin ABD'den sınırdışı edilmelerini Federal Yargıç anayasaya aykırı buldu. Carter kararı temyiz ediyor.**

Şahlık rejiminin devrilmesiyle çıkarları büyük ölçüde darbe yiyen Amerikan emperyalizmi İran'a karşı adım adım tırmanan bir stratejiyle büyük komplolar düzenleme hazırlığı içinde.

ABD herşeyden önce bu komploya ortak edecek ülkeler arıyor kendisine. Dünya kamuoyunu İran aleyhine çevirmeye gayret ediyor. Ölüm füzelerini onaylatmak için toplanan NATO bakanları toplantısından İran'da rehin tutulan elçilik personeli hakkında bildiri çıkartılması ABD'nin bu çabalarının bir göstergesini oluşturuyor.

183 İran'lı diplomatın ABD'yi beş gün içinde terketmesinin istenmesi emperyalizmin bu ülkeye karşı tırmanan bir diplomasi taktiği uyguladığını gösteriyor. Gene İran'a karşı uluslararası çapta bir ekonomik ambargo konması konusundaki gayretler bu doğrultuda bir planı açığa çıkarıyor.

ABD'de öğrenim gören İranlı öğrencilerin sınır dışı edilmesi konusundaki gayretler de sürüyor. Başkan Carter'ın bu doğrultudaki isteği bir federal mahkeme tarafından Anayasaya aykırı bulunarak reddedildi. Ancak Carter temyiz mahkemesine başvurarak İran'lı öğrencilerin sınır dışı edilmesi için kararlı olduğunu gösterdi. ABD'nin İran sorununu kendi istediği biçimde çözene kadar, ya da tüm umutları tükenene kadar çeşitli komploların ve belki de müdahale girişimlerinin içinde bulunacağı anlaşılıyor.

İran'da ise Azeri ve Kürt halklarının ulusal demokratik talepleri günden güne yükseliyor. Şurası çok açık ki, İran'ın emperyalizmin baskı ve sömürüsünden tam anlamıyla kurtulması, İran'da halklar arasında tam eşitliğin sağlanmasından geçiyor. Başka ulusların ulusal haklarını baskı altında tutan bir halk emperyalizmin baskı altında tuttuğu kendi ulusal haklarını nasıl savunabilir. Bu çabalarında diğer kardeş halkların dayanışmasını nasıl sağlayabilir. Soruna «halkların ulusal taleplerini yükseltmeleri emperyalizmin işine geliyor» diye değil, «ulusal taleplere karşı çıkmak emperyalizmin işine geliyor» diye bakmak gerekir. Ama bütün tarafların şu sırada sorunlara barışçı çözümler aramaları çok önemlidir. Emperyalizm kapıda beklemektedir. Fars ulusu, kardeş Kürt ve Azeri uluslarıyla birlikte emperyalizme karşı savaşmak için bu uluslara güven verecek politika izlemelidir.

KISA... KISA...

- İsrail işgal ettiği Arap topraklarında ebediyyen kalabilmeyi dehşet silahlarına, nükleer silahlara sahip olmakla mümkün görüyor. Bu yüzden de nükleer silahları üretme, geliştirme, deneme ve depolama için büyük gayretler sarfediyor. İsrail'in bu çabaları Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun geçtiğimiz hafta aldığı bir kararla kınandı. Tüm devletlerin İsrail'e bu alanda yardım etmemesi istendi.
- SSCB içindeki 15 Cumhuriyette milletvekili seçimleri 21 Şubat'ta yapılacak. Sovyetskaya Rusya adlı gazetenin verdiği habere göre Yüksek Sovyet Prezidyumu yüksek ve yerel Sovyetler için yapılacak seçimlerin tarihini 21 Şubat olarak belirlemiştir.
- Birleşmiş Milletlerdeki Sovyet misyonunda patlayan bombayla ilgili olarak Sovyetler Birliği ABD'ye sert bir protesto notası vermiştir. TASS ajansı ise «Amerikan makamlarının gözü önünde faşist örgütler saldırılarını sürdürdükleri sürece diplomatlar tehlikededir.» dedi. Olayı Küba'lı karşı devrimcilerin kurduğu «Omega 7» adlı bir örgüt üstlenmiştir. Bu örgütün mensupları 1960 Küba devrimi sırasında Küba'dan kaçan karşı devrimcilerden oluşmaktadır ve örgüt Küba asıllı bir Amerikalı ilericiyi öldürme olayını da üstlenmiştir.
- ABD Başkanı Carter savunma bütçesinin yüzde 4 oranında arttırılmasını istedi. Carter gerekçe olarak «Amerika Birleşik Devletleri, Amerikan vatandaşlarına düşmanca davranışlara ve hayati çıkarlarına kastedenlere karşı koymaya hazır olmalıdır.» dedi. Carter bir yandan da silah tekellerinin hep tekrarladıkları iddiayı öne sürdü ve Sovyetler Birliği'nin askeri alanda kapitalist dünyayı geride bıraktığını söyledi.

DİSK ve sendikal iş ve eylem birlikleri

1980 yılı yarım milyon işçinin toplu sözleşme dönemi olmaktadır. Bunun yanısıra Demirel hükümeti, programı ve uygulamaları ile tekelci sermayenin ne denli sadık partisi olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadır. Emperyalist kapitalist sisteme bağımlılığın getirdiği ekonomik ve sosyal bunalımın yükünü başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçilerin sırtına yüklemek için tekelci sermaye ve onun güdümündeki gerici ve faşist güçler, genel bir saldırının hazırlıklarını sürdürmektedirler.

Demirel hükümetinin Çalışma bakanı irade beyanı uygulamasını yasaklarken, Köy İşleri Bakanı, yasadışı bir kararla Yol-İş Federasyonuna bağlı YSE-İş sendikasının 50 bin üyesi adına bağıtladığı yasal sözleşmeyi geçresiz sayarak, yönetiminde faşistlerin yer aldığı Köy-YSE-İş sendikası ile yasal hiçbir dayanağı olmayan bir sözleşme imzalamaktadır. DİSK'e bağlı Bank-Sen'in Öğretmenler Bankası işyerlerinde aldığı yasal yetkilerin iptal edilmesi için Bölge Çalışma Müdürlüklerine ve yargı organlarına baskılar yapılmaktadır. MESS Başkanı Başbakanlık müsteşarlığına getirilmekte ve DPT ile Merkez Bankası bu şahsın denetimi altına verilmektedir. Sıkıyönetim komutanlıkları ise işçi-işveren ilişkilerini sıkıyönetim kapsamı içine aldıklarını ilan etmişlerdir. Yine bilindiği gibi 67 ilin valileri, emniyet ve milli eğitim müdürleri değiştirilmekte ve bu görevlere Demirel Hükümetinin en sadık adamları getirilmektedir.

Yarım milyon işçi işte bu koşullar altında sözleşme görüşmelerini sürdürmektedirler ve yine 4 milyona yakın işçi ve emekçinin asgari ücretinin yeniden saptanması, bu ücretin vergiden muaf tutulması sorunu gündeme gelmiştir. Kısıtlı demokrasiyi daha da kısıtlamayı hedefleyen yasa tasarıları da parlamentoda tartışılmak üzeredir.

Milyonlarca işçi ve emekçi ailesini direk olarak ilgilendiren bu gelişmeler sınıf mücadelesinin olabildiğince keskinleşmesini ve şiddetlenmesini getirecektir. Bu da sosyalist hareketin ve başta DİSK olmak üzere devrimci ilerici demokrat bütün kitle örgütlerinin sorumluluklarını bir kat daha artırmaktadır.

DİSK genel başkan vekili Rıza Güven, TEKSTİL, HURCAM-İŞ, BANK-SEN ve MADEN-İŞ sendikalarının toplu sözleşmelerde eylem ve güçbirliği yapılmasına ilişkin başvuruları üzerine yaptığı açıklamada; «DİSK üyesi olsun olmasın toplu iş sözleşmesi mücadelesi içinde bulunan tüm işçilerle, toplu iş sözleşmesi yapma hakkı bulunmayan emekçilerin ekonomik-demokratik haklarının korunması ve giderek genişletilmesi için Konfederasyonumuz öncülüğünde sürdürülen mücadelenin yeni boyutları önümüzdeki günlerde kararlaştırılacaktır.» demiştir.

Bu açıklama DİSK'e üye olsun olmasın ya da sendikal haklara sahip olsun olmasın bütün işçiler ve emekçiler adına atılmış olumlu bir adımdır. DİSK'in yetkili organlarından önümüzdeki günlerde bu doğrultuda önemli kararların çıkması ve emekçi halk güçlerinin işçi sınıfımızın öncülüğünde, tekelci sermayenin genel saldırısına karşı merkezi ve kalıcı güç ve eylem birliklerine çekilmesi beklenmektedir.

Geçtiğimiz günlerde DİSK'e bağlı sendikalar arasında güç ve eylem birlikleri oluşturulduğu gibi, aynı zamanda DİSK sendikaları ile TÜRK-İŞ sendikaları arasında da güç ve eylem birlikleri oluşturulmaktadır. DİSK'e bağlı Hürcam-İş ile Türk-İş'e bağlı Kristal-İş arasındaki güç ve eylem birliği sağlam ilkelere bağlanmıştır. Yine DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası kendi işkolunda kurulu sendikalara güç ve eylem birliği çağrısında bulunmuştur. Kamu işyerlerinde örgütlü bulunan Gıda-İş, Sosyal-İş, Fındık-İş ortak mücadele kararı almışlardır.

Ayrıca DİSK'e bağlı Tekstil sendikasının, Türk-İş'e bağlı Teksif sendikasına yaptığı «Başını tekstil tekellerinin çektiği işverenler sendikasına karşı, sendikal anlayışlarımız ve siyasi görüşlerimiz farklı olmasına rağmen, bu görüşlerimizi saklı tutmak kaydı ile, sadece işçilerin ekonomik demokratik çıkarlarını korumak için, sözleşmenin parasal konularında ve temel hükümlerinde birlikte davranma» çağrısı tekstil iş kolunda gerekli yankıyı bulmuştur. Teksif sendikasının bu çağrı karşısında önce sessiz kalması üzerine; Tekstil sendikası bu çağrısını Teksif'in şube yönetimlerine ve temsilcilerine iletmiştir. Bu girişimler karşısında sıkışan Teksif, Başkanlar kurulu toplantısında aldığı bir kararla «İşkolumuzdakı sendikalarla birleşmeye hazırız.» çağrısını yapmıştır. Teksif sendikasının milyarlık mal varlığını da ortaya koyarak yapılan bu sendikal birlik çağrısı, ilk bakışta sevindirici görünse bile pek içten bir çağrı olmadığını biçim ve öz olarak ortaya koymaktaydı. Tekstil sendikası, bu çağrıya verdiği doğru ve geçerli yanıtıyla, Teksif sendikasını önce tekstil işverenlerine karşı işçilerin ekonomik demokratik kazanımları için güç ve eylem birliğine çağırmıştır. Ve ilk aşamada yapılması gereken de budur. Ancak bu gerçekleştikten, güç ve eylem birliği başarıya ulaştıktan sonra her iki sendika bütün üyelerinin de söz ve kararlarına saygı duyarak ve tabanlarının onayını alarak örgütsel olarak birleşebilirler. Teksif sendikası, Tekstil sendikasının bu önerisini kabul ettiği takdirde tekstil işverenlerine karşı güçlü bir mücadelenin koşulları yaratılmış ve giderek tekstil işkolunda çok güçlü bir sendikal örgüt gerçekleştirilmiş olacaktır.

Sendikal güç ve eylem birliklerinin oluşturulmasında DİSK'in DİSK sendikaları için getirdiği öneri ise kesinlikle yaşama geçirilmelidir. DİSK, Tekstil, Hürcam-İş, Maden-İş ve Bank-Sen sendikalarına ayrı işkollarında olmalarına rağmen yürütmekte oldukları toplu sözleşme görüşmelerinde birlikte davranmayı önermektedir. Sözleşmeleri birlikte imzalamalarını aksi takdirde hep birlikte greve gitmelerini istemektedir.

Bu önerinin yaşama geçirilmesi durumunda; DİSK ve DİSK'e bağlı bütün sendikalar bu dört sendikanın her bakımdan desteklenmeleri için güçlerini ortaya koyacaklardır. Ayrıca bütün emekçi halk güçleri ve demokrasiden yana güçler bu sendikaların grevlerini desteklemek, burjuvazinin saldırılarını püskürtmek üzere seferber edilecektir.

Böylece tekelci sermayenin, işçi sınıfını doğal müttefiklerinden tecrit etme ve başlattığı genel saldırı karşısında tek tek yenme, başarısızlığa uğratma politikası da bozguna uğratılmış olacaktır.

DİSK, sınıf savaşının gittikçe keskinleştiği bu dönemde üstüne düşen sorumluluğun bilincinde olarak, tekelci sermayenin genel saldırısına karşı, başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçi halk güçlerini topyekün mücadele içine sokacak kararları almak ve uygulamaya koymak durumundadır.

Demokrasi güçleri DİSK'ten bunları beklemektedir.

İşçi Sözlüğü

Sendikalar Ekonomik Mücadele Örgütleridir

Ekonomik mücadele, işçi sınıfının kapitalist düzen içinde daha iyi ücret, daha iyi çalışma koşulları, daha geniş sosyal haklar ve sömürüyü sınırlandırmak için yürüttüğü mücadeledir.

Ekonomik mücadele, işçi sınıfının tarihindeki ilk mücadele biçimidir. Kapitalizmin ilk gelişme dönemlerinde her ülkede işçi sınıfı burjuvazinin baskı ve sömürüsüne karşı ilk tavrını ve eylemlerini ekonomik mücadele biçiminde ortaya koymuştur.

İşçi sınıfının burjuvaziye karşı sürdürdüğü bu ekonomik mücadele kendi örgütü olan sendikaları yaratmıştır. İşçilerin patronlara karşı tek tek karşı koymasının çözümsüz kalması, kendi aralarındaki rekabetin, dayanışma yokluğunun patronlara güç kazandırdığının somut pratik içinde kavranılması; sendikaların önceleri yerel örgütler olarak, daha sonraları ise ulusal ve uluslararası çapta örgütler olarak gelişip güçlenmelerini getirmiştir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadele örgütü olan sendikalar, işçi sınıfının büyük öğretmeninin de belirttiği gibi «İşçilerin kendiliğinden sınıf olmaktan çıkıp, kendisi için sınıf olmaya başlamaları aşamasında» ortaya çıkmışlardır. Kapitalizmin gelişmeye başlamasıyla zanaatkarlıktan ya da köylülükten kopan emekçilerin kendiliğinden işçi olmaları onların sınıfsal bilince hemen ulaşmalarını getirmemiş, çıkarlarının burjuvaziyle çatışmaya başlaması ve pratik içinde bu çelişkileri yaşamalarının sonucunda ayrı bir sınıf olduklarının, kendileri için sınıf olmaları gerektiğinin bilincine varmaya ve bu aşamada da ekonomik mücadele örgütleri olan sendikaları oluşturmaya başlamışlardır.

Ekonomik mücadele örgütü olarak ortaya çıkan sendikalar, tarihsel gelişim içinde işçi sınıfının siyasi mücadelesi güçlendikçe; kendi ekonomik amaçlarını da beraberinde taşımak üzere işçi sınıfının siyasi mücadelesinin amaçlarından birisi durumuna gelmişlerdir.

Kapitalizm varolduğu sürece işçi sınıfının burjuvaziye karşı verdiği ekonomik mücadele sürecektir ve sürmek zorundadır.

Ekonomik mücadele, ortaya çıktığından bu yana elde ettiği her ekonomik ve sosyal kazanımla sermaye cephesinde yeni bir gedik açılmasını, mücadelede yeni adımlar atılmasını getirir. Elde edilen başarılar işçilerin kendilerine olan güvenlerinin artmasını, örgütlenmeye daha çok önem vermelerini ve en önemlisi, patronların yenilmez bir güç olmadıklarını anlamalarını sağlar. Her ekonomik mücadele, içinde taşıdığı politik bilinç tohumlarının yeşermesini mümkün kıldığı gibi, işçilerin sınıf bilincine ulaşmalarına yardımcı olur.

İşçiler, ekonomik mücadele içinde burjuvazi ile uzlaşmaz sınıf çıkarlarının ve çelişkilerinin olduğunu somut olarak kavrarlar. Mücadele politik bir öz kazanmaya başladıkça, işçiler, sınıf bilincinin en üst aşaması olan sosyalist bilince ulaşmaya başlarlar. İşçiler sosyalist bilince ulaştıkça mücadeleleri daha yoğun bir politik öz kazanır. İşçiler, kapitalist düzen içinde kalındığı sürece, siyasi iktidarı ele geçiremedikleri sürece gerçek kurtuluşa ulaşamayacaklarını kavrarlar.

İşçi sınıfının siyasi iktidar mücadelesine atılmasının ön koşulu; onun ekonomik mücadele vermesi ve sosyal pratiğinde yaşamasıdır.

İşte bu konumundan ötürü ekonomik mücadele, işçi sınıfının sınıfsal savaşının ana bileşenlerinden birisidir ve asla ihmal edilemeyecek bir parçasıdır. Ekonomik mücadele, politik ve ideolojik mücadele ile bütünleştiği ölçüde başarılı ve kalıcı kazanımlar getirebilir.

Nurnberg'de faşist hareketi protesto toplantısı yapıldı

Nurnberg'de kurulan «Nurnberg Burger Komitee Neofaschismus» adlı faşizme karşı mücadele komitesinin, 3 Aralık'ta düzenlediği «Almanya'da faaliyet gösteren Bozkurtlar kimdir?» konulu konferans DGB salonunda yapılmıştır.

Konferansa konuşmacı olarak katılan İG Metal yöneticilerinden Yılmaz Karahasan, faşist saldırılara günlük gazete haberlerinden örnekler vererek değindi, saldırıların çok yönlü olarak bütün kişi ve kuruluşlara yöneldiğini belirtti.

Yılmaz Karahasan, F. Almanya'daki Türk faşistleri ile Alman gerici ve faşistleri arasındaki işbirliklerini de ortaya koydu.

Daha sonra slayt gösterileri ile işçi sınıfımızın tarihi ki günü 16 Haziran ve gerici-faşist saldırganlığın kana buladığı 1 Mayıs 1977 olayları dile getirildi. Ayrıca Türk faşistlerinin Almanya'daki çalışmalarının faşist şeflerce nasıl yönlendirildiğini ortaya koyan mektuplar ve Alman faşistleriyle işbirliklerini belgeleyen slaytlar gösterildi.

Konuşmacılar, tartışma ve önerilerinde F. Almanya'daki Türk Ocağının çalışmalarının yasaklanmasını, MC dönemindeki kitapların incelenmesini, yabancılara politik hakların verilmesini, faşistlerin sendikaya üye edilmemesini ve belediyeden aldıkları mali yardımın kesilmesini istemişlerdir.

Maden- İş'in 23'ncü Kongresi Toplanırken

DİSK'e bağlı Maden-İş sendikasının 23'cü Genel Kurulu yapılıyor. Bu genel kurul, hem Maden-İş, hem DİSK ve dolayısıyla hem de ilerici sendikal hareket açısından önem taşıyor. Daha yerinde bir ifade kullanmak gerekirse, Kongre'nin DİSK'e ve Metal-İş kolundaki ilerici sendikal harekete katkı getirip getirmeyeceği sorunların Kongrede ele alınış tarzına ve özüne bağlı olacaktır.

Şayet Kongre Maden-İş ve DİSK içindeki sorunları **ilkesel** biçimde ele alacak ve olumlu yönde köklü bir politika değişikliğine yönelecekse, 23'cü Genel Kurul, işçi sınıfımızın ileri sendikal hareketi açısından **tarihsel** bir önem taşıyacaktır. Yok, genel kurul, bugüne değin Maden-İş'in izlediği olumsuz tutumlara son vermeyerek, sadece yönetimde **öze değgin olmayan** bir-iki isim değişikliği ile sonuçlanacak ve bugüne değin meydana çıkan olumsuzluklarda Maden-İş yöneticilerinin **topluca** pay sahibi olduğunu saptayarak -köklü bir tavır değişikliğine yönelmeyecekse- Kongre'ye iyimser bakmak için neden yoktur.

Şu anki görünümüyle, Maden-İş yönetimi gerek sendika içinde gerekse DİSK içinde ortaya çıkan sorunlarda kendi hata payını ortaya koyan ve dolayısıyla özeleştiriyi de içeren bir tavır içinde değildir. Kongre faaliyet raporu şu ana değin basılıp dağıtılmadığı için bu konuda ortada herhangi bir belge bulunmuyor. Kongre öncesinde basılıp tabanın görüşlerine sunulan «Temel Politika ve Eylem Bildirgesi» isimli kitapçık ise, DİSK ve Maden-İş'in temel ve ciddi güncel sorunlarına yanıt getirmiyor. En önemlisi ise, bu sorunların başında gelen **sendikal birlik** konusunda, temennileri aşan ve sorunu somutlayan bir tutuma rastlanmıyor.

DİSK'in Birliği Sorunu:

Bugün ilerici sendikal hareketin ve dolayısıyla Maden-İş'in gündeminin başında yeralması gereken en önemli sorunlardan birisi, kuşkusuz ki, DİSK'in büyük ölçüde zaafa uğrayan birliğini onarmaktır.

Bilindiği gibi, Birlik Dayanışma gurubu 1975'deki 5. Genel Kurulda, İbrahim Güzelce'nin DİSK genel sekreterliğine gelmesiyle DİSK üstyönetiminde önemli bir mevzi elde etmişti.

Ne var ki değerli bir sendikacı olan Güzelce'nin genel sekreterliğe getirilmesi, o zamanki DİSK genel başkanı Kemal Türkler'in rızasıyla olmuştu. Bilimsel sosyalizm ile uzaktan yakından bir ilgisi bulunmayan ve o zamana kadar, milliyetçi ve anti-Sovyetik bir sosyalizm (!) anlayışını savunan, Kemal Türkler, yaptığı değerlendirmeler sonucunda ani bir görüş değişikliğiyle Birlik Dayanışma gurubu ile ittifaka ve ondan da öte yakınlaşmaya girmişti. Ama Türkler'in o yıllarda sendikal hareket içindeki politikası CHP takipçiliği olduğu için ve Birlik Dayanışma gurubu da o sıralarda CHP'den büyük misyonlar beklediği için, DİSK içindeki temel ve güncel politikalarda Türkler ile Birlik Dayanışma arasında bir sorun doğmadı.

Buna rağmen İbrahim Güzelce'nin kısa süren genel sekreterliği süresince, Güzelce gerek DİSK'in birliği açısından, gerekse CHP'ye karşı DİSK'in bağımsızlığını korumak bakımından titiz ve tutarlı bir yol izledi. Güzelce'nin ölümünden sonra ise Birlik Dayanışmanın DİSK'deki politikası büyük ölçüde Kemal Türkler'de somutlandı. Bu yolla DİSK içinde belli oranlarda güçlenen Birlik Dayanışma, o yıllarda Kemal Türkler'le ve CHP'li sendikacılarla **sıkı bir işbirliği** yaptı. Bu işbirliği, aynı zamanda TSİP'li ve TİP'li sendikacıları, hatta işyeri temsilcilerini tasfiye etmek noktasında ve kayıtsız şartsız CHP'yi izlemek politikasında somutlandı.

Birlik Dayanışma gurubu, DİSK içinde alabildiğine gurupçu bir yol izledi, yapılan tüm uyarılara, dostça eleştirilere yani işçi sınıfı sosyalistlerinin sesine kulak tıkadı. Ne var ki, sosyal demokratlarla sosyalistlere karşı ittifak kurma politikası, bir dönem sonra geri tepti. DİSK'de Kemal Türkler'in yanısıra Rıza Güven, Mehmet Kılınç, Celal Küçük gibi sosyal demokratlarla yapılan işbirliği olumsuz sonuçlarını verdi. CHP'nin DİSK'e ve Birlik Dayanışma'ya karşı tavır aldığı 1977 Genel Seçimler sonrası döneminde 2'ci MC'nin işbaşına geldiği, CHP'nin ise kendisine önerilen UDC'ye karşı çıktığı, burjuvaziye güven vermek için DİSK'de operasyona yöneldiği, politik arenada ise AP'ye koalisyon önerdiği aylarda, DİSK'de ciddi bir yönetim bunalımı başgösterdi. Sonuçta erken yapılan 6. Kongre, ne Birlik Dayanışma'nın, ne de CHP sağ sosyal demokrat yönetiminin istediği sonucu getirebildi. Homojen olmayan bugünkü DİSK yönetimi oluştu. Bu yönetime karşı muhalefet yapma adı altında ayrı baş çekme ve sendika içi mücadelede demokratik merkeziyetçi kuralları çiğneme politikası güden Birlik Dayanışma'nın ve Kemal Türkler'in, sendikal disiplini çiğneyen ve gurupçuluğunu daha da arttıran tutumları, giderek bir DİSK bunalımına yol açtı. DİSK yönetimi de, sendika içi demokrasiyi geliştirerek, sorunu tabana götüreceği ve sendikal birliği demokratik yoldan onaracağı yerde, ihraçlara başlayınca, DİSKde bugünkü çıkmaz doğdu.

Şimdi ilerici sendikal hareket ve ülkemizde topyekûn sosyalist ve işçi sınıfı hareketi, öncelikle bu çıkmazı aşmak zorundadır. Bu çıkmaz ise «ben haklıydım» yada «hâlâ haklıyım» inatlaşması ile çözülemez. Bu inatlaşmayı sürdürmek, ne DİSK yönetimine, ne de DİSK'de Kemal Türkler'in isim olarak simgeleştiği Birlik Dayanışma gurubuna yarar getirir. Sorun ancak ilkesel planda çözülebilir. Bu ilkesel plan ise ancak ve ancak **sendikal demokrasi** ve **sendikal birlik** ilkeleridir. Bu ilkeler birbirleriyle çok sıkı ilişki halinde bir bütündür.

Sendikal demokrasi açısından atılacak ilk adım ise tüm DİSK sendikalarının prototip (tek tip) bir tüzüğü benimsemeleridir. Bu konuda DİSK yönetiminin hazırladığı tüzük, -bazı eksiklikleri ne rağmen- demokratik öz taşıyan bir tüzüktür.

Son zamanlarda Birlik Dayanışmanın yönetiminde olduğu sendikaların tek tip tüzüğü benimsemeleri sorunun çözümü için **olumlu** adımlar niteliğindedir. Bay Sen'den sonra, bu hafta Maden-İş Kongresi de tek tip tüzüğü tartışacaktır. Şayet kongre, bu tüzüğün demokratik maddelerini değiştirmeden benimserse, önemli bir adım atılmış olacaktır. Somut bir hatırlatma yapmak gerekirse, şu an geçerli olan Maden-İş tüzüğünde sendika içi demokrasiye önem vermeyen birçok hüküm vardır. Örneğin, genel kurul delegelerinin yarıdan fazlasının mevcut yönetim tarafından atamayla saptanmasını öngören, yada taban birimlerde (bölge konseylerinde) başkanlığa aday olanları sudan gerekçelerle veto etmek yetkisini yürütme kuruluna veren hükümler, pratikte sendika içi demokrasinin ortadan kalkmasına yol açmıştır.

Maden-İş Kongresi, şayet demokratik içerikli bir tüzüğü benimseyecekse, bu hem DİSK'in **birliği**, hem de Maden-İş'in **birliği** açısından önem taşıyacaktır. Sendikal birliğin temelini oluşturan demokratik merkeziyetçilikte, demokrasinin işletilmesi birlik yolunda en ciddi adım olacaktır.

Böyle bir kararla birlikte, dilerzi ki, Kongre, DİSK yönetiminin ihraçlar konusundaki olumsuzluğuna karşı son yıllarda Maden-İş'den kaynaklanan olumsuzluklara son veren köklü bir politika değişikliği benimsesin. Böyle yapıldığı zaman görülecektir ki, Maden-İş'in DİSKden kesin olarak ihraç edilmesinin kapıları sadece kapanmakla kalmayacak, aynı zamanda bugünkü DİSK yönetimi ile Birlik Dayanışma gurubu arasındaki ilişkilerin **normalleşmesi**, gerçekleşecek, böyle bir yeni zeminde ise DİSK'in birliğini sağlamak için **olumlu** gelişmeler, hiç değilse alternatifler doğacaktır.

Maden-İş'in Sorunlarının Çözümü İçin

Kemal Türkler'in DİSK başkanlığı döneminde Birlik Dayanışma'nın izlediği gurupçu politika, Maden-İş'de de yaşanmıştır. **Bugüne değin süren** bu gurupçu politika, Maden-İş içinde Birlik Dayanışmacı olmayan sosyalistlerin safdışı edilmesi şeklinde yürütülmüştür.

Yönetimin bu olumsuz tutumu, Maden-İş içinde giderek büyüyen bir huzursuzluğa yol açmıştır. Ve denilebilir ki, 22. Kongre'den bu yana, Maden-İş, kendi tarihinin en zor günlerini yaşamıştır. Şöyle ki:

● MESS'e karşı başarısız bir toplu sözleşme imzalanmıştır. Ayrıca **işkolu düzeyinde toplu sözleşme yapılması** şeklinde MESS'in dayatmasına rıza göstermek zorunda kalınmıştır. Günümüzün somut koşullarında bu dayatmayı kabul etmek, Maden-İş'i MESS karşısında güçsüz kalmış ve grev silahını büyük ölçüde etkisizleştirmiştir.

● Öte yandan, Birlik Dayanışma'nın izlediği gurupçu politikalar sendika içinde çeşitli bozguncu faaliyetlere olanak hazırlamıştır. Maocular ve Şükrü Özbayrak tipi karanlık unsurlar işçilerin tabandaki hoşnutsuzluğunu kendi yanlarına kanalize etmeye çalışmışlar, sonuçta ise **Dev Maden-İş provakasyonu** doğmuştur. Dev Maden-İş provokasyonunun başını çeken Şükrü Özbayrak'ın gerici ve karanlık bir CHP'li olduğu bilindiği halde, Maden-İş genel merkezi Erdemir'de kendisini bölge konsey başkanı (Şube Başkanı) olarak uzun süre tutulmuştur. O yıllarda fabrikadaki TSİP'lilerin Şükrü Özbayrak'ın kimliğini deşifre eden tutumları ve Maden-İş genel merkezine yaptıkları başvurular, Birlik Dayanışma tarafından «bölücülük ve bozgunculuk» diye suçlanmıştı. Ama asıl bölücü ve bozguncunun Şükrü Özbayrak olduğu sonradan ortaya çıkmış ve Genel Merkezin desteklediği Şükrü Özbayrak'ın hain olduğu anlaşılmıştır. Tam toplu sözleşme sırasında Özbayrak Başbakan Ecevit'le özel bir görüşme yaparak, toplu sözleşmeyi imzalamış ve işçileri satmıştır. Kendisini destekleyen Maden-İş yönetimini de hançerlemiştir. Böylece başlayan Dev Maden-İş provokasyonu, daha sonra 14. bölgeye sıçrayarak, Demir Döküm gibi büyük bir kaleyi sarsmıştır. Bugün bu iki büyük işyerinde Maden-İş yetkiyi kaybetmiştir. Sorun mahkemelerde ve Yargıtay'dadır.

● 22. Kongreden bu yana Maden-İs birçok işyerinde daha yetki kaybetmiştir. Bunlar arasında otomatik endüstrisindeki kayıplar, özeilikle Tofaş'ın kaybedilmesi büyük bir handikaptır.

● Bu dönemde Maden-İş'in toplu sözleşme yetkisine sahip olduğu işyerlerindeki üye sayısı, ne yazık ki, 33 bine kadar düşmüştür. Maden-İş üyelerinin sayısı kâğıt üzerinde daha fazla gözükse bile, asıl önemli olanın toplu sözleşme yetkisi içindeki üye sayısı olduğu için, Maden-İş'in daralması, sanayi proletaryası içindeki ilerici sendikal hareket için **kayıptır.**

● Bunlara ek olarak son bir yıl içinde Maden-İş yönetiminde bir bunalım ortaya çıkmıştır. Maden-İş'de uzun yıllar Birlik Dayanışma'nın en mutemet adamı olarak bilinen ve sivrilen Mehmet Ertürk, 1'ci, 4'cü, 6'cı, 14'cü, 25'ci vb. gibi önemli bölgelerdeki Konsey seçimlerinde ayrı liste çıkarmıştır. Ve ne acıdır ki, bir zamanlar konsey seçimlerinde Birlik Dayanışmacı olmayan Sosyalist adaylara karşı bizzat Mehmet Ertürk'ün genel merkez adına kullandığı vetolar, bu kez bazı bölgelerde Ertürk'ün kendi adaylarına karşı kullanılmıştır.

Sendika içinde iki Birlik Dayanışma gurubunun ortaya çıkması işleri büsbütün karıştırmıştır. Tabanda Kemal Daysal ve Mehmet Ertürk taraftarları olarak bilinen bu guruplaşmanın ideolojik, ilkesel ayrılıklarının ne olduğu dahi doğru dürüst bilinmemektedir.

● Son zamanlarda saptadığımız bazı küçümsenmeyecek olgulara göre bütün bu kargaşadan ve olumsuzluklardan, Maden-İş'e bağlı işyerlerinde goşistler yararlanmaktadırlar. **DSM** adıyla ortaya çıkan ve **Devrimci Sendikal Muhalefet** yaptıklarını iddia eden bu guruplar, aynı zamanda Maocularla işbirliği halinde, birkısım fabrikalarda (tabanda) cadı kazanı kaynatmaktadırlar.

Şu halde Maden-İş yöneticilerinin geçiştirmeden üstüne yürümesi gereken konular arasında bu **iç sorunlar** önemli yer tutmaktadır.

Şayet 23'cü Kongre, bu sorunlara çözüm getirmek için köklü bir politika değişikliğinin başlangıcı ve somutlanması olmayacaksa, bu kongre sadece «Mehmet Ertürk'ün tasfiyesi» için düzenlenmiş ise, işçi sınıfı hareketine Kongrenin kayda değer bir katkısı olmayacak demektir.

Ve bilinmelidir ki, bizim açımızdan Mehmet Ertürk sorunu, her ne kadar sendikal plana yansımış olsa da, Birlik Dayanışma'nın siyasal nitelikli bir iç sorunudur. Bu bakımdan işin bu yanı bizi ilgilendirmez. Bizi ilgilendiren, Maden-İş'in ve DİSK'in birlik sorunudur. Bunun da yolu ise köklü bir politika değişikliğidir.

Kemal Türkler Sorunu

Kongre sonucunda, Kemal Türkler muhtemelen yeniden Genel Başkan olarak kalacaktır. Hemen belirtelim ki, Kemal Türkler'e işçi sınıfımızın güveni yoktur. Atamayla gelen delegeler Kemal Türkler'i seçmis olsalar bile, bu kişi ilerici sendikal hareket içindeki misyonunu çoktan doldurmuştur. Sendikal hareket artık 10 yıl öncesinde değildir ve Kemal Türkler'i aşmıştır. Kemal Türkler başkanlığındaki bir Maden-İş yönetiminin, Maden-İş'in sorunlarına çözüm getireceğini ummak yanlıştır. Ve son yıllarda Birlik Dayanışma'nın yanında olan bu zâtın, Türkiye'de **sert rüzgarların esmeye başladığı yeni dönemde,** ne yapacağı, kiminle nasıl hangi kompromi içine gireceği bizce ciddi bir merak konusudur. Bu bakımdan, Kemal Türkler'in artık sendikal yaşamdan çekilmesi gerekir kanısındayız.

Denilebilir ki, Maden-İş'e hakim olan Kemal Türkler değil, Birlik Dayanışma gurubudur... Bu saptama doğrudur. Ama Kemal Türkler'i de bir aksesuar olarak kabul etmeye olanak yoktur. Ayrıca, Birlik Dayanışma Maden-İş'e gerçekten hakim ise, Kemal Türkler gibi, kendisi artık bir handikap olan bir aksesuara ihtiyaç yoktur. Şayet Birlik Dayanışma gurubu, Mehmet Ertürk'ün tasfiyesi sırasında Kemal Türkleri bir dönem daha başkanlıkta tutmak gibi bir politika güdüyorsa, bu bir **denge politikası**dır. Böylesi bir tutum hem Türkler'in bir aksesuar olmadığını kanıtlamakta, hem de «dere geçerken at değiştirilmez» düsturunu ortaya koymaktadır.

Bütün bunların ötesinde, sorunların çözümü hiç kuşkusuz «kelle vererek» sağlanamaz. Bu nedenle, Kemal Türkler'in de Maden-İş başkanlığından ayrılmasını çözüm saymaya olanak yoktur.

Cesur Kararlarla Somutlanan Köklü Politika Değişikliği Şarttır:

Şayet 23. Kongre Birlik Dayanışma'nın sendikalar politikasında gerçekten bir «dönüm noktası» olacaksa ve en bilinçli işçileri barındıran sanayi proletaryasının metal işkolundan başlayarak ilerici sendikal harekete ciddi ve ilkeli bir çözüm getirilmesi için yeni bir çığır açılacaksa:

● Maden-İş Kongresi, tek tip tüzüğün demokratik içerikli maddelerine dokunmadan onu benimsemelidir;

● DİSK'deki sorunların bir-

Devamı s. 7, sütun 3'de

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Mustafa Suphi Destanı

Hasan İzzettin DİNAMO

Nazım Hikmet, O'nun ya da onlar'ın onbeşlerin destanlarını her sanatçıdan önce yazmak isterdi. Ne yazık ki felek ona bu konuda yar olmadı. Ancak, onları her düşündükçe kalbine on beş kara saplı bıçağın saplandığını duyar, dişlerini gıcırdatırdı.

Bu onur, çok ilerdeki kuşaktan yetenekli bir şaire, Ataol Behramoğlu'na nasip olacakmış! Rahmetli Kerim Sadi, şairin bu kitapta kullandığı birçok yeni bilgiyi görseydi çok sevinirdi. Kerim Sadi, Mustafa Suphi'nin Fransa'da eğitimde bulunduğu sırada Jean Jaures'in nutuklarından etkilendiğini benimsemiyordu. Benim, «Türkiye Üzerinde Sosyalizm Rüzgarları» adlı yüz sayfalık yazımda benimsediğim bu olasılığa boşveriyordu. Oysa, bu destanda Ataol'un «bu olasılığın gerçekleştiğini» söylediğini görüyoruz!

«Mustafa Suphi / Hukuk Mektebinin / Seçkin öğrencisidir bu yıllarda. / Ince, çelebi, gözlüklü / Gülümser bir delikanlı. / Ve ateşli militanı / Meşrutiyetçi hareketin.» (...) «Suphi Paris'e vardığında / komüncülerin kanı / Kurumamıştı daha. / Sosyalistler / Globe kurultayında / Saflarını sıkılaştırmış / Ve Humanitê / Az önce başlamıştı yayınlarına. / .... / Ve devrimleşen / bir tempoyla / Kızıl bayraklar yükselmekteydi. / Genç adam / Şaşırdı İlkin / Çarpıp bu olağanüstü kargaşaya... / Şaşırdı Fakat / Çok geçmeden / Başladı kavramaya / Kuşaklar boyunca jöntürklerin / Kavramadığı ya da / Kavramak istemediği şeyleri.» (...) «Ve 1 Mayıs'ında 1906'nın / katıldı genel devrimcilerin arasına / ve onlarla bir ağızdan / Enternasyonali söyledi. / Sonra Jaures'i / dinledi bir gün / Bir başka büyük kalabalıkta: «Yiğitlik, gerçeği aramak / Ve onu haykırmaktır. / Katlanmaz yiğit olan / Yalanın / Geçici yasasına...»

İşte, şairimiz, burada yiğit Jean Jaures'in, «yalan ve ölüm kusan bir sistemin eğilip bükülmez düşmanı» olduğunu açığa vurmuştur. Yaşamı-mitoloji kahramanlarının en sevilenlerinden birinin yaşamını andıran yaşamı-, tröstlerin kiralık katillerinden birinin kurşunlariyle sonsuza dek susturulmuştur. Bir Türk Delikanlısı olan Mustafa Suphi'ye bu, birçok şey öğretmiştir. Yıllarca sonra Mustafa Suphi, Kominternin bir toplantısında şöyle demiştir: «Jaures'in dostları / Kavgadan / Hiçbir zaman el çekmediler. / Onlar dün / Nasıl dövüştülerse / Bugün de burada / «Türk devrim ocağını / Yaratmak için dövüşmektedirler.»

Meşrutiyet hükümeti, ilk eylem olarak demiryolu tütün, tramvay işçileriyle deri işçilerinin, rıhtım hamallarının üstüne yürüdü. Onların grevlerini kanla bastırdı. 1910 yılında gerek İzmir'de, gerekse İstanbul'da gizli sosyalist örgütler kurulur. Bu sırada Hüseyin Hilmi'nin Osmanlı Sosyalist fırkası da kurulmuştur. Mustafa Suphi de bugünlerde Paris'ten dönüp bu partiye girer. Balkan savaşı, iki yıl sonra başladı. Balkanlarda kan gövdeyi götürmektedir. Mustafa Suphi bu sırada İstanbul'da Öğretmen okulu ile Sultani mektebinde iktisat bilimi öğretmenidir. Bu sırada Fransızcadan çevirdiği kitap: «Toplumsal bilim nedir?» Onun arkasından bir de şu kitabı yazdı: «Uygarlaştırma görevi: Vazife-ı temdın».

Balkan savaşı, Türkiye'yi kana, yoksulluğa bulayıp çekildikten sonra, bir ulusal militan olarak ortaya fırlar Mustafa Suphi. Ulusal iktisatla ulusal anayasayı oluşturmak uğruna Milli Meşrutiyet fırkasını kurdu. Partinin düşünlerini yaymak üzere de İfham gazetesini çıkardı. İfham anlatmak anlamına gelir. İfham gazetesinde yayımlanan doğrular, elleri yağa, bala batmağa başlamış İttihatçılar Mustafa Suphi'yi İngiliz casusluğuyla suçlamağa başladılar. Yeni, büyük bir serüven peşinde olan Enver ile arkadaşları, aralarında Mustafa Suphi'nin de bulunduğu bütün muhalifleri Sinop kalesine sürdüler. İşte, bu eşi az bulunur adamın dönülmez serüveni böyle başladı:

«Düşündü genç adam / Kulaklarında / Ezgisi dalgaların / Düşündü günler ve geceler boyunca / —Ki o otuz yaşına yeni basmıştı daha— / Ataktı / Cesur ve / İnatçıydı. / Düşündü genç adam / Düşündü yeniden / Anlamını / Ölümünü / Hayatın / Kavganın / (...) Ömrün / On beş yılını / Sinop Zindanının Surları arkasında bırakmak. (...) Düşündü ne yapmalı? / Ötede Büyük Asya'ydı / Geniş bağrıyla uzanan. / Orada / Bir gazete çıkarmak / Sürdürmek kavgayı. / Ve bir gün / Yılı dolmadan sürgünlüğün / bir laz takasıyla / Ve bir hafta ölümle burun buruna / Karadeniz'i aştı. / 1914 başlarında / Sivastopol'a ulaştı.»

Mustafa Suphi, ilk yazısını Baku'da çıkmakta olan İkbal gazetesinde yayımlar. «Jöntürklerin savaş ilan etmekten amacı nedir?» diye sorar. «Oldu olacak, o, bu savaşta yansız kalmalıdır. Savaş denizde geçerse Almanya bu savaşta kesinlikle yenilecektir.» Mustafa Suphi, düşman safında bir ulusun bireyi olduğundan, çar polisince tutuklanıp Kaluga'da bulunan savaş tutsakları kampına gönderilir. Sonra da Alman ilerlemesi üzerine öbür tutsaklarla birlikte Urallardaki kampa gönderilir. Tutsaklar, Ural maden ocaklarında işçi olarak angarya işlerinde çalıştırılmaktadır. Mustafa Suphi ile öbür Türk tutsaklar, madenlerde Rus işçileriyle birlikte çalıştırılmaktaydılar. Bu çok ağır bir işçilikti.

Bu sıralarda Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi Bolşevik kanadı üyelerinden Mustafa Suphi, maden işçilerine şöyle diyordu: «İşte, kardeşler / Bize düşman / Düşman diye bellettikleri... / Onlar da aç / Onlar da cephede kırdırılmakta / Bizde padişah / Onlarda Çar / Her iki yerde halk en altta / En üstte zenginler ve paşalar. (...) Demek düşmanı / Başka yerde / Aramalı.»

Ataol Behramoğlu, elden geldiğince Mustafa Suphi üstüne bütün bilgileri toplamağa çalışmış, bulduklarını da her şeyden esirgercesine hiç değiştirmeden, eski sözcüklerini bile değiştirmekten korkarak olduğu gibi destana aktarmış.

Anadolu'ya daha yaklaşmak için Mustafa Suphi, artık elinde solcu bir silah olarak bulunan Yeni Dünya gazetesiyle Kırım'a yerleşmiştir. Bunun üzerine, Damat Ferit ile Padişah Vahidettin kuşkulandılar. Damat Ferit, «birtakım Bolşeviğin Osmanlı kıyılarını geçerek Anadolu'da, ülke içinde Bolşevizmi yaymasının önlenmesi için» Trabzon valisine şiddetli buyruk verdi. 1919 yılının çok çetin günlerinde bütün devrimcilerle birlikte Çarlığın geride bıraktığı döküntü reaksiyoner güçlere karşı döğüşen Mustafa Suphi, 12. ordunun saflarından geriye şöyle bir mektup göndermişti: «Sağdan Makno ve Denikin / Soldan Romenler ve Petlyura / Ardsız arasız dövüşler... / Biz enternasyonalistler / Hazırız / Tam ortasına gitmeğe kavganın. / Ve en güç koşullara / Ve saflarımız / Düşmanla çevrilmiş olmasına karşın / Tamdır / Zafere olan inancımız. (...) Suphi Baku'ya taşıdı Yeni Dünya'yı / Ve bir mektup / gönderdi Ankara'ya! / (Bütün gücümüzle / Desteklemekteyiz / Ulusal başkaldırıyı / Elli Top / Makinalı tüfek / On yedi bin tüfek ve cephane Baku'dan yola çıkarıldı.»

Mustafa Kemal, gerek Enver Paşa'nın, gerekse Mustafa Suphi'nin dışardan önerilerine ses çıkarmadıysa da, hiçbir zaman ülkeye gelip kendisiyle yan yana düşmana karşı çarpışmak isteklerini benimsememiştir. Enver Paşa için «onbaşı olarak gelse başkomutan olur çıkar» derdi. Mustafa Suphi'nin Türkiye'de kuracağı Komünist Partisi'nin ise Sovyetlerin etkisi altında her şeyi etkileyeceğine inanıyordu. Bu yüzden Kars kapısından Türkiye'ye giren Mustafa Suphi ile ondört adamı, Yahya Kahya'nın takasıyla Batum'a doğru yola çıkarıldığında öldürülüp denize atıldı.

Olayın bu çok dramatik şahnesi, destanda yer almamıştır. Sanırım, şair, bu sahneyi bilerek destandan uzaklaştırmışıtr. Ataol Behramoğlu salt bir destan yazmadı. Yaşam ögesi yitip gitmiş olan bir devrim kurbanının canlanmasına yardım edecek birçok değerli bilgiyi de yıllarca süren araştırıcı zekasıyla bulup yerli yerine koymuştur. Destanda eski sözcüklerle yapılmış Osmanlıca tümcelere rastlarsanız, bunların bilinçli olarak destana konmuş olduğunu anlarsınız.

Şairimiz, yıllarca önce Paris'te yazmağa başladığı bu güzel yapıtı, uzun çalışmalardan sonra, ancak şimdi bitirebildi. Ben, bunun başarılı bir şiir olduğuna inanıyorum.

«Bir Aşk Masalı» ve «Bir Kurt Masalı»

Zeynep KARABEY

«Ferhat ile Şirin»den bir sahne...

Kısa bir süre önce, bu sütunlarda, Devlet Tiyatrolarınca sahnelenmekte olan Brecht'in yapıtı, «Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı»ndan söz ederken, oyunun ne kadar süre oynayabileceğinin belirsiz olduğuna değinmiştik.

Derken, tam anlamıyla paldırküldür bir kararla, başka bir ödenekli sanat kuruluşunun, Devlet Opera ve Balesinin hazırladığı bir başka yapıt «ertelenme» adı altında kaldırılıverdi. Bu, Nazım Hikmet'in Ferhat ile Şirin'inden hazırlanan, düziğini Azeri besteci Arif Melikov'un yaptığı «Bir Aşk Masalı» balesiydi.

Öykü o denli ilginç ki, usanmadan bir kez daha anımsayalım.

Ünlü devrimci ozanımız Nazım Hikmet'in Ferhat ile Şirin metnini, Melikov yıllar önce müzikle daha da zenginleştirmiş. Üç pedrelik bir bale yapıtı olan «Bir Aşk Masalı», tâ 1961 yılında ilk kez Leningrad'da sahnelenmiş. Alkışlar, alkışlar... Sonra aynı alkışları Sovyetler Birliği'nin bir çok kentinden başka, Birleşik Amerika'da, Avusturya'da, Romanya'da, İngiltere'de, Bulgaristan'da, Japonya'da, Çekoslovakya'da, Finlandiya'da, Yugoslavya'da toplamış... Dünyayı gezmiş yapıt.

Bir gün, Türk Devlet Opera ve Balesi'nin -hiç de komünist filan olmayan- genel müdürünün de onayı ile, Türk-Sovyet ortak çalışması sonucu aynı yapıt ülkemiz için de hazırlanmaya başlanmış. Orkestranın başına, yine aynı -hiç de komünist olmayıp, iyi bir orkestra yöneticisi olan- genel müdür, Gürer Aykal geçmiş. Nazım'ın metni, Melikov'un müziği, Sovyet sanatçı Anatoli Şekeraba'nın koreografisi ve yine bir Sovyet sanatçı Yevgeni Lisik'in giysileri ve dekoru ile yapıt oluşmuş, biçimlenmiş, izleyiciye sunulur hale gelmiş.

«Eh, artık sergileyebiliriz, göğsümüzü gere gere» demişler...

Ama bura Türkiye. Sanat ancak şemsiye altında sanattır. Şimsiye'nin adı da «Anti-komünistlik»... Kazara bu şemsiye bir açılmasın. Hemen başlar... Herşey... Ne sanattır, ne komünistliktir, aldıran olmaz artık.

İşte öykünün burasında hükümet değişikliği sahneye girince, o şemsiye açılıvermiş. Yeni bir bakan, daha koltuğuna ardını koyar koymaz çağırmış orkestranın şefi, dahası Genel Müdür Gürer Aykal'ı. «Nazım Hikmet'in adını kaldır, bu oyunun afişinden ve de bilmemnesinden.» demiş. «Hayır» deyince Aykal, «O zaman ben seni kaldırırım» dediği gibi, tutmuş atıvermiş müdürü.

Eee, şimdi hangi mangal yürekli gelecek de Kültür Bakanının istediği gibi, kaldıracak «Bir Aşk Masalı»nı sahneden? O gelmiş «Olmaz» demiş, bu gelmiş «Yapamam» demiş, derken bir cüretli bulmuş Bakan, «Oh» deyip atamış onu Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüne. Bu kişi İsmet Kurt. Bir sanatçı o da. Kurt, «Ferhat ile Şirin» ya da «Bir Aşk Masalı»nın galası günü basmış fetvayı: «Oyun ertelendi...»

Neden? Meğer, kimse farkında değilmiş ama sabotaj yapacaklarmış oyuna. Yeni Genel Müdür'ün tek dileği, oyuncuları korumakmış! O yüzden ertelemiş... Öyle demiş. Böylece Bir Aşk Masalı, şimdiye dek görülmemiş bir sonuç ile noktalanıvermiş. Çağrı kartlarını ceplerine koyup, galaya gelenleri kapıda süngülerle karşılamışlar. «Yok hemşerim... Oyun yok, bas geri...»

Hiç kendinizi böylesi bir karar veren kişilerin pabuçlarının içine soktunuz da düşündünüz mü? Nasıl kaldırır insan bir oyunu? Birlikte düşünelim:

«Zaten yazar azılı, ünlü, bir türlü kurtulamadığımız komünist Nazım Hikmet... Müzik dersen, Rus yapısı. Azeri, mazeri, enisonu Rus işte. Herbirşeyi de yine Ruslar yapmış... Niye yapıyorlar? Neden bizim Devletin operasına, balesine burunlarını sokuyorlar? Vardır bir düşündükleri... Belki de sanatçı adı altında azılı casuslarını devletin koynuna sokup duruyorlar... Belki değil yüzde yüz böyledir... N'olmuş yani, bale mi yok oynanacak? Sanatçı dediklerinin bacak sallamaları için ne gerek var Ruslara, Nazım Hikmet'e? Başka şey oynasınlar...»

«Ferhat ile Şirin» güzel bir aşk masalıdır, bilirsiniz değil mi?

Ferhat öylesine bir aşk ile tutulmuştur ki Şirin'e dağları delmeye verir kendini. Tek sevgilisine kavuşsun diye yaşamını adar bu işe. Ama aşk ona yetmez. Dağları delmenin daha güzel nedenleri olmalıdır. Tek kişi için dağ delinir mi? Ferhat Şirin'e duyduğu aşkı öyle güzel döndürür ki toplum aşkına, parmağınızı ısırasınız gelir.

Beyler şemsiyelerini açtılar, korudular masum seyirciyi azılı komünistlerin baleyi alet edip insanları zehirlemelerinden. Şak, şak, şak...

Dünyanın dört bir yanında oynanmış oyunun kılına zarar mı geldi? Yooo. Koca Nazım'ın saçının teline halel mi geldi? Yooo. Toplumu sevenler, toplum için çalışanlar azalacak mı şimdi? Yooo.

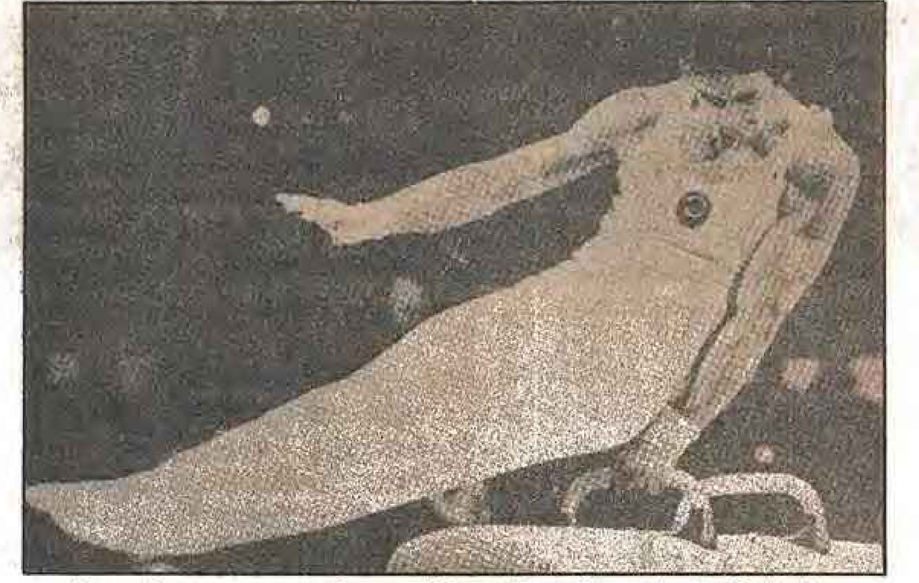
Ama bu burada bitmeyecek. Şiirsel bir yapıtın bunca emek, bunca zaman, bunca para harcanıp hazırlanmasından sonra, küçücük beyinlerden çıkan küçücük hesaplar yüzünden bir darbede bir yana fırlatılması, örtülür, unutulur belki. Devlet kesesinin korunması ile sorumlu kişiler, böyle kolay silip atabilirler harcanan herşeyi.

Ama ne «Bir Aşk Masalı»nı «Bir Kurt Masalı»na dönüştürebilirler, ne Nazım'ı halkına unutturabilirler, ne sanatı o şemsiyenin altında tutabilirler.

Elbette bu burada bitmeyecek. Ardı gelecek, yasaklamaların, kısıtlamaların, Devlet olanaklarını «kurt masalları» için kullanmaların.

SPOR

Dünya Jimnastik Şampiyonasından ilginç notlar

Şampiyonanın en başarılılarından Sovyet A. Ditiatin Kulplu beygirde

Erkeklerde 36, kadınlarda 32 ülkenin katıldığı Dünya Jimnastik Şampiyonalarının 20'ncisi ABD'nin Teksas eyaletinin başkenti Dallas yakınlarındaki Fort Worth'de Aralık ayının ilk haftasında başladı. Bir hafta süren yarışmalar sonucunda, jimnastik sporu için bazı ilginç sonuçlar elde edildi. Sözgelimi erkeklerde 20 yıldır dünya ve olimpiyat şampiyonluğunu koruyan Japonya, kendisini devamlı ikincilikte izleyen Sovyetler Birliği'ne geçildi. Oysa dünyanın en iyi erkek jimnastikçisi kabul edilen Sovyet Andrianov bu şampiyonada büyük bir form düşüklüğü gösteriyor ve takım yarışları sonucunda ancak 8. sırayı alabiliyordu. Buna rağmen Sovyet takımı açık puan farkıyla Japonları geride bıraktı. Çünkü Sovyet takımını oluşturan diğer atletler de çok yetenekliydiler ve bunların içinden şimdi Aleksandr Litiatin sivriliyordu.

Kadınlar yarışmasında da benzer bir durum SSCB ile Romanya arasında meydana geldi. Yıllardır şampiyonluğu kimseye bırakmayan SSCB takımı Romanya'ya az bir puan farkı ile geçildi. Hem de ünlü Komanaci bileğinden sakatlanıp serbest hareketlerde dengeden sonra yarışmayı terketmesine rağmen! Romanya bu başarısını yeni yetiştirdiği üstün yetenekli genç kızlarına borçluydu. Ayrıca Sovyet takımında ünlü Elena Mukina'nın bulunmaması ve büyük umut Şaposnikova'nın serbest hareketler sırasında hastalanması Romanya'nın şampiyonluğunu kolaylaştırdı.

Şampiyonanın ev sahibi ABD, hem bu avantajını iyi kullanarak, hem de yaptığı atılımla erkeklerde Japonyanın yerini aldı. Geçmişte erkekler yarışmalarında dereceler iki ülke, SSCB ve Japonya arasında paylaşılırken, şimdi bu iki ülke SSCB ve ABD oldu.

Demokratik Almanya her spor dalındaki gelişkinliğini ve üstünlüğünü bu şampiyonada da gösterdi. Aldığı istikrarlı sonuçlarla, sporu sosyalizmdeki gerçek yerine oturttuğunu bir kez daha kanıtladı.

Yarışmalar sosyalist ülkeler sporcularının ezici üstünlüğü altında sürdü. Gerek erkeklerde gerek kadınlarda ilk 10'a giren ülkelerin 7'sini sosyalist ülkeler oluşturdu. Avrupanın gelişkin kapitalist ülkeleri hiç bir varlık gösteremediler. Sadece Federal Almanya erkekler takımı sıralamada 7'nci olabıldi. Böylece, onca «metni sena»sı yapılan «Batı» ülkelerinin sporun en temel dallarından birisi olan Jimnastiğe ne kadar önem verdikleri bir kez daha görüldü.

Sosyalizmin spordaki üstünlüğü kadınlar yarışmalarında daha da bariz ortaya çıktı. Erkeklerde ikinciliği ve üçüncülüğü elde eden Japonya ve ABD, kadınlarda ilk 5'e dahi giremediler.

Takım birinciliklerinden sonra yapılan bireysel yarışmalarda da sosyalist ülkelerin sporcuları büyük başarı gösterdiler. Komanaçinin eksikliğine rağmen kadınlar yarışmaları tümüyle sosyalist ülkelerin üstünlüğünde geçti.

Yeri gelmişken jimnastik yarışmalarıyla ilgili bazı teknik bilgilere değinelim. Yarışmalara her takım 6 yarışmacı ile katılır. Erkeklerde 6, kadınlarda 4 alet vardı. Her sporcu, aletlerin hepsinde yarışır. Önce Uluslararası Jimnastik Federasyonu tarafından belirlenmiş zorunlu hareketler yapılır. Her sporcuya her aletteki yarışması için 10 tam puan üzerinden not verilir. Böylece erkeklerde 6 alet üzerinde bir sporcunun azami puanı 60, kadınlarda ise 4 alet üzerinden azami puan 40 olabilir. Her takımda yarışan 6 yarışmacılardan ilk 5'inin toplam puanı o takımın toplam puanını belirler. Demekki erkeklerde azami puan 6x10x5=300 puan olabilir. Aynı şekilde kadınlarda da bir takımın azami puanı 4x10x5=200 puandır. Ne ki teorik olarak mümkün olan puana pratikte genellikle erişilemez. En azından şimdiye kadar erişilememiştir. Çünkü her sporcunun her alette 10 tam puan alması hayli zor bir olasılıktır. lıktır.

Zorunlu ve serbest hareketler sonucunda alınan puanları şampiyonanın takım sıralamasını ortaya çıkartır. Ayrıca her takımda yarışan sporcuların toplam puanları daha sonraki bireysel yarışmalara esas alınır. Genel toplamda ilk 36 sırayı alan yarışmacılar genel bireysel yarışmalara katılmağa hak kazanırlar. Benzer şekilde tek tek her aletteki zorunlu ve serbest yarışma puanları toplamında ilk 8 dereceyi alanlar en son yapılan alet finallerine katılma hakkını elde ederler. Ancak bu belirlemelerde bazı kurallar vardır. Sözgelimi genel bireysel yarışmalarda bir ülkeden ancak 3 sporcu katılabilir. Aynı şekilde alet finallerine de bir ülke azami 2 atletle katılabilir. Ötekiler sıralamada yer alsalar bile bireysel yarışmalara katılamazlar. Bu dediğimizin ilginç örnekleri olmuştur. Nitekim erkekler takım yarışması sonunda bireysel sıralamada 8. durumda olan eski şampiyon Andrianov, kendisinden önde 3 Sovyet sporcusu bulunduğundan (1'nci Didiatin, 3'ncü Tkavhev, 4'üncü Markelov) gene bireysel yarışmalara katılamamıştır. Bu kuraldan en çok etkilenenin sosyalist ülkeler sporcuları oldukları hemen bellidir. Çünkü takım içinde hepsi biribirine yakın değerde olan bu ülkelerin sporcularının bir kısmı üst sıralarda yer almalarına rağmen bireysel yarışmalara katılamamaktadırlar. İlk 20'ye giren sporcular incelendiğinde bu nokta hemen anlaşılmaktadır.

Sözgelimi erkeklerde Sovyet takımının 6 sporcusu da ilk 20'ye girerken madalya dağılımında ikinci olan ABD'nin ancak 3 sporcusu bu başarıyı elde edebilmiştir. Kadınlarda ise Sovyetler ve Romanya ilk 20'ye 5'er, DAC 4 sporcu sokarken ABD sadece 1 atlet sokabilmiştir. Zaten o da kapitalist kampın tek temsilcisi olmuştur.

Genel bireysel yarışmalarda sosyalist ülkelerin sporcuları genellikle üst sıraları paylaştılar. Erkeklerde 3 Sovyet sporcusu ilk altıya girerken ABD'de 2 sporcuyla ilk 6 da kapitalist kampı temsil eden tek ülke oldu. Takım yarışmaları sonundaki toplam puanın yarısına, her aletteki puanların toplamının eklenmesiyle elde edilen sıralamada Sovyet atletler 1'inci, 2'nci ve 4'üncü sıraları elde ederek büyük başarı gösterdiler. Kadınlarda ise ilk 10 sırayı tamamiyle sosyalist ülke sporcuları paylaşırken, bunların 3'ü Romen, 3'ü Demokratik Alman, 2'si Sovyet ve 2'si Çek sporcular oldu. İlk 20'ye ise ikisi ABD'li, biri Kanada'lı olmak üzere kapitalist kamptan 3 yarışmacı girebildi.

Sosyalist ülkelerin üstünlükleri alet finallerinde de açıkça görüldü. Özellikle Sovyet takımlarının homojen yapısı ve sporcularının her alette gelişkin oldukları bir kez daha kanıtlandı. Sovyet atletleri alet finallerinde mümkün olabilecek 20 yarışın 20'sine de katıldılar. DAC 15 yarışmaya katılırken, ABD ancak 12 yarışmaya katılabildi.

Sonuçta madalya dağılımı sosyalist ülkelerin üstünlüğünü bir daha belgeledi. Erkeklerde toplam 25 madalyanın 10'unu alabilen kapitalist ülkelerin topladıkları madalyaların hepsi bu oldu. Çünkü kadınlarda tek bir madalya dahi alamadılar.

Şampiyonanın en başarılı yarışmacıları erkeklerde Sovyet Aleksandr Ditiatin, kadınlarda yine Sovyet Nelly Kim oldular. Ditiatin 8 yarışmanın 7'sinde yarışma hakkı elde etti ve 4 altın 1 bronz madalya kazandı. Erkeklerde 6'şar yarışmaya katılan ABD'li K. Thomas ve yine Sovyet Tkachev katıldıkları her yarışmada madalya kazanmayı başararak dikkati çektiler. Kadınlarda Nelly Kim 6 yarışmanın 6'sına da katılma hakkı elde edip 5 madalya topladı. Yine 6 yarışmanın hepsine katılan Demokratik Alman Gnauck ancak üç madalya toplayabildi. Sovyetlerin en güvendikleri sporcularından Filotova ise 5 yarışmaya katılmasına rağmen 1 gümüş madalya ile yetindi. Hemen belirtmek gerekir ki, Komanaçi'nin ve Şaposnikova'nın sakatlık ve hastalıkları kadınlardaki madalya dağılımını etkiledi.

20'nci Dünya Jimnastik Şampiyonası böyle sona erdi. Seneye şampiyona Meksika'da yapılacak. Ancak daha önce çok daha önemli olan Olimpiyat 80, Moskova var. Sampiyonada ilk 12 dereceyi elde eden takımlar 7 ay sonra bir daha biraraya gelecekler.

MADALYA DAĞILIMI

Kadınlar	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1. Romanya	3	—	3	6
2. SSCB	1	4	1	6
3. DAC	1	1	3	5
4. Çin	1	—	—	1
5. Çekoslovakya	1	—	—	1

Erkekler	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1. SSCB	4	2	5	11
2. ABD	3	3	2	8
3. DAC	1	—	1	2
4. Japonya	—	1	1	2
5. Macaristan	1	—	—	1
6. Romanya	—	1	—	1
Sosyalist ülkeler	6	3	6	15
Kapitalist ülkeler	3	4	3	10

Kadın-Erkek Birlikte	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1. SSCB	5	6	6	17
2. ABD	3	3	2	8
3. Romanya	3	1	3	7
4. DAC	2	1	4	7
5. Japonya	—	1	1	2
6. Çin	1	—	—	1
7. Macaristan	1	—	—	1
8. Çekoslovakya	1	—	—	1
Sosyalist ülkeler	13	8	13	34
Kapitalist ülkeler	3	4	3	10

Gerçek

Sahibi: Ali Kar. - Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41 Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

TSİP'in TİP'e YAZISI

Baştarafı s. 3'de

Uzun Erimde Sosyalist Siyasal Birlik Perspektifinin Gözden Kaçırılması:

İşbirliği kapsamındaki siyasi çizgilerin ortak özellikleri, onların bilimsel sosyalist hareketin genel çerçevesi içinde yer aldıklarını göstermektedir. Şu halde söz konusu beraberliğin işbirliğinden de öteye bir anlamı, siyasi bir özelliği vardır. Bu nedenle bir araya gelen siyasi çizgiler, bu çok önemli noktayı asla gözden kaçırmamalı **işçi sınıfının birliği** ilkesini, onun siyasi hareketine de mutlaka damgasını vuracağını bilerek, bu kaçınılmaz aşamayı geciktirecek ve zorlaştıracak tutumlardan uzak durmalı, işçi sınıfının ve emekçi halkın özlemi doğrultusunda yapıcı ve olumlu tavırlarla, sosyalist hareketin birliğini kolaylaştırmalıdırlar.

Görüldüğü gibi işbirliği kapsamında yer alan siyasi çizgiler arasında, merkezi işleriliği olan, kalıcı ve sürekli bir işbirliğinin bir an önce gerçekleştirilmesini mümkün kılabilecek pek çok ortak özellikler vardır. Bu konuda geçmişteki olumsuzlukların etkilerini ortadan kaldırmak ve karşılıklı güvenin sağlanması için çaba göstermek çözümü kolaylaştıracaktır.

Merkezi Siyasal İş ve Eylem Birliği'nin Kitle Örgütleri Tabanı:

Merkezi eylembirliği, ne denli geniş ilerici, siyasal güçler yelpazesini kucaklarsa kucaklasın, bu siyasal işbirliğinin kitle tabanı ve kitle bağlarında sendikaların, diğer demokratik meslek örgütlerinin, gençlik ve kadın kuruluşlarının ve kültür derneklerinin, ya da kooperatiflerin vb. önemli bir yeri olacaktır. »

Daha sonra örgütlü güçbirliğinin yayın politikası konusunda mektupta şu bölümler yeralmaktadır:

Örgütlü güçbirliğinin yayın politikasının nasıl somutlanacağı, siyasal çizgilerin bağımsız yayın organlarının eylem birliği yolunda nasıl değerlendirileceği belirlenmelidir. Bu konuda güçbirliğinin organı olabilecek nitelikte yeni bir yayına geçebilmek olanakları araştırılmalı, broşür ve benzeri diğer yayın faaliyetinin ilkeleri ve programı kararlaştırılmalıdır.

Ortak mücadele hedeflerini ifade eden sloganlar belirlenmelidir.

Ortak çalışmalarda izlenecek yöntemler net bir şekilde orteya konmalıdır.

Her siyasal çizginin kendi bağımsız siyasal hattını sürdürürken, eylem birliğine zarar verebilecek davranışlardan kaçınılması için, uyulacak kurallar belirlenmelidir. »

TSİP'in TİP'e verdiği ve işbirliğinin somut muhtevasını dile getiren mektup bu işbirliğinin verimlilik ve sürekliliğinin nasıl sağlanabileceği konusunda somut öneriler getirerek son bulmaktadır.

Demirel Faşist

Baştarafı s. 1'de

«TÖB-DER'i ve POL-DER'i «cinayet işleyen teşekkül» diye niteleyen Demirel, hal kımızın başına nasıl bir çorap örmeye niyetli olduğunu açıkça ortaya koymuştur. En değerli bilim adamları ard arda öldürülüp, yüzlerce ilerici öğretmen katledilirken, Demirel'in fa şist cinayet şebekelerini gör mezden gelip TÖB-DER'i boy hedefi seçmesi, halkımızın önündeki tehlikenin ne boyutlara ulaştığını göstermektedir.

Üstelik Demirel bu sözlerini 'sağdaki terör odakları' ile ilgili bir soru üzerine söylemiştir. Yani Demirel dünya alemin bildiği, mahkemelerce tescil edilmiş MHP kaynaklı terörü göz ardı etmiş, cinayetleri demokratik hak ve özgürlükler uğruna, daha yaşanası bir dünya için mücadele edenlerin sırtına yüklemiştir. Böylece halkımızın saygınlığını kazanmış kuruluşlara düpedüz iftira etmiştir. Sözü edilen kuruluşların, Demirel'den iddiasını kanıtlamasını istemeleri ve bu doğrultuda tüm demokratik girişimlere başvurmaları vazgeçilmez haklarıdır.

Demirel bu sözleri ile sadece iftira etmekle kalmamış, faşist terörü himaye ettiğini ve edeceğini de ilân etmiştir. Bu sözlerle faşist saldırganlara yeni cinayetler için yeşil ışık yakılmıştır. Demirel, zorbalığa «siz bildiğinizi okuyun ben TÖB-DER'in POL-DER'in ve diğerlerinin yakasına yapışırım» demiştir. Yanı açık açık faşist terörü teşvik etmiştir.

Artık ikircilliğe [illegible] tur. Demirel önü[illegible] dönemde faşizm işbirlikçiliğine daha da hız vereceğini kendi ağzıyla açık etmiştir. İnsanlık düşmanı, lanetli faşizme böylesine sıkı sıkıya sarılan bir kimseye karşı demokrasiden ve özgürlükten yana herkesin, tüm halk güçlerinin olanca çabalarıyla direnmeleri şart tır. Demirel'in karanlık emellerine geçit vermemek için an yitirmeksizin güçlerimizi birleştirmeliyiz.»

Maden-İş'in

Baştarafı s. 1'de

rüşülecek ve Maden İş'in son zamanlarda ortaya çıkan iç sorunları tartışılacak ve yeni yönetim organları seçilecektir. Maden İş'in bu kongresi gerek DİSK'in gerekse Maden İş Sendikasının, ve genelinde ilerici sendikal hareketin bugünü ve geleceği konusunda özel önem taşımaktadır.

Genel kurulun, DİSK yönetimi ile Maden İş arasındaki ihtilafın ilkeler temelinde çözüme götürülmesi ve DİSK'in sendikal birliğinin onarılması yolunda kararlar alması ve olumlu bir yaklaşım içinde olmasını, böylece bunalımı derinleştirmek yolunda değil, bitirmek doğrultusunda davranmasını diliyoruz.

Tekelci sermayenin işçi sınıfı hareketine, hem de DİSK'e ve MESS aracılığıyla Maden İş'e karşı yönelttiği saldırının şiddetlendiği bir dönemde, DİSK'in birliğini sağlamak, işçi sınıfı sendikal hareketinin en ivedi görevlerindendir. Bu kongrenin bu yolda bir adım olmasını diliyoruz.

Maden İş'in iç sorunlarına gelince; bu konuda bir yıla yakın zamandır sendika bünyesinde belirgin bir rahatsız lığın olduğu göze çarpmak tadır. Bölge Konseyi seçimlerinde Birlik Dayanışma gru bunun iki ayrı liste halinde çıktığı bilinmektedir. Konsey seçimlerinde Kemal Daysal taraftarları ve Mehmet Ertürk taraftarları diye ifade edilen bu ayrılığın ideolojik nedenleri bilinmemektedir. Mehmet Ertürk gurubunun gerek Yürütme Kurulunda, gerekse Genel Yönetim Kurulunda azınlık durumun da olduğu ve delegeler planında da güçlü bulunmadığı bilinmektedir. Ama bizce önemli olan, kimin çoğunluk, kimin azınlık olduğu değildir. Çünkü, Maden-İş yönetiminde başgösteren bunalım Kemal Daysal ile Mehmet Ertürk'ün kişisel kariyer çekişmesi değildir. Ama ortadaki ilkesel ya da ideolojik ayrılığın ne olduğu da, ne sendika bünyesinde ne de taoanda açığa kavuşmamıştır.

Kongre sonucunda çok güçlü bir olasılıkla, yeniden Kemal Türkler'in başkanlığında 'ama içinde Mehmet Ertürk'ün bulunmadığı bir yönetim seçilmiş olacaktır.' Bu nedenle kongre, Maden İş'de herhangi bir yönetim değişikliğine yol açmayacaktır.

(Yapılacak Maden-İş Kongresi hakkındaki yorum yazımız 5.ci sayfadadır.)

ABD silah

Baştarafı s. 1'de

şu halde, Türkiye'nin ABD füzelerine «evet» demesi ve destek sağlaması, bağımlı bir ülkenin kaderi olmaktan çok, bilinçli bir seçimdir. Bu yoldan Türkiye, NATO'nun suç ortağı olmaktadır. Çünkü, ABD'nin bu yeni girişimi, barışa ve insanlığa karşı işlenmiş bir suç niteliğindedir.

Maden- İş'in 23'ncü

Baştarafı s. 5'de

lik yolunda çözümü için yapıcı politikanın somut ve açık seçik ifadeli kararlarını almalıdır:

● Maden-İş yönetimi gerek DİSK'de gerekse Maden-İş içinde bugüne değin ortaya koymuş olduğu olumsuzlukların açıkyürekli bir özeleştirisini getirmeli ve köklü politika değişmesine böyle bir özeleştiriyle, açık sözlülükle yönelmeli, özeleştiri yapmaktan çekinmemelidir;

● Kongre Maden-İş içinde sendikal demokrasiyi geliştirecek köklü kararları almalı ve sendikal demokrasi ilkesini, içinde birtakım genel ve soyut sözlerin toplandığı bir kitapçığı «tartışmaya sunmuş» olmak derecesinde görmemelidir;

● Kemal Türkler'in genel başkanlığa adaylığını koymayarak emekliye ayrılması sağlanmalıdır.

● Birlik Dayanışmanın olum suzlukları nedeniyle Maden-İş' in karşılaştığı bozguncu-maocu girişimlere veya sendika tabanında kendisine alan arayan goşist ya da diğer maceracı un surlara karşı mücadele yolunun herşeyden önce Maden-İş' de tüm bilimsel sosyalist gurupların işbirliği yapmasıyla başlayacağını ilân etmeli ve eskisinden çok farklı olacak böyle bir politikayı hayata geçirmek üzere Kongre kararı almalıdır.

Şayet 23. Kongre bütün bunları getirecekse, işçi sınıfımızın ilerici sendikal hareketi açısından gerçekten tarihsel bir kongre olacaktır. MESS'e karşı toplu sözleşme görüşmelerinin sürdüğü bir dönemde bu adımları atmanın doğru olmayacağını düşünmek yanlıştır. Tersine, **ancak böyle radikal ve cesur** adımlar sayesinde Maden-İş **hem güncel olarak MESS'te karşı** büyük güç kazanacak, hem de bu sayede tüm tekelci burjuvaziye karşı ilerici sendikal hareketin gelişmesine böylelikle en büyük katkıyı yapacaktır.

Böyle bir politika yönelimi ve radikal adımlar atılmadıkça, soyut sendikal birlik sözleriyle ve içeriği bir türlü somutlanmayarak genelde kalan «eylem birliği» dilekleriyle, 23. kongrenin işçi sınıfı tarihimize ve hareketimize katkı getirmesi beklenmemelidir.

Biz, burjuvazinin işçi sınıfımıza karşı saldırısını şiddetlendirdiği böylesi zor dönemde, hem Birlik Dayanışma'nın hem de Meden-İş sendikasının olumlu yönde tedrici ve göreceli değil **kararlı bir tutum içinde** bulunmasını diliyor ve Kongre'den bu sonuçların çıkmasını yürekten arzuluyoruz.

Kıbrıs'ta NATO'cu çözümlere

Baştarafı s. 1'de

Denktaş ve onun ağababası Türkiye egemen-gerici güçleri, uluslararası ilişkilerde yedikleri her tokattan sonra «bağımsızlık» teranelerini yükseltiyorlar. Birleşmiş Milletlerin aldığı son karardan sonra da kuyruğu sıkışan suç ortakları aynı teraneyi yükselterek, sözüm ona şantaj yaparak, kukla KTFD'yi meşrulaştırma çabası içerisine girmişlerdir.

Pervasızlığı iyiden iyiye ele alan suç ortakları, şimdi de hazırladıkları 16 yıldızlı «bayrağı» gazetelerde çarşaf çarşaf yayınlıyorlar. «Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti» teranesinin son zamanlarda yoğun bir şekilde yükseltilmesi üzerine bir demeç veren Kıbrıslılar Öğrenim ve Gençlik Federasyonu (KÖGEF) Genel Başkanı Yusuf Mustafa özetle şunları belirtmiştir:

«Son günlerde Amerikan-NATO emperyalizmi ve onun yerli işbirlikçileri Kıbrıs'ı bölüp parçalayarak saldırgan bir NATO üssü yapmak ve yaratmış olduğu fiili durumu meşrulaştırmak, iki toplumu birbirinden ayırıp Kıbrıs'ın bağımsızlığına dinamit koymak için çabalarını yoğunlaştırmıştır. Emperyalizm bu nedenle yeni yeni oyunlar sahneye koyma çabası içindedir. Bu oyunların bir parçası olarak Amerikancı Denktaş yönetimi vasıtasıyle «bağımsız Kıbrıs Türk Devleti» ilanı gündeme getirilmiştir. Carter yönetiminden, NATO'dan cesaret alan Denktaş ve çevreleri bu girişimleri Kıbrıs'ın bağımsız, bağlantısızlığıyla çelişmektedir. Dahası toplumlararası görüşmelerde varılan antlaşmalara ve Birleşmiş Milletler kararlarına ters düşmektedir.

«Amerikancı, NATO'cu çevreler Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti ilanı ile yeni bir oldu bitti yaratarak NATO'cu güçler lehine sorunu çözümlemeyi amaçlamaktadır. Amerikan-NATO emperyalizminin Kıbrıs'a kesin dayatmak istediği Taksim ve Enosis'i, giderek adanın NATO'ya bağlanmasını hedefleyen bu girişimi protesto ederken, Kıbrıs sorununun NATO'cu çözümlerle değil, ancak Kıbrıs halkının kendi sorununu kendisinin ve Kıbrısta kesin bir çözümün uluslararası bir garantisi olabilecek uluslara rası bir konferansta açıklığa kavuşabileceğini belirtiriz.

«Denktaş yönetimine, Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti ilanı konusunda cesaret veren Carter yönetimini, Amerikan emperyalizmini lanetlerken NATO'cu çözümlere karşı halkımızın yanında sonuna kadar sesimizi yükselteceğimizi belirtiriz.»

Sermayenin

Baştarafı s. 1'de

kâr!» Türkiye'nin en büyük sıkıntısının, yatırım yapamamak olduğunu belirten yazar, çareyi şöyle gösteriyor: «...kişisel tasarrufların çok büyük bir bölümünün tüketim mallarına yöneldiği bir dönemde, tek ve sağlıklı yatırım finansman kaynağını, kârların oluşturduğunu unutmamak gerekir.» (Milliyet-10 Aralık)

O halde hükümetin ekonomik uygulamalarının tek bir yönü olacaktır. İşveren kârlarını artırmak ve yatırımlar için gerekli olan finansmanı, bu yoldan sağlamak. İşveren kârlarını artırmak için, öncelikle emekçilerin sırtına yeni külfetlerle binmek gerekecektir. Mehmet Yazar'ın yakındığı sözümona «aşırı tüketim» yapan, gerçekteyse yokluk ve yoksulluk içinde kıvranan emekçilerin daha da kemerlerini sıkmaları istenmektedir. İşverenler bunu da önermektedirler. «Yeni bir ücret politikası güdülmelidir» diyerek, ücretlerin dondurulması gerektiğini dile getiren Odalar Birliği, ayrıca bir dizi değişikliğin gerçekleştirilmesini istiyor. Bunlardan bazıları şöyle:

● Devletleştirilen linyit yatakları özel sektöre geri verilmeli, bankaların keyfi uygulamalarını kısıtlayan kararlar kaldırılmalıdır.

● Fiyatlar kontrol edilmemeli, temel ihtiyaç mallarının ithali ve dağıtımı bütünüyle sermaye erbabına bırakılmalı.

● Türk parasının değerini korumak için gayret gösterilmelidir.

● Buğday ve un ihracı özel teşebbüse bırakılmalı.

● Merkez Bankasının özel sektöre vereceği krediler artırılmalı.

● Dış yardımlar tümüyle özel sektöre devredilmeli.

● 4. Beş yıllık plan ve bütün devlet olanakları, özel sektörün emrine verilmeli, bu yönde düzenlemeler geciktirilmemeli.

Önümüzdeki dönem, bu gölge programın uygulanması için, işverenlerin iktidara, iktidarın da emekçi halka sürekli baskı yapacağı bir dönem olacaktır.

Demirel

Baştarafı s. 1'de

salvoları ile anti-demokratik yasa değişiklikleri ile birlikte, burjuvazinin halka karşı siyasal ve ekonomik saldırı planını sahneye koyma sevdasındadır.

Bu plana karşı ise, tüm demokrasi güçleri, zaman yitirmeksizin etkin bir ortak mücadeleyi, merkezi düzeyde, ayrıntılı bir programla gerçekleştirmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

Gericiler DGM'leri

Baştarafı s. 1'de

olgunlaştırıyor. Tasarıyı hazırlama görevini Demirel'in bizzat üstlenmesi bile, CHP'nin bu tasarıya evet diyeceğinin umulduğunu gösteriyor.

CHP gerçekten de DGM'lere karşı açık tutum almamış, «demokratik» olmaları kaydıyla, bu mahkemelerin kurulmasına oy verebileceğini ima etmişti. CHP genel sekreterinin ağzından ifade edilen bu tutum, sonradan kısmen yalanlanmış olsa bile, devam etmektedir çünkü, yalanlama inandırıcı değildir. Yani CHP yöneticileri, açıktan gözboyamaya yeltenmekte ve demokrasi güçlerini aldatmaya çalışmaktadırlar.

İlginçtir. Bu konuda Erbakan'ın bir muhalefeti vardır ve Erbakan'ın muhalefeti, Ecevit'in «muhalefetinden» tutarlıdır. Yine ilginçtir ki, Erbakan geçmişte de DGM'lere karşı olmuştu ve o zaman da Ecevit'ten tutarlıydı. Millet Meclisinin 8 Şubat 1973 tarihli oturumunda Erbakan görüşlerini şöyle dile getirmişti:

«...Hem bombalardan, dinamitlerden bahsediliyor, hem de getirilen teklifin içerisine asıl fikir hareketleri katılıyor. Dünyanın her yerinde çeşitli fikriyatta insanlar vardır. Sol düşünenler var, sağ düşünenler var... Buhrandan çıkmak için yaptığımız değişiklik daha büyük buhranlara sürükliyecek mahiyettedir... Buhranlardan çıkmanın yolu fikir hürriyetini tanımaktır... Memlekette bir takım anarşik olaylar olmuştur... Bunlara karşı bir mahkeme getiriyoruz şeklinde konuştular. Halbuki bugün karşımıza çıkmış olan teklif bu sözlere tekabül etmiyor... Fikir hareketlerini bunun dışında tutalım, hür demokratik düzenin şartı budur. Aksi takdirde kendimiz Anayasanın yapısına uymayan bir maddeyi getirip monte etmiş oluruz.»

DGM'lerin demokrasi dışı niteliği o denli barizdi ki, geçmişte tüm gericileri bu madde etrafında toparlamak mümkün olmuyordu. Ama bugün, tüm gericiler bu mahkemelere bir can simidi gibi sarılmış olsa bile, emekçi halk muhalefeti buna izin vermiyecektir.

Çocuklar

Baştarafı s. 4'de

İÇKİ, NARKOTİK VE ÇOCUK

Federal Alman cumhuriyetinde «Infratrest» enstitüsünün açtığı anket şu sonuçları verdi: 13 yaşındaki çocukların yüzde 24'ü 14 yaşındakilerin yüzde 42'si ve 16 yaşındakilerin yüzde 53'ü daima şarap ve bira içmektedir. Bu yaşlardaki içki tüketimi, iki kattan fazla artıyor. Viski, konyak, vermut, votka gibi alkollü içkileri, 12-14 yaşındaki çocukların yüzde 8'i, 15-17 yaşındaki çocukların yüzde 20'si hemen hemen her gün içmektedir. Son zamanlarda Batı gençleri sık sık «Pop-şarabı» içmeye başladılar. Çoğu zaman ucuz ve tatlı olan bu içkinin satışı 1968 yılında 3 milyon galondan (bir galon 3,8 litredir) 1971'de 33 milyon galona çıktı. «Narkotiklerle savaş yapan Alman yönetimi»nin vardığı hükme göre, en az 100 bin Batı alman genci, çoğu 10-12 yaşındaki çocuklar alkoliktir. Batı Alman bakanlık danışmanlarından «Narkotiklerle savaşan çalışma gurubu» yöneticisi Franst Fogt'un belirttiği gibi 12-14 yaşındakilerin yarısından fazlası, bu zehiri tatmış, dörtte biri ise muntazzaman içmektedir.»

Japonya'da 1975 yılında narkotik kullanan 44 bin kişi bu arada 38 bin genç polis tarafından yakalanmıştı. Bu rakam 1974 yılki düzeyi yüzde 70 aşıyor. Narkotik tiryakiliği, diğer gelişmiş kapitalist ülkelerde de geniş ölçüler alıyor.

Kapitalist gerçekliğin, sözüm ona «hür dünya» sloganlarına hiç uymadığını çocuklar bile gittikçe fazla anlamaya başlıyor. 1975 yılının Kasım ayında UNESCO Genel müdürü Amadu Mahtar M'Bou, Brüksel'in (Belçika) yakınlarındaki Etterbek'te bir ilk okulu ziyaret etmişti. Okulun öğrencileri kendisine açık bir mektup sunmuşlardı. Mektupta şu sözler yazılıydı: Biz, 50 çocuk dünyanın olaylarını izlemeyi kararlaştırdık, iyimser olarak kalmak isteriz. İster «solcu» ya da «sağcı», ister dindar ya da ateist, ister Avrupa'lı, Afrika'lı veya Asya'lı olun, yaşadığınız ülkelerin toplumsal düzeni nasıl olursa olsun, ister sivil ya da asker, ister taraftarımız ya da düşmanımız olsun, şu sorularımıza cevap veriniz: «Neden dünyada bu kadar çok savaş, ihtilaf ve adaletsizlik oluyor? Neden en iyi idealler tartışma konusu oluyor ve çiğneniyor? Bize güzel fikirleri ısrarla anlatan sizler neden kendiniz bunlara uymak istemiyorsunuz?»

İktidardayken MHP'ye kardeş parti demişlerdi...

Baştarafı s. 1'de

neklerle değil, bataklıkla uğraşmak gerek dediğini, oysa bataklığın yanında yer aldığını belirtti.

Ecevit'in «MHP konusunda adalete görev düşüyor» demesi de oldukça ilgi çekici. Çünkü bu partinin iktidarı sırasında, demokrasi güçlerinin tüm uyarı ve eleştirilerine rağmen Ecevit hükümeti MHP üzerine gitmekten kaçınmıştır. Hükümetin Cumhuriyet Başsavcılığına başvurma hakkı olduğu halde bu başvuruyu yapmamıştır. Ağca'nın yakalandığı sıralarda MHP lideri Türkeş'in telaşa kapılıp yurt dışına kapağı attığı sıralarda Ecevit hükümetinin eline MHP'yi mahkum etmek için çok önemli bir fırsat geçmişti. Ancak bu parti ikircikli ve ürkek tavrıyla bu fırsatı değerlendirememişti. CHP iktidarı sırasındaki tutarsızlığıyla şimdi Demirel'e demagoji imkânları sağlamıştır. Demirel rahatlıkla «MHP'yi suçluyorsun. Yirmi iki ay iktidarda kaldın, eğer elinde bir delilin vardıysa neden gerekeni yapmadın» derse Ecevit'in cevabı ne olabilir?

Halk Partisinin buna verecek bir cevabı olmadığı gibi, örtülü MC'ye karşı nasıl mücadele edeceği konusunda da bir net görüşü yoktur. «Muhalefet stratejisi» adıyla ilan [illegible], ne k[illegible] ne bulaşı[illegible] tavırla MC'y[illegible] karşı müca[illegible] edilmez. Eğe[illegible] Halk Par[illegible] baskı arttıkça kitlelerin tekrar bana yönelmekten başka çaresi olmayacak hesabını güdüyorsa, çok yanıldığını zamanı gelince görecektir. Halk Partisi için tek yol, eğer faşizme karşıysa, faşizmi ciddi bir tehlike olarak görüyorsa kendi dışındaki demokrasi güçleriyle kader birliği, eylem birliği içinde bulunmayı gözüne kestirmesidir.

ihanet

Baştarafı s. 1'de

lerle bölgeleri işgal edebilecek.

Bu belge kapitalist egemen sınıfların ve onların siyasi temsilcilerinin yurtseverlikten ne kadar nasipsiz olduğunu bir kere daha sergiliyor. Onlar kendi egemenliklerinin dev[illegible] bağlı bulundukları emperyalist sistemde gördüklerind[illegible] tehlikeye dü[illegible] ağababalarını [illegible] bir yabanc[illegible] ülkelerini istila [illegible] perva duymuyorlar. Üs[illegible] üstlük kendilerinin davet etmesine bile gerek duyulmadan emperyalizmin müdahalesine imkan verecek bir anlaşmaya imza atıyor. Bu doğaldır.

Sermayenin vatanı üzerinde eğer sömürü ve baskı sürüyorsa vatandır. Baskı ve sömürünün son bulduğu veya son bulma tehlikesinin ciddi boyutlara ulaştığı bir toprak yakılsa, yıkılsa, yeridir. Sonunda eğer sömürücülerin iktidarı tekrar kurulacaksa emperyalizmin nükleer silahları bile o toprakların üstünde patlayabilir.

Gerçek Durum

yönetimi, kendisine «devleti kurtarma» görevinin düştüğü zehabına kapılmaktadır. Burjuvazinin ve siyasi gericilerin devlete kendi şeklini verme çabalarını «devleti yıkmak» olarak yorumladığı ve kendisinde, devleti koruma işlevi vehmettiği sürece CHP, iktidar olamadığı gibi, muhalefet olmayı da başaramamıştır. Bu nedenle, CHP etrafındaki bir yığılma hiç bir zaman sosyal muhalefet düzeyine yükselmemiştir.

Anti-demokratizmin yol arkadaşlığına CHP'yi de katma iştiyakını burjuvaziye ve siyasal gericiliğe sürekli aşılayan, CHP'nin bu, «devleti savunma» konumudur. Demirel hükümeti devleti savunduğu sürece CHP'nin desteğini alma hakkında sahip olacaksa bunu çoktan haketmiştir.

Sınıf mücadelesine burjuvazinin istediği biçimde yön verebilmek için devletin Demirel tarzında savunulmasından başka yol kalmamıştır. Tezgahlanan baskıcı ya da faşist komplolar bu amaç içindir. CHP'nin devlete verdiği destek, sınıfsal değerlendirmede demokrasiye kurulan tuzaklara verilmiş destek haline gelmiştir.

Tekelcilerin kesin belirlenmiş amacı demokrasiyi boğmaktır. Bu nedenle MHP'den veya faşizmden uzak durmak gibi bir düşünceleri olamaz. Bu kapsamda CHP'den de demokrasinin temel kurallarında ısrarlı olmamasını beklemektedirler. Yoksa, CHP'nin ileri süreceği ve demokrasi çerçevesi içinde kalacak zeminlerde CHP ile bir arada olmak gibi bir sermaye kaygusu yoktur. Geçmişte olmuş olsa bile, bugünden sonra bunun olanağı kalmamıştır. CHP ise, henüz net tercihler ortaya koyamadığı için, siyasal çözümler, büyük ölçüde onun dışında aranıyor.

Gerici siyasal çözümler, sermaye sahiplerinin ve gerici partilerin oluşturduğu toplumsal blok tarafından zorlanıyor. Bu, faşizme kadar uzanan, ama her durumda demokrasi dışında kalan formülleri tartışma alanına getirmiştir. CHP bu çözümlere katkıda bulunmaya davet edilmektedir. Çağrıya açıktan red cevabı vermediği sürece demokratik çözümler de CHP dışındaki bloklaşmalarda aranacaktır.

Evet. Demokratik çözümleri CHP'nin dışında ve solunda aramak gerekir. Anti-demokratik gelişmelere set çekebilmek ve demokratik güçleri ileri ve kalıcı perspektiflere bağlayıp toplumsal gelişmeye egemen kılabilmek için, CHP solu güçlerin tüm dinamikleriyle sahnede görünmeleri gerekir. Ancak bu sağlanabilirse «gerçek çıkış yolu» bulunabilir ve burjuvazinin çıkışsızlığı derinleştirilebilir. Demokratik çözümlerin güvenilir ve etkileyici olması halinde, CHP'nin de muhalefet etme şansı doğacaktır. CHP'yi burjuva kamptan ve dolayısıyla anti-demokratik çözümlerin peşine takılmaktan koparacak olan da budur.

O halde, önümüzdeki dönemin esas sorunu **demokrasidir.** Toplumsal mücadelenin ilgi noktası bu sorun olacaktır, hattâ bugünden olmaya başlamıştır. Sermayenin, kendisini ve kendisine bağlı olan siyasal güçlerini —CHP dahil— demokrasi dışında buluşmaya çağırdığı günümüzde, en temel hak ve özgürlükleri bu saldırıdan kurtarmak gerekiyor. Kurtarabilmek için de, birleşme ve cepheleşme bilincinin maddi güce dönüşmüş biçimlerini yaratmayı başarmış olmak gerekir.

Özetlersek: Türkiye önemli siyasal ve toplumsal gelişmelerin eşiğindedir. Demokrasi keskin bir bıçak sırtına sürülmüştür. Buraya gelinmesinde, sosyal muhalefetin CHP kâbusundan bir türlü kurtulamayaşının rolü vardır. Buna karşılık burjuvazi, kararsız konumunu terketmemiş olan CHP'den ve onun adının geçtiği formüllerden kurtulmayı başarmıştır.

«Her koyun kendi bacağından asılır» felsefesi kapitalizme aittir. Bu görüş, buhranlı günlerde genel geçerli bir tutum olur. Tekelciler, büyük umut bağladıkları emperyalist güçlerden sürekli bu cevabı alıyorlar. Yani, emperyalistler, Türkiye'de sömürücü sınıfların geleceklerini, yatırım yapılacak kadar kârlı bir alan olarak görmüyorlar. Başının çaresine bakacak olan burjuvazi ise, bu çareyi nerede gördüğünü kanıtlamıştır. Faşizm kavramının bu denli somut içeriğe kavuştuğu dönem Türkiye'de hiç bir zaman yaşanmamıştır.

Emekçi sınıflar açısından böylesi durumda öne çıkan temel görev «kader birliği» yapmaktır. Bunun kısa ve anlaşılır adı, birlikte ve örgütlü mücadeledir.

Demokrasi güçleri de önemli adımların eşiğindedirler.

TSİP Merzifon ilçe binasına patlayıcı atıldı...

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merzifon ilçe binasına 14 Aralık gecesi saat 20 sıralarında patlayıcı atılmış ve meydana gelen patlamadan parti binasının camları ve kapıları hasara uğramıştır. TSİP ilçe yetkilileri Demirel iktidarının işbaşına gelmesinden sonra demokrasi ve halk düşmanı faşistlerin ilçedeki ilerici, demokrat ve sosyalistleri sindirmek için daha da cüretlendiklerini belirtmişler, bu tür saldırıların sosyalistleri yıldıramayacağını, aksine ilerici, demokrat ve yurtseverleri faşist harekete karşı daha kararlı mücadeleye sevkedeceğini bildirmişlerdir.

Denizli'de belediye işçileri: GREVE EVET!

- **Genel-İş şube kongresinde sarı sendikacıları destekleyen Belediye Başkanı işçilerden hakettiği karşılığı aldı.**
- **Yönetimine ilericilerin geldiği sendikanın grev kararını işçiler tekrar onayladı.**
- **İşçiler işverene ve onun desteklediği sarı sendikacılara karşı mücadelede azimli.**

Denizli belediye işçileri, işverenin ve sarı sendikacıların bütün engellerini aşarak, ekonomik-demokratik mücadelede ileri adımlar atıyorlar. Öteden beri DİSK'e bağlı Genel-İş sendikası Denizli Şube yönetimine çöreklenmiş olan sendikacıların işverenle uzlaşarak işçilerin mücadelesini kırma çabaları sonuçsuz kaldı. 5 aralık günü grev oylaması yapan belediye işçileri, sendikanın aldığı grev kararını onayladı.

Denizli Belediye işçilerinin mücadelesi eskiye dayanır. Kongreden önce yönetimde bulunan sendikacıların, Belediye Başkanının bir dediğini iki etmiyorlardı. Uzlaşmacı sendikacıların baskısı altındaki işçilerin desteğiyle politik ikbal yapmaya alışkın olan Başkan, işçilerin sarı sendikacılık karşısında bilinçlenmeleri ve hak talebinde bulunmalarından sonra, işçilere yapmadığını komadı. Her türlü gözdağı ve baskı yöntemini denedi. İşçiler, sarı yöneticileri işbaşından atmak için imza toplayarak olağanüstü kongreye gitmek istediklerinde, bu çaba türlü oyunlarla engellendi. Ancak, 17 haziranda yapılan kongreye tam bir hazırlıkla giden işçiler, soluklu ve ısrarlı çalışmalarının sonucunu aldılar.

Kongre sırasında iki liste çarpışmıştı. Birinci listeyi Belediye Başkanı Hasan Gönüllü destekliyordu. İkinci listede, sosyalist işçilerin de içinde yer aldığı, sınıf ve kitle sendikacılığını benimseyen ilerici işçilerin adları bulunuyordu. Belediye Başkanı, işçilere tehditler savuruyor, ikinci listeyi desteklemelerinin işçilerin zararına sonuçlar getireceğini, bu kişilerin «en başta kendisini karşılarında bulacaklarını» söylüyordu. Ama işçiler, «Sömürüye ve Baskıya Karşı Birlik» listesini desteklediler ve kazandılar.

Yenilgiyi bir türlü sindiremiyen Başkan ve kırıntı-döküntü uzlaşmacı sendikacılar, yeni yönetimi yıpratmak için hemen kollarını sıvadılar. Genel-İş Denizli Şube Başkanı Hakkı Aydın, yönetim kurulu üyesi Mehmet Dede ve Eshot işçisi Mümtaz Aydın'ın işlerine son verildi. İşveren, toplu sözleşmeyi tanımadığını, maddeleri uygulamıyacağını ilân etti.

Bundan sonra işçiler, arkadaşlarının atılmasını, onurlarının çiğnenmesini ve ekmekleriyle oynanmasını protesto ettiler. daha da bilenerek mücadeleye atıldılar. Sendika grev kararı aldı. İşçiler, yaptıkları grev oylamasında ezici çoğunluğun onayıyla, karara evet dediler. İşveren mahkemeye başvurdu. Mahkeme oylamanın yasal olup olmadığı konusundaki kararını yasal süre dolduktan sonra bildirdi. Karar, oylamanın yasal olmadığı şeklindeydi. İşçiler 5 aralık günü yeniden oylama yaparak aynı ezici çoğunlukla «greve evet» dediler. Toplu sözleşme maddelerini uygulatacaklarını ve arkadaşlarının sokağa atılmasına göz yummayacaklarını daha yüksek sesle haykırdılar.

İşçiler, işverenin şimdiye kadarki bütün oyunlarını tekvücut olarak ve kararlılıkla bozdular. Her gün daha güçlenerek zorlu bir grev mücadelesine hazırlandılar. İşçiler kararlı mücadelelerini zaferle sonuçlandırmasını bilecekler, işverene ve sarı sendikacılara hakettikleri darbeyi indireceklerdir.

Mustafa Erdal - DENİZLİ

İş cinayetinin olmadığı gün yok!

Edip İplik'te 1 ölü, 2 yaralı

- **İşçiler yangın tüpü patlaması olayının işverenin ihmalinden doğduğunu belirtiyorlar**
- **İşyerinde işçilere soluk aldırmayan işveren, en küçük hak talebini bile jandarmaların gölgesinde boğmaya çalışıyor.**

Halkalı Mahmutbey'de kurulu bulunan ve 900 dolayında işçinin çalıştığı Edip İplik Fabrikasında, geçtiğimiz salı günü yangın tüpünün patlaması sonunda meydana gelen olayda bir işçi öldü, 2 işçi de ağır yaralandı. İşçiler olaydan işverenin sorumlu olduğunu belirtiyorlar.

İplik dairesinde makinelerin sürtüşmesi nedeniyle motordan çıkan kıvılcımların iplikleri tutuşturması üzerine yangın bir anda işyerine yayılma tehlikesi göstermiştir. Yangını söndürmek için canla başla çalışan işçilerden Hasan'ın elindeki yangın söndürme tüpü patlamış ve bu işçi parçalanarak can verirken, hemen yanındaki Hacı Solan ve diğer işçi arkadaşı da ağır yaralanmıştır

İşçiler arkadaşlarının anında hastaneye yetişmesi için çaba göstermişler, ancak işyerinin taşıtlarından acilen yararlanmak mümkün olamamıştır.

900 işçinin bulunduğu işyerinde ambulans bulundurmaması nedeniyle işvereni suçlayan işçiler, ayrıca denetimsiz olarak işçilerin eline verilen hatalı tüplerin ölüme yol açmasını da iş cinayeti olarak nitelemişler, sorumluluğun tümüyle patrona ait olduğunu söylemişlerdir. İşçiler, işyerinde işçi sağlığına hiç önem verilmediğini, her gün tozlarla zehirlendikleri halde kendilerine yoğurt dahi verilmediğini ve işyerinde sık sık iş cinayetlerinin ortaya çıktığını açıklamışlardır.

Fabrikada her an sağlık ekibinin bulunması gerektiğini, her vardiyada görevli doktor olmasını isteyen işçiler, işyerindeki sağlık dolabının göstermelik olduğunu, tentürdiyot, oksijen gibi ilâçların dahi çoğu kez bulundurulmadığını anlattılar.

Öte yandan jandarma karakolu uzman başçavuşunun, «fabrikaya allah da gelse benden önce karışmaz» dediğini dışardaki en küçük bir olay nedeniyle fabrikadaki işçiler üzerinde baskılar uyguladığını, giriş ve çıkışlarda işçilerin jandarma tarafından arandıklarını da dile getiren işçiler, DİSK Tekstil sendikasının bu sorunlarla en etkili biçimde ilgilenmesini istemişlerdir. Sendikanın önereceği tavrı benimseyeceklerini de sözlerine ekleyen işçiler, işyerindeki iş sağlığı ve iş güvencesinin sağlanması yönünde her türlü mücadeleye hazır olduklarını da belirttiler.

Sağlık Kolejinde Sağlıksız Yaşam...

Gaziantep sağlık kolejinde öğrencilere üvey evlat muamelesi yapılıyor. Öğrenciler zehirleniyor, hastalanıyor, okul idaresi ise adeta öğrencileri ölüme terkediyor... İlerici öğrenciler baskı altında tutuluyor, onlara karşı düşmanca tavırlar alınıyor. Geleceğin sağlıkçılarının sağlık durumları gözetilmiyor. Öğrencilerin her konudaki istemleri okul idaresince ciddiye alınmıyor ya da savsaklanıp geçiliyor. Durumlarını ilgililere anlatmaları engelleniyor, örtbas ediliyor... Okul idaresi sürekli, «SİZİ SIKIYÖNETİME TESLİM EDERİM» gibi tehditlerle öğrencileri susturmak istiyor. Sağlık kolejinin yatılı oluşu öğrencilerin sorunlara çözüm aramalarını da engelliyor.

Geçtiğimiz günlerde sağlık kolejinde şöyle bir olay oluyor: Akşam sıralarında 6 öğrenci hastalanıyor, daha sonra birbiri ardından öğrenciler debulantı ve kusmalar görülüyor. Hastalanan öğrencilerin sayısı gittikçe artıyor. Nöbetçi öğretmen, müdüre ve müdür yardımcısına durumu telefonla bildiriyor, ardından öğrenciler hastahaneye kaldırılıyor. Hastahaneye Vali, Sıkıyönetim Komutanı ve polisler ifade almak için geliyorlar. Fakat okul idaresi araya giriyor: «Öğrenciler hasta, onların ifadelerini yarın alın» diyor ve öğrencilerin konuşmasına engel oluyorlar...

Çünkü öğrenciler zehirlendiklerini, okul idaresi tarafından bilindiği halde «zift» suyu içmeye mecbur bırakıldıklarını söyliyeceklerdi... Nitekim doktor zehirlenme teşhisini koyduğu zaman, okul idaresi öğrencilerin sahtekarlığını öne sürerek, «Bu olay öğrencilerin geçenlerde yaptıkları 'yemek direnişinin' devamıdır» diyorlardı.

G. Antep GERÇEK muhabiri Yılmaz KAPLAN

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

«İşgören» ve «İşveren»

Süleyman Bey «...fabrikalar çalışmak içindir» der de parababaları durur mu? Onlar da işçilerin ne için olduğunu bir çırpıda keşfediverdiler. Bir günlük gazetenin sayfalarına gizlenmiş küçük bir habere göre, patronlar yeni toplu sözleşmelerde işçi yerine «işgören» denilmesini şart koşuyorlarmış. Öyle ya, fabrikalar çalışmak içinde, işçiler de iş görmek için olmalı! Böylece hükümet ve parababaları arasında fabrikaların ve işçilerin ne işe yaradıkları konusunda tam bir uyum sağlanmış bulunuyor.

Parababalarının kendilerine yakıştırdığı sıfatlar pek çok. Onlar kendilerini yeni teşvik belgeleri isterlerken sanayici, ülke sorunları hakkındaki görüşlerini iletirken iş adamı, toplu sözleşme masalarında ise işveren olarak adlandırmaktan pek hoşlanırlar. Çalışma alanlarına veya sömürü mekanizmalarına yönelik bir devlet müdahalesi söz konusu olduğunda ise hür teşebbüs erbabı sıfatıyla hep birlikte ayağa kalkarlar.

Nice meşhur sanayicinin, iş adamının, istifçilik, karaborsacılık, kaçakçılıkla kasasını doldurmaya çalıştığı ülkemizde bu yakıştırmaların anlamsızlığı açıktır. Ve eğer eşyayı ismiyle çağırmak gerekiyorsa, sanayici yerine sömürücü, iş adamı, işveren yerine parababası demekten başka çare yoktur. Hatta emekçi halkımız eşyayı ismiyle çağırmakla da kalmamış, bu asalak takımının eşkalini de açıkça belirlemiştir. Şiş göbekli, kalın enseli patron tipi, yaşamını sömürü, avantacılık ve dalavere üzerine bina eden bu zevata boşuna yakıştırılmamıştır.

Sermaye sınıfı, sınıf mücadelesini ve bu mücadele içerisinde işçi sınıfının konumunu gizleyebilmek için kelime oyunlarından medet umup durmuştur. Bu çabalarında bir ölçüde başarılı olduğu da söylenebilir. Türk-İş'in kaşarlanmış sarı sendikacılarının hâlâ daha işçi sınıfı yerine «işçi kesimi» deyimini özenle kullanmaları bunun somut bir kanıtı değil midir?

Şimdi parababalarının toplu sözleşmelere işçi yerine «işgören» deyimini koydurmak istemeleriyle bu çabaların yeni boyutlar kazandığı gözlenmektedir. Böylece işçiler, sınıf mücadelesi kavramından, sınıfsal bilinçten uzaklaştırılmak istenmektedir. Tıpkı 100 yıl önce Amerikan köle sahiplerinin Afrika'dan getirdikleri karaderililere geçmişlerini unutturabilmek için uyduruk isimler takmaları gibi.

Parababalarının işçi sınıfını, işçileri öyle uyduruk isimlerle niteleme çabalarının bir işe yaramadığı görülecektir. Ancak 100 yıl evvelki köleci yöntemleri, 21. yüzyılın eşiğinde hâlâ geçerli yöntemler olarak gören sermaye, sınıfının fikir fukaralığı ve ilkelliği bu oldu ile bir kez daha şimdiden görülmüştür.

Afrika'nın özgür, savaşçı insanlarını, boyun eğen köleler haline getirebilmek için adlarını değiştiren köleci kafa şimdi karşımızda «sanayici», «işadamı», «işveren» sıfatlarıyla sırıtıp durmaktadır.

İşç isınıfımız bu çağdışı, örümcekleşmiş kafaları yüz yıl önce yaşamış atalarının yanına gönderebildiği zaman gerçekten esaslı bir «iş görmüş» olacaktır.

MTA'da gerici, faşist uygulamalara hız veriliyor

- **İşyerinde çoğunluk DİSK üyesi Dev-Maden-Sen'de olduğu halde, işçilerin ancak onda birini kendine üye yapabilen faşist sendikanın yetkili kılınmasına çalışılıyor.**
- **Demirel hükümetinin atadığı genel müdür derhal faşist uygulamalara hız verdi.**
- **Dev-Maden-Sen, faşist çetelerin işyerinde cirit atmasına izin verilmeyeceğini vurguladı.**

Demirel'in kurduğu 3. MC. hükümetinin işbaşına geçer geçmez atamalar yapmasının bir parçası olarak, MTA genel müdürü de değiştirilmiş, göreve SANCAR getirilmiştir. Işyerine bir bölük jandarma askeri ve birtakım adamlarıyla birlikte geldiği bildirilen SANCAR'ın, genel direktör yardımcısının odasına zorla girmek istemesi, işyerindeki ilericilerin tepkisi ile karşılaşmıştır. MTA çalışanları adına yapılan açıklamada, «MTA Enstitüsü, şimdiye değin hiç bir zaman faşistlere boyun eğmedi, baskı ve teröre karşı her sınavdan başarı ile çıktı» denilmektedir.

Öte yandan, bir süre önce işyerinde faşistler tarafından kasıtlı olarak yaratılan yetki uyuşmazlığı sorununun sürüncemede bırakılmak istendiğine dikkat çekilen Dev-Maden-Sen bülteninde, konuyla ilgili olarak özetle şöyle denilmiştir:

«MTA Enstitüsü merkez işyeri yetki tespiti için 10 Mayıs 1978'de prosedür dosyaları Bölge Çalışma Müdürlüğüne teslim edilmiş, incelemeler sonucunda 300'ün üzerinde farkla yetkinin sendikamıza ait olduğu belirlenmiştir. İşyerinde çalışanların ancak onda birini üye yapan faşist sendika, mahkemeye itiraz etmiş, ancak üç kişilik bilirkişi komisyonu da yetkinin sendikamıza ait olması gerektiği sonucuna varmıştır.

«Ancak konu uzun süre mahkemelerin karar verememesi nedeniyle sürüncemede bırakılmıştır. Bu arada bilirkişi, dosyanın tekrar incelenmesi aşamasında daha önceki kararlarının değiştirilmesi yönünde baskılar yapıldığı gerekçesiyle görevden çekilmiştir. Kasım ayındaki duruşmada 3 kişilik bilirkişi komisyonunun yerine dosyalar bir kişilik bilirkişiye havale edildi. Bir kişinin bu evrakları iki günde incelemesi son derece imkânsızken, dosya iki gün içinde mahkemeye getirilmiştir.

«Sendikamızın merkez işyerinde yetkiye esas olan tarihte çoğunlukta olduğu kesin olarak tespit edildiği halde, bu bilirkişi, sendikamızın çoğunlukta olmadığını açıklamıştır. Sendikamız 3 aralık günkü duruşmada, davanın tarafsız bir mahkemeye intikalini sağlamak amacıyla ilgili hakimi reddetmiştir. Sendikamızın çoğunlukta olduğu tespitini hiçbir kurul ya da kişi tersine çeviremiyecektir.»

Yeni MC'nin devletin en kritik noktalarına yerli ve yabancı tekellerin temsilcilerini atadığı da belirtilen açıklamada daha sonra şöyle denilmektedir:

«Yükselen sınıf mücadelesini bastırabilmek için DGM'lerin yeniden gündeme getirilmesi, beşyüz bin işçiyi kapsayacak yeni toplu sözleşme döneminde sendikalar yasasının değiştirilmek istenmesi, sendikaların demokratik örgütlerin susturulmak istenmesi, önümüzdeki günlerde işçi sınıfına ve emekçi halkımıza büyük görevler yüklüyor... MTA'da Dev-Maden-Sen'in etkinliği kırılmak isteniyor. MTA, bir TARİŞ, bir ODTÜ yapılmak isteniyor. MTA'yı gericilerin, faşist çetelerin cirit alanı haline getirtmeyeceğiz.»

Bafra'da kuduz tehlikesi

Devlet hasta neleri hastalarla ilgilenmiyor

Geçtiğimiz günlerde Bafra'nın Köseli köyünde askerlik görevinden yeni döndüğü günlerde bir kuduz köpek tarafından ısırılan Halim Türköz adlı genç, hastane yetkililerinin ilgisizliği sonucunda ölmüştür.

Ölüm olayından sonra ikiyüzü aşkın köylü aşı için Bafra Devlet Hastanesine başvurmuş, ancak ölüme terkedilen gence olduğu gibi halka da ilgi gösterilmemiştir. Köydeki ilkokul ve ortaokul müdürlerinin durumu birer yazı ile kaymakamlığa bildirmeleri üzerine ise köye bir pratisyen doktor gönderilmiş, ancak bu doktor tarafından elde birkaç kişilik aşı bulunduğu belirtilmiştir.

İlgililerin ve hastane yetkililerinin bu sorumsuzluğu karşısında kuduz tehlikesinin bütün köyü ve giderek Bafra yöresini tehdit ettiğini belirten halk, konuyla vakit geçirilmeden ilgilenilmesini istemektedir. Duruma bir an önce müdahale edilmediği takdirde yüzlerce insanın ölebileceği, köye gelen doktor tarafından da belirtildiği halde, köylüler, henüz hiçbir ciddi çabanın gösterilmediğinden yakınıyorlar.

Ülkemizde her türlü insânî ihtiyaç gibi sağlık da yoğun bir sömürüye konu oluyor. Özel hastane ve labaratuvarlar müşteri toplamak amacıyla devlet hastanelerinde hastalara gereken ilgi gösterilmiyor. İlgi bir yana, hastalar tedavi adına ölümcül tehlikelerle karşı karşıya bırakılıyor. Yine sağlık sömürüsünün bir gereği olarak koruyucu hekimliğe doğru hiçbir çaba gösterilmeyerek tedavi hizmetlerinin ve dolayısıyle sömürünün yoğun bir biçimde sömürülmesine çaba harcanıyor.

Tüm devlet hastanelerimizde olduğu gibi, Mersin Devlet Hastanesinde de sağlık hizmetleri (!) içler acısı koşullarda yapılıyor. Hastanedeki sağlık emekçileri durumu şöyle anlatıyor:

«Sık sık elektrik kesilmeleri ve jeneratör olmayışı nedeniyle, ameliyatlar kibrit ışığında dahi yapılıyor.

Anestezi için kullanılan ilâçların yokluğu yüzünden acil ameliyatlar yapılamıyor, yada tansiyon düşürücü ilâçlarla ve ölüm pahasına yapılıyor.

Çocuk servisinde görevli arkadaşlarımızın insanüstü gayretlerine rağmen kurtarılabilen çocuk sayısı ölenlerin yanında hiç kalıyor.

Ameliyat malzemelerinin mikroptan arındırılma işlemi yapılmadığı için hastalar yeni bir hastalığa yakalanma tehlikesiyle karşılaşıyor ve birinden kurtulayım derken çoğu kez bir başka hastalığa yakalanıyorlar.

Ankara Nümune Hastanesi AP'nin Özel Hastanesi mi?

- **Adalet Partisi İçel Milletvekili Nâzım Baş, hastaneyi kendi seçmenleri ve AP'lilere tahsis ediyor.**
- **Nümune hastanesi sağlık emekçileri, Demirel hükümetinin kıyım politikasını protesto etti.**

Ankara Nümune Hastanesi, AP İçel milletvekili Nazım Baş tarafından AP seçmenlerinin özel hastanesi haline getirildi. Asistanlık dönemini bu hastanede geçiren ve ihtisasını burada veren AP milletvekili yeni Demirel hükümetinden beri, tıpkı asistanlık döneminde olduğu gibi hastaneyi AP'nin malı haline getirmeye çalışıyor.

AP gurup toplantılarının olduğu günler dışında hemen her gününü mesai saatlerinde hastaneye ayıran Baş, AP'li olmayan hastalarla ilgilenilmesini adeta yasaklıyor ve sağlık emekçilerine güçlük çıkartıyor. Hastanenin sahibi gibi davranan AP milletvekili, «tam gün yasasının komünist ülkelerde geçerli olduğu» propagandasını yapmakta ve hastanede tam gün faşizan uygulamaları meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Buna tepki gösteren sağlık emekçileri kara listeye alınmakta, kıyılmakta, baskı görmektedir.

Gerek bu durum, gerekse Sağlık Bakanı Münif İslâmoğlu'nun tüm sağlık kurumlarında ilerici personel üzerindeki baskı ve kıyım uygulamalarına hız vermesi, Nümune Hastanesi personeli tarafından yemek boykotu ile protesto edildi. İslâmoğlu'nun görevi devralır almaz hastanedeki iki başhekim yardımcısı ile hastane müdürü ve bir başhemşire yardımcısını sürgün etmesi, yeni mezun iki pratisyen hekime başhekimlik görevlerinin verilmesi, personelin haklı ve yaygın tepkisini getirdi.

Yemekhane önünde toplanan personel, yurt çapındaki sürgünleri ve yeni mezun faşistlere görev verilmesini kınadı. «Sürgünler bizi yıldıramaz» diyen sağlık emekçileri, yemekhaneden başhekimliğe kadar yürüyerek sağlık emekçilerinin faşist baskılar karşısında dayanışma içinde olmalarını vurguladılar.

İslâmoğlu, Nümune hastanesi için öz evlâdım deyimini kullanarak, hastaneyi AP'lilere hizmet gören bir kurum haline getirme çabası içinde olduğunu ve diğer yurttaşlara üvey evlât muamelesi yapılacağını şimdiden göstermektedir. Hastanenin eski başhekimi Turhan Timuçin'in olumlu çabalarını silmeye yönelen Bakan, ilerici sağlık emekçilerinin peşlerine adam takarak onları iş yapamaz duruma getirmekte ve işten atmak için bahane yaratmaktadır.

O'NUN HİKAYESİ — M. DOĞRUER

